

Съдържание

I Резолюции, препоръки и становища

СТАНОВИЩА

Комитет на регионите

135-а пленарна сесия на КР, 26.6.2019 г. – 27.6.2019 г.

2019/C 404/01	Становище на Европейския комитет на регионите — Макрорегионалните стратегии: примерът на стратегията за региона на река Дунав – рамка за насърчаване на транснационалните кълъстери	1
2019/C 404/02	Становище на Европейския комитет на регионите — „Към по-ефективен и демократичен процес на вземане на решения в данъчната политика на ЕС“	6
2019/C 404/03	Становище на Европейския комитет на регионите — Ориентиран към местните условия подход към промишлената политика на ЕС	9
2019/C 404/04	Становище на Европейския комитет на регионите — Целите за устойчиво развитие (ЦУР): основа за дългосрочна стратегия на ЕС за устойчива Европа до 2030 г.	16
2019/C 404/05	Становище на Европейския комитет на регионите — „Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда“	24
2019/C 404/06	Становище на Европейския комитет на регионите — Укрепване на образованието в областта на НТИ(И)М в ЕС	30
2019/C 404/07	Становище на Европейския комитет на регионите — „Към всеобхватна рамка на ЕС относно ендокринните нарушители“	34
2019/C 404/08	Становище на Европейския комитет на регионите — Трансграничното измерение на намаляването на риска от бедствия	39

2019/C 404/09	Становище на Европейския комитет на регионите — Нова европейска програма за ускоряване на развитието на секторите на морската промишленост.	44
2019/C 404/10	Становище на Комитета на регионите — Многостепенното управление и междусекторното сътрудничество за борба с енергийната бедност.	53

III *Подготвителни актове*

Комитет на регионите

135-а пленарна сесия на КР, 26.6.2019 г. – 27.6.2019 г.

2019/C 404/11	Становище на Комитета на регионите — Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика.	58
---------------	--	----

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

135-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА КР, 26.6.2019 Г. – 27.6.2019 Г.

Становище на Европейския комитет на регионите — Макрорегионалните стратегии: примерът на стратегията за региона на река Дунав – рамка за насърчаване на транснационалните клъстери

(2019/C 404/01)

Докладчик:	Dainis TURLAIS (LV/АЛДЕ), член на градския съвет на Рига
Отправен документ:	Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно изпълнението на макрорегионалните стратегии на ЕС COM(2019) 21 - final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства искането на румънското председателство до Европейския комитет на регионите за становище относно конкурентоспособността и промишлената политика на Европейския съюз, сред чиито цели е изграждането на транснационални клъстери за по-добро икономическо сближаване на макрорегионално равнище (като напр. в региона на река Дунав);
2. приветства втория доклад на Европейската комисия относно изпълнението на макрорегионалните стратегии на ЕС ⁽¹⁾, в който се прави оценка на изпълнението на четирите макрорегионални стратегии за насърчаване на регионалното развитие и разглежда по нататъшното им развитие с оглед на възможната бюджетна рамка на ЕС след 2020 г. В работния документ на службите на Комисията ⁽²⁾, придружаващ това съобщение, се съдържат подробни оценки на отделните макрорегионални стратегии;
3. приветства факта, че в доклада на Европейската комисия се посочват конкретни постижения в областта на околната среда и изменението на климата, както и научните изследвания, иновациите, икономическото развитие и свързаността. Същевременно Комисията основателно посочва проблемите, пред които са изправени отговарящите за изпълнението на макрорегионалните стратегии органи: различен административен капацитет, различни равнища на икономическо развитие, както и проблеми, свързани с многостепенното управление и набирането на капитал;
4. приветства заключенията на Съвета на Европейския съюз от 21 май 2019 г. относно изпълнението на макрорегионалните стратегии на ЕС ⁽³⁾, в които участващите държави се призовават да засилят ангажираността си и политическата подкрепа на национално равнище, като същевременно насърчават участието на местните и регионалните заинтересовани страни, и се подчертава, че е важно макрорегионалните стратегии да продължат да се използват като стратегическа рамка за насърчаването на по-съгласувано и синергийно изпълнение на европейските политики и програми и усвояване на средствата на ЕС;
5. подчертава, че за многостепенното управление е от съществено значение не само координацията на макрорегионално и национално равнище, но още по-важно е прякото участие на представителите на градовете и регионите;
6. посочва отново, че макрорегионалните стратегии произтичат от една истинска и изконно европейска визия ⁽⁴⁾ и приветства факта, че в своя доклад Комисията посочва, че макрорегионалните стратегии предлагат голям потенциал и по уникален и иновативен начин насърчават сътрудничеството както в рамките на ЕС, така и между ЕС и съседните му държави. Комитетът обаче подчертава, че ЕС се нуждае от трансгранична визия за териториалното развитие ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ COM(2019) 21 final.

⁽²⁾ SWD(2019) 6 final.

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9895-2019-INIT/bg/pdf>

⁽⁴⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Изпълнението на макрорегионалните стратегии“ (COR-2017-02554).

⁽⁵⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Какво е бъдещето на териториалната визия за периода до 2050 г.“ (COR- 2015-04285)

7. посочва, че заложената в Договора от Лисабон цел за икономическо, социално и териториално сближаване все още не е постигната. Икономическият растеж и производните от него ползи за благосъстоянието на гражданите придават на ЕС реална сила. Като използват потенциала на всички равнища на управление в ЕС за насърчаване на икономическия растеж, макрорегионалните стратегии могат да предоставят значителен принос за изравняването на стандарта на живот на хората, живеещи в съседни райони, в рамките на подходящ период от време. По този начин те ще допринесат и за постигането на целта за сближаване, заложена в Договора за ЕС. Подобрването на благосъстоянието на гражданите трябва да бъде акцент във всеки стратегически документ;

8. отново заявява, че макрорегионалните стратегии се превърнаха в утвърден инструмент, основаващ се на подхода „от долу нагоре“, с който може да се постигне „по-ефективно използване на общия потенциал на макрорегионите“⁽⁶⁾. Те създават възможности за истинско многостепенно управление, без да въвеждат нова бюрокрация, и едновременно с това намаляват дистанцията между европейските и местните политики чрез прякото участие на представители на градовете и регионите;

9. приветства работата на Комисията в областта на политиките по отношение на клъстерите и призовава за много по-тясна връзка между тези политики и макрорегионалните стратегии. Това ще допринесе за икономическия растеж и постигането на целите за сближаване, тъй като основната задача на споменатата политика е да се засилят регионалните конкурентни предимства. Клъстерите вече предоставиха реален и много положителен принос за въвеждането на макрорегионалните стратегии. Така например благодарение на проекта за региона на река Дунав „DanuBioValNet“⁽⁷⁾ възникват нови вериги за създаване на биологични продукти. Макрорегионалните стратегии подпомагат създаването на клъстери, но в никакъв случай не ги ограничават до референтния район на дадена макрорегионална стратегия;

10. препраща към становището си „Изпълнението на макрорегионалните стратегии“⁽⁸⁾, в което Комитетът подкрепи принципа за „трите „за“, с който се цели да се подобри функционирането на макрорегионалните стратегии: „КР се обявява „за“ по-добри синергии с инструментите за финансиране, „за“ по-добро интегриране на съществуващите структури в МРС и „за“ по-добро прилагане на съществуващите правила.“ Комитетът изразява съжаление, че Комисията не е взела предвид това предложение;

11. споделя напълно позицията на италианското председателство относно Стратегията на Европейския съюз за Алпийския регион, според която включването на макрорегионалните стратегии на ЕС в правната рамка на политиката за сближаване за периода 2021—2027 г. ще бъде от полза за всички, тъй като това ще укрепи тези стратегии и ще подпомогне териториалното сближаване на Съюза;

12. подкрепя инициативата за нова макрорегионална стратегия, разработена и подкрепена съвместно от няколко държави членки и региона за посрещане на общите предизвикателства в определен географски район. При оценката на разработването на нова макрорегионална стратегия трябва да се следи да не се затруднява функционирането на съществуващите макрорегионални стратегии;

13. подкрепя инициативата за създаване на стратегия на ЕС за региона на Карпатите, която ще представлява постоянна рамка за сътрудничество между държавите, регионите и общностите в Карпатите. Създаването на стратегически документ за региона на Карпатите от една страна ще насочи вниманието към проблемите, пред които е изправен макрорегионът, а, от друга, ще създаде възможности за специфичния потенциал на държавите от Карпатския регион в областта на културата и околната среда. Във връзка с това, в процеса на изготвяне на тази стратегия следва да се наблегне на участието на редица действащи лица, представляващи както местното и регионалното, така и националното и европейското равнище, което е отразено, наред с другото, в дейностите на междурегионална група „Карпати“ в Комитета на регионите;

14. подкрепя съображенията на регионите и държавите от Атлантическия регион, които понастоящем участват в стратегията за Атлантическия басейн, да се премине към създаването на макрорегионална стратегия, основана на съществуващото от десетилетия сътрудничество между атлантическите партньори. Една макрорегионална стратегия за Атлантическия регион би допълнила настоящата морска стратегия с политическо измерение и многостепенно управление, което би могло да включва трети държави и региони от трети страни, разширявайки нейния обхват на действие чрез включване на териториални аспекти и насърчавайки по-голяма съгласуваност между тематичните приоритети и съществуващите инструменти за финансиране. В центъра на макрорегионалната стратегия следва да се поставят морската област, например океанската енергия, която беше набелязана като приоритет за заинтересованите страни от Атлантическия океан, както и актуални области като заетостта или обучението;

⁽⁶⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Изпълнението на макрорегионалните стратегии“ (COR-2017-02554).

⁽⁷⁾ <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/danubiovalnet>.

⁽⁸⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Изпълнението на макрорегионалните стратегии“ (COR-2017-02554).

Финансиране и управление

15. подчертава необходимостта от по-нататъшно интегриране на макрорегионалните и секторните стратегии на ЕС, като например „Хоризонт 2020“, „Еразъм +“, „Творческа Европа“, Програмата за конкурентоспособност на предприятията и за малките и средните предприятия (COSME), LIFE, Механизма за свързване на Европа (МСЕ) и фондовете на ЕС за стратегически инвестиции, за да се създадат полезни взаимодействия за съвместното решаване на неотложни проблеми;
16. приветства усилията на Европейската комисия с нейното законодателно предложение за европейско териториално сътрудничество⁽⁹⁾ да осигури по-добри синергии с Европейския фонд за регионално развитие. Установява обаче, че тези корекции се отнасят само до твърде малка част от финансирането от ЕС;
17. подкрепя препоръката на Комисията за по-добро съгласуване на споменатите приоритети на макрорегионалните стратегии с фондовете на ЕС чрез координиране на дейностите на компетентните програмни органи и основните участници в макрорегионалните стратегии преди сключването на споразумения за партньорство. Държавите и регионите, участващи в изпълнението на макрорегионалните стратегии, трябва да се споразумеят съвместно за приоритетите на тези стратегии чрез подход „от долу нагоре“;
18. призовава Комисията да гарантира координацията не само в рамките на държавите членки и между тях, но и на трето – европейско равнище. Макрорегионалните стратегии обхващат редица области на политика и се развиват отделно от политиката на ЕС за териториално сътрудничество (ЕТС). Следователно политическите стратегии, в които става въпрос за финансиране на макрорегионално равнище, не са взаимосвързани. За да се гарантира истински многостепенен подход, макрорегионалните стратегии следва също да се изпълняват под пряката отговорност на Комисията, като се гарантира, че работата на различните генерални дирекции на Комисията е интегрирана в отделните макрорегионални стратегии;
19. счита, че мрежата от национални органи, която управлява Европейския фонд за регионално развитие в региона на Балтийско море от 2016 г. насам, е добър пример за координация „от долу нагоре“, която би могла да бъде насърчавана в други секторни политики и в други географски области;
20. напълно споделя виждането на Европейската комисия, че успешното изпълнение на макрорегионалните стратегии зависи от ангажираността на държавите членки и регионите. Ако държавите членки и регионите не разполагат с необходимите финансови и човешки ресурси, потенциалът на тези стратегии може да не бъде използван напълно и те да не бъдат изпълнени ефективно;
21. подчертава, че макрорегионалните стратегии спомагат за координирането на дейността и експертния опит на съществуващите структури и за по-ефективното използване на наличните финансови средства и че по този начин се доказва тяхното значение за насърчаването и по-нататъшното развитие на принципа на многостепенното управление в изпълнението на проектите на ЕС;

Оттегляне на Обединеното кралство от ЕС

22. отново заявява своята позиция, особено в контекста на оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС, че макрорегионалните стратегии могат също така да подкрепят интегрираното развитие извън границите на ЕС; поради това предлага да се обмисли как макрорегионалните стратегии биха могли да спомогнат за изграждането на бъдещите отношения между Обединеното кралство и ЕС и призовава двете страни да включат активно местните и регионалните органи в по-нататъшното обсъждане на този въпрос;
23. посочва, че според него макрорегионалните стратегии, в които биха могли да участват Обединеното кралство и регионите на ЕС са важен инструмент, който би могъл да осигури устойчиво съвместно планиране, координиране и сътрудничество между градовете и регионите на Обединеното кралство и ЕС в бъдеще; КР призовава градовете и регионите да участват активно в изграждането на това сътрудничество;

Клъстери

24. посочва, че в свят, в който глобалната конкуренция вече не е просто конкуренция между предприятията, а и между регионите, клъстерите като центрове за високи постижения имат голямо значение за регионалния просперитет, конкурентоспособност и икономическо развитие и по този начин допринасят за териториалното сближаване;

⁽⁹⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Intereg), подпомагана от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране, COM(2018) 374 final, член 15, параграф 3.

25. отбелязва, че клъстерите са важни двигатели на иновациите, тъй като са от еднакъв интерес за инвеститорите и за новаторите и свързват предприятията, местните власти, научноизследователските и образователните институции. Смята, че е изключително важно клъстерите да бъдат включвани в процеса на разработване на стратегии за интелигентна специализация, по-специално в тематичните платформи S3, насърчавани от Европейската комисия. Макрорегионалните стратегии могат да дадат естествен стимул на един подход, основан на клъстерите; подчертава, че е важно да е налице ефективно съгласуване между стратегиите за интелигентно специализиране и регионалните и националните политики, с цел да се насърчава ефективно междурегионално сътрудничество чрез по-голямо присъствие на клъстерите и по-добър достъп до източници на финансиране, а по този начин и добавената стойност на макрорегионалните стратегии по отношение на хармоничното развитие на засегнатите райони. Отново изтъква, че трябва да се осигурят възможности на устойчиво финансиране с цел укрепване на клъстерните инициативи в прилагането на стратегиите за интелигентна специализация в рамките на междурегионалното и транснационалното сътрудничество;

26. посочва, че сътрудничеството между клъстерите е многообещаващ инструмент за засилване на иновационния капацитет на регионите и поради това клъстерните организации за трансгранично или регионално сътрудничество не следва да бъдат ограничени в рамките на Европа, а следва да имат глобална насоченост с цел изграждането на световни клъстери. Макрорегионалните стратегии между регионите на ЕС, държавите членки и, когато е целесъобразно, трети държави, могат да осигурят подходяща рамка за такова сътрудничество;

27. припомня заключението на Съвета на Европейския съюз от 12 март 2018 г., в което се призовава за по-нататъшно развитие на европейската политика по отношение на клъстерите с цел свързване в мрежа на регионалните клъстери въз основа на принципите за интелигентна специализация и разрастването им до общоевропейски клъстери на световно равнище, така че да се подкрепя появата на нови вериги за създаване на стойност в цяла Европа. В съответствие с това в предстоящия бюджет на Interreg би трябвало да се гарантира финансирането на сътрудничеството в рамките на интелигентната специализация в целия ЕС;

28. приветства заключенията на Съвета на Европейския съюз от 21 май 2019 г. относно изпълнението на макрорегионалните стратегии на ЕС ⁽¹⁰⁾, в които Комисията и участващите държави и региони се приканват да се възползват от връзките между стратегиите за интелигентна специализация и клъстерите, за да постигнат по-голяма свързаност на екосистемите, както и на политиките в областта на промишлеността и иновациите в рамките на макрорегионалните стратегии;

29. затова призовава Европейската комисия да разработи мерки за по-нататъшно насърчаване на дейността на клъстерите и сътрудничеството между тях, укрепвайки по-специално регионалното им измерение; освен това териториалният и регионален подход следва да гарантира по-голяма съгласуваност и повече полезни взаимодействия в рамките на политиките по отношение на клъстерите;

30. счита, че макрорегионалните стратегии могат да допринесат за среда, благоприятна за клъстерите. Това ще позволи на публичните администрации, по-специално на местните и регионалните власти, университетите, изследователските центрове и предприятията да действат координирано. Трансграничните клъстери насърчават по естествен начин сътрудничеството между различни партньори отвъд географски и секторни граници;

31. призовава ЕС, в рамките на своята политика по отношение на клъстерите, да насърчава по активно трансграничното сътрудничество, например като подкрепя търсенето на международни партньори за клъстерите (и техните членове) и като предоставя известни финансови средства за изпробването и по-нататъшното развитие на сътрудничеството между клъстерите. Този подход беше успешно приложен, например, в рамките на проекта „Innovation Express“ ⁽¹¹⁾ за региона на Балтийско море;

Макрорегионалната стратегия за региона на река Дунав

32. отбелязва, че в региона на река Дунав се отбелязват значителни различия по отношение на иновациите, като някои региони са сред групата на най-добре представящите се региони в ЕС, докато други изостават. Причината за това са неравнопоставените рамкови условия и широкият спектър от механизми за управление на научните изследвания и инвестициите. Във връзка с това призовава за по-добра координация на съответните публични мерки и за по-интелигентни и по-целенасочени инвестиции, включително в рамките на програмите на ЕС;

33. привлича вниманието върху факта, че относително високият растеж на МСП е един от най-важните фактори за конкурентоспособността на Дунавския макрорегион. Тъй като инициативите в областта на клъстерите обикновено са насочени към МСП и съществува тясна и положителна връзка между резултатите в областта на иновациите на регионално равнище и регионалната конкурентоспособност, това би могло да предостави възможност на региона да подобри своята конкурентоспособност;

⁽¹⁰⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9895-2019-INIT/bg/pdf>.

⁽¹¹⁾ <http://www.bsr-stars.eu/innovation-express/>.

34. отбелязва, че подобряването на конкурентоспособността на макрорегионално равнище изисква по-активен подход и че трябва да се укрепи рамката за бъдещото развитие на клъстерите, дори и ако понастоящем вече се провеждат множество многообещаващи проекти и инициативи на макрорегионите. Призовава Европейската комисия и органите, отговорни за изпълнението на макрорегионалната стратегия, да наблюдават и оценяват не само напредъка и резултатите от провеждането на тези инициативи, но и да извлекат съответните заключения, да споделят опит и да предложат нови механизми с цел насърчване на растежа и засилване на конкурентоспособността на макрорегионално равнище;

35. подкрепя разглеждането на възможността за разработването на стратегия за интелигентна специализация за Дунавския макрорегион, при което да се вземат предвид специфичните предимства и нужди на региона, например относително високия растеж на МСП;

36. призовава за предприемане на системен обмен на опит, информация и данни с други макрорегионални стратегии, за да се развие конкурентоспособността на макрорегионите, като се постави акцент върху „зелената“ икономика, сектора на иновациите и възможности за създаването на работни места;

37. подчертава, че клъстерите играят важна роля и в подхода на тройната спирала на сътрудничеството между университетите, публичните органи и частния сектор. Поради близостта си до местните пазари и познаването на местните потребности те са подходящи инструменти за прилагане на практика на основната идея за мерки, ориентирани към местните условия, в съчетание с подход „от долу нагоре“;

Заклучения

38. подчертава, че трябва да се подкрепя всяка инициатива, която укрепва единството, сътрудничеството, интеграцията, сигурността, социалното равенство и действителното сближаване на Европейския съюз. Макрорегионалната стратегия може да допринесе значително за изравняване на стандарта на живот на жителите в съседни райони в рамките на подходящ период от време;

39. макрорегионалната стратегия с характеризира с изконно европейска визия, която предлага голям потенциал и насърчава по иновативен начин конкретното сътрудничество за изпълнението на общи цели, които са важни за гражданите, независимо от това в коя държава или кой регион живеят;

40. макрорегионалната стратегия позволява истинско многостепенно управление – от местните власти до Европейската комисия, без да се създават нови бюрократични структури и като се намалява дистанцията между европейските и местните политики. Взаимодействието между политиката по отношение на клъстерите и макрорегионалната стратегия може да допринесе за ускоряване на постигането на заложената в Договора от Лисабон цел за икономическо, социално и териториално сближаване.

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — „Към по-ефективен и демократичен процес на вземане на решения в данъчната политика на ЕС“

(2019/C 404/02)

Докладчик:	Christophe ROUILLON (FR/ПЕС), кмет на Кулен
Отправен документ:	Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет и Съвета – <i>Към по-ефективен и демократичен процес на вземане на решения в данъчната политика на ЕС</i> , 15 януари 2019 г. COM(2019) 8 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. изразява съгласие с Комисията, че глобализацията, цифровизацията и развитието на икономиката на услугите водят до динамични промени в сферата на данъчното облагане;
2. припомня, че вече е отправял призови към Комисията да използва клаузата за преход, за да се прилага гласуването с квалифицирано мнозинство, по-специално в областта на данъчното облагане. ⁽¹⁾; в този контекст приветства резолюцията на Европейския парламент от 26 март 2019 г. относно финансовите престъпления, данъчните измами и и избягването на данъци (доклад на комисия TAX3), с която се призовава Комисията, при необходимост, да използва процедурата, предвидена в член 116 от ДФЕС;
3. посочва, че в съответствие с член 4, параграф 2 от ДФЕС вътрешният пазар е област на споделена компетентност между ЕС и държавите членки, а член 113 от ДФЕС предвижда механизми, които да позволят хармонизирането на законодателството в областта на фискалните политики между държавите членки, за да се гарантира функционирането на вътрешния пазар и да се избегне нарушаването на конкуренцията. Счита, че предложението за въвеждане на гласуване с квалифицирано мнозинство на тази основа, което в съответствие с ангажмента на Комисията не следва да води до намеса в правомощията на държавите членки, що се отнася до определянето на преките данъчни ставки за физическите лица или дружествата, би трябвало да върви успоредно с по-голямо участие на Европейския парламент и на националните и регионалните парламенти, като се има предвид, че има региони със законодателни правомощия в областта на данъчната политика;
4. констатира, че предложението на Комисията няма за цел да предостави нови правомощия на Европейския съюз. Комисията не предлага и да се намесва в правомощията на държавите членки, що се отнася до определянето на преките данъчни ставки за физическите лица или дружествата;
5. Припомня, че засиленото сътрудничество (членове 326–334 от ДФЕС) може да се прилага към данъчните въпроси и позволява на най-малко 9 държави членки да се споразумеят за общо законодателство, какъвто беше случаят с проекта за данък върху финансовите сделки. Все пак, засиленото сътрудничество би трябвало да се използва само в краен случай – след изчерпване на възможностите, предлагани в рамките на нормалното функциониране на институциите, тъй като прибягването до засилено сътрудничество може да доведе до разпокъсаност на вътрешния пазар и се основава на подход, който е главно с междуправителствен характер;
6. приветства факта, че в настоящия си мандат Комисията представи 26 законодателни предложения за засилване на борбата срещу финансовите престъпления и агресивното данъчно планиране ⁽²⁾, както и за увеличаване на ефикасността на събирането на данъци и на данъчната справедливост; подчертава, че в Съвета е отбелязан известен напредък по отношение на големите инициативи за реформа на корпоративното данъчно облагане, които обаче все още не са приключили;
7. отбелязва също, че инициативите, различни от тези, свързани с укриването или избягването на данъци, сред които и предложенията за данък върху финансовите сделки, представени още през 2011 г., и за данъчно облагане на цифровите услуги, които КР подкрепи, бяха блокирани от малък брой държави членки в Съвета;

⁽¹⁾ Вж. параграф 6 от резолюцията относно работната програма на Европейската комисия за 2019 г. (RESOL-VI/33), приета на 6 февруари 2019 г.

⁽²⁾ Европейската комисия определя агресивното данъчно планиране като „възползване от техническите аспекти на данъчна система или от несъответствията между две или повече данъчни системи с цел намаляване на данъчните задължения“;
https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_papers_71_atp.pdf

Европейско данъчно облагане и европейска демокрация

8. отбелязва неразривната връзка между данъчно облагане и демокрация, тъй като историята на либералните демокрации е тясно свързана с търсенето на съгласието на данъкоплатците за осъществяването на демократичен контрол върху ресурсите и бюджетните разходи, както личи от максимата „No taxation without representation“ (Няма данъчно облагане без данъчна представителност);

9. подчертава, че според неотдавнашно проучване на Евробарометър⁽³⁾, за три четвърти от отговорилите борбата срещу неправомерните данъчни практики представлява приоритетна област на действие на ЕС; по тази причина смята, че Комисията е избрала подходящия момент да публикува предложението си, за да допринесе за демократичния дебат в навечерието на изборите за Европейски парламент; смята освен това, че ЕС ще може по-добре да се противопостави на антиевропейския популизъм, ако европейската данъчна политика се управлява по по-прозрачен и демократичен начин („Take back control“);

10. отбелязва, че избягването на данъци от страна на мултинационалните предприятия продължава да бъде проблем в ЕС, и счита, че отделните разследвания следва да бъдат засилени, тъй като неправомерните действия на даден субект не определят колективното поведение;

Цената на еднородието в сферата на данъчното облагане

11. посочва, че в една обща икономическа рамка е необходимо да се постигне баланс между от една страна регулирането на данъчната конкуренция между държавите членки, а понякога и в самите тях, и от друга страна необходимостта да не се допуска националният фискален суверенитет на дадена държава членка да нарушава фискалния суверенитет на друга държава членка, например поради липсата на определение за подходяща максимална разлика между съответните данъчни ставки или на наличието на агресивни данъчни режими. Данъчните решения на дадена държава членка наистина могат значително да засегнат доходите на другите и тяхната свобода да правят собствен политически избор. Освен това националният данъчен суверенитет е ограничен, тъй като данъчната основа става по-мобилна. КР счита, че е за предпочитане концепцията за фискален суверенитет да бъде споделяна на европейско равнище;

12. отбелязва, че успоредно с напредъка на европейската интеграция и със значителното и бързо преобразуване на икономиката се създаде интеграционен дисбаланс, тъй като капиталът и услугите се движат свободно в ЕС, а държавите членки самостоятелно определят своите данъчни правила. Наистина, в контекст, в който развитието на вътрешния пазар беше ограничено предимно до търговията със стоки, трансграничните последици от данъчното облагане бяха много по-ограничени, отколкото днес, тъй като предприятията разчитат до голяма степен на нематериални активи, данни и автоматизация, добавената стойност на които е трудно да бъде определена количествено;

13. изтъква, че за защитата на бюджетите на Съюза и на държавите членки от загубите, дължащи се на данъчни измами и неплатени данъци, са необходими съвместни усилия на европейско и национално равнище; отбелязва, че единствено напълно и ефикасно събраните данъчни приходи позволяват на държавите и на местните и регионалните власти и непряко на Европейския съюз да предоставят, наред с другото, качествени и разходоэффективни обществени услуги, по-специално в сферата на образованието, здравеопазването и жилищното настаняване на достъпни цени, сигурността и борбата срещу престъпността, както и да финансират борбата срещу изменението на климата, насърчаването на равенството между половете, обществения транспорт и основните инфраструктури, за да се постигне напредък в изпълнението на целите за устойчиво развитие; това би могло да доведе до евентуално намаляване на общата данъчна тежест за европейските граждани и предприятия;

14. смята, че еднородието в областта на данъчното облагане възпрепятства и прилагането на други постижения на Европейския съюз, по-специално по отношение на рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и свързаното с нея преразглеждане на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията, която имаше за цел да включи емисиите на CO₂ в данъчната ставка върху горивата, кръговата икономика и реформата на системата на собствените ресурси;

15. отбелязва, че според неотдавнашно проучване многобройните стратегии на предприятията за избягването на данъци са причинили загуби на приходи в ЕС на стойност между 50 и 70 милиарда евро, което представлява само загуба на приходи, дължаща се на прехвърлянето на печалби и равняваща се на поне 17 % приходите от корпоративни данъци, събрани през 2013 г., и между 160 и 190 милиарда евро, ако се включи очакваната загуба поради индивидуални данъчни режими на големите многонационални предприятия;

16. припомня, че местните и регионалните власти също търпят загуби от избягването на данъци, тъй като местните или регионалните данъци се събират съгласно националната данъчна основа и местните и регионалните власти в повечето държави членки получават дял от приходите от националното корпоративно данъчно облагане;

⁽³⁾ <http://www.europarl.europa.eu/news/bg/headlines/economy/20160707STO36204/lutte-contre-la-fraude-fiscale-75-des-europeens-veulent-que-l-ue-agisse-plus>.

17. подчертава, че правилата на ЕС за ДДС датират от 1993 г., при положение че трябваше да бъдат преходни. Изискването за еднородие направи невъзможно провеждането на каквато и да е съществена реформа, въпреки най-новите технологични развития и промени на пазара. В много случаи държавите членки все още прилагат различни правила за националните и за трансграничните сделки. КР подчертава, че това е основна пречка за завършването на единния пазар и води до скъпи процедури за нарастващия брой европейски предприятия, които извършват трансгранична дейност. Опростяването и модернизирването на правилата за ДДС в ЕС биха намалили административната тежест за трансграничните предприятия, което би довело до общи икономии за предприятията в размер на 15 милиарда евро годишно. Настоящата ситуация е особено тежка за МСП, които не разполагат с достатъчно финансови и човешки ресурси, за да се справят с правната сложност на данъчните правила;

18. счита, че премахването на изискването за еднородно вземане на решения в областта на данъчното облагане би позволило на Европейския съюз да не се ограничава със защитата на позицията на „най-малкия общ европейски знаменател“, а да бъде по-амбициозен в контекста на международния дебат в сферата на данъчното облагане, по-специално в контекста на работата на ОИСР относно данъчното облагане на цифровите технологии и прехвърлянето на печалби;

Относно пътната карта

19. подкрепя принципа на поетапния подход, предложен от Комисията, и счита, че този подход би трябвало да бъде подкрепен в контекста на европейския семестър и да позволи да се обърне по-специално на внимание на схемите за агресивно данъчно планиране;

20. изразява надежда, че като първа стъпка ще бъде въведено гласуване с квалифицирано мнозинство за инициативите, които нямат пряко въздействие върху правата, основите или данъчните ставки на държавите членки, но са необходими за подобряване на административното сътрудничество и взаимопомощта между държавите членки в борбата срещу измамите и избягването на данъци. КР би желал също първата стъпка да включва и инициативи за улесняване на спазването на данъчното законодателство от страна на предприятията от ЕС;

21. си задава въпроса защо Комисията предлага специфичната клауза за преход от член 192, параграф 2 на ДФЕС в сферата на околната среда да се използва едва на втория етап, при положение че данъчното облагане е основен елемент от изпълнението от страна на Европейския съюз на целите за устойчивото развитие; по тази причина препоръчва Европейската комисия да предложи използването на клаузата за преход по отношение на екологичното данъчно облагане още на първия етап. Би трябвало спешно да се въведе координиран европейски подход към данъчното облагане на сектора на въздухоплаването, който понастоящем не попада в обхвата на европейски данъчен режим, например по отношение на въвеждането на ДДС върху самолетните билети или данъчното облагане на керосина.

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — Ориентиран към местните условия подход към промишлената политика на ЕС

(2019/C 404/03)

Докладчик: Jeannette BALJEU (NL/ALDE)

Член на Изпълнителния съвет на провинция Южна Холандия

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Въведение

1. подчертава, че промишлеността, разглеждана като производство на стоки и предоставяне на услуги, е в основата на иновативна, устойчива и диверсифицирана икономика, която е в състояние да гарантира европейската конкурентоспособност и качествените работни места в Европейския съюз;
2. отново изразява убеденост, че Европейската комисия и държавите членки трябва да използват всички възможности, предоставени от Договора за ЕС в областта на промишлената политика, определени от член 173 от ДФЕС, а именно да предприемат „всякакви полезни инициативи за насърчаване на тази координация (между държавите членки в областта на промишлената политика), по-конкретно инициативи за установяване на насоки и показатели, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на елементите, необходими за периодично наблюдение и оценка“ в сътрудничество с регионалните заинтересовани страни;
3. подчертава, че промишлеността е жизненоважна за европейските региони и градове, както и за десетките милиони работни места, които тя създава, и по своето естество функционира в глобален контекст, при който търговията е важен двигател на растежа, който носи както ползи, така и предизвикателства;
4. счита, че следва да се изтъкне специалното значение на малките и средните предприятия за създаването на стойност, иновации и работни места. По-специално малките и средните предприятия оказват особено въздействие върху способността на промишлеността да се адаптира към новите изисквания, като глобализацията или цифровизацията. Промишлената стратегия на ЕС трябва да предложи подходящи идеи за това как да се създадат и запазят благоприятни рамкови условия, по-специално за тези предприятия;
5. счита, че предизвикателствата и възможностите в промишлеността трябва да се превърнат в средство, което да я подготвя за бъдещето, и да запазят големия ѝ принос за благоденствието и заетостта, и също така да гарантират устойчивото развитие и създаването на въглеродно неутрална кръгова икономика;
6. подчертава, че е налице необходимост от инвестиции в иновативни нови технологии и цифровизация, въглеродно неутрална и кръгова икономика и свързаните с тях умения в европейските региони, за да има Европа по-голямо конкурентно предимство;
7. поради това изтъква, че за да се реагира бързо на икономическите и индустриалните промени и за да се запази конкурентната позиция на глобално равнище, е необходима стратегическа визия за европейската промишленост, основана на ориентиран към местните условия подход;
8. счита, че е необходим координиран европейски подход, за да се гарантира, че европейската промишленост е в състояние да се справи с глобалната конкуренция, и че този подход следва да се насочи и към подобряването на съгласуваността на регулаторните рамки и стандарти, премахването на прекомерната и ненужна регулаторна и административна тежест, улесняването на общоевропейското сътрудничество и партньорства, осигуряването на конкурентни енергийни цени и подходящи инструменти за търговска защита както в традиционните сектори като стоманодобивния и текстилния, химическата промишленост, селското стопанство и корабостроителството, така и в нововъзникващите сектори. Например има неотложна необходимост от въвеждане на тарифа за продуктите от стомана, за да се защити европейската стоманодобивна промишленост;

9. счита, че ролята на промишлената политика е да осигури благоприятна рамка, която да позволява на промишлеността да подобри своята конкурентоспособност чрез комбинация от хоризонтални и междусекторни подходи, ориентирани към местните условия, и там, където това е необходимо, целенасочени мерки по цялата верига за създаване на стойност;
10. приветства съобщението на Комисията „Инвестиране в интелигентна, иновационна и устойчива промишленост — Обновена стратегия на ЕС за индустриалната политика“⁽¹⁾ и поставения в него акцент върху партньорството с държавите членки, регионите, градовете и частния сектор като важна стъпка към осигуряването на инструмент за насърчаване на промишлената конкурентоспособност и иновациите в Европа; приветства предложението на Европейската комисия за политиката на сближаване след 2020 г. с акцент върху укрепването на сътрудничеството между регионалните екосистеми във всички части на Европа, както и върху укрепването на международното и промишленото измерение на интелигентната специализация;
11. отбелязва, че европейската промишленост следва да бъде подкрепена както с икономически, така и с неикономически мерки, в последния случай например посредством политиките в областта на образованието и обучението или подкрепа за научноизследователската дейност и иновациите;
12. приветства инициативата на Комисията за създаване на кръгла маса на високо равнище в областта на промишлеността „Промисленост 2030 г.“, в която Комитетът на регионите има статут на наблюдател⁽²⁾;
13. приветства призивите на Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета да продължи разработването на цялостна промишлена стратегия на ЕС с акцент върху 2030 г. и периода след това, включително средносрочни и дългосрочни стратегически цели и показатели за промишлеността, която да бъде придружена от план за действие с конкретни мерки;
14. подчертава необходимостта от подход на многостепенно управление, основан на партньорство и диалог с държавите членки, местните и регионалните власти и заинтересованите страни⁽³⁾;
15. призовава в стратегията да се включи силно изразено териториално измерение, при зачитане на принципа на субсидиарност; заявява готовността си да подкрепи Съвета и неговото председателство в разработването на стратегията за промишлената политика, която да бъде ориентирана в по-голяма степен към местните условия;
16. счита, че промишлената стратегия на ЕС следва да включва и внимателно и добре аргументирано преразглеждане на правилата на ЕС за помощите и контрола върху сливанията, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция в международен план, в съответствие с глобалните търговски политики и многостранното споразумение. В същото време тази стратегия следва да включва и инвестиционния и иновационния потенциал на държавните помощи или операциите по сливанията;
17. приветства документа на Европейския център за политическа стратегия⁽⁴⁾, в който се предлага да се намери нов баланс между отвореността и защитата на европейския пазар, за да се създадат по-равнопоставени условия на конкуренция в световен мащаб, като същевременно се подкрепят промишлените иновации и производителността в Европа;
18. счита, че за да се постигнат целите на Парижкото споразумение за реакция на заплахата, свързана с изменението на климата⁽⁵⁾, промишлеността ще трябва да извърши мащабна трансформация, като същевременно се гарантира нейната конкурентоспособност. Мащабът на трансформацията, пред която са изправени промишлеността и обществото, изисква спешни действия, обща визия и интегрирани решения от страна на всички заинтересовани страни и на всички политически равнища, тъй като само многостепенен подход може да гарантира присъединяването на съответните участници към решения на икономическа политика с такъв обхват;
19. подкрепя политиката за справедлив единен пазар, съчетана от Европейската комисия с представянето на индустриалната политика на ЕС, който да отговаря на предизвикателството на променящия се свят на труда като част от европейския стълб на социалните права;

Послание 1: Една конкурентоспособна европейска промишленост изисква комбиниран подход, при който регионалната политика, ориентирана към местните условия, е съпътствана от междурегионално сътрудничество.

20. подчертава, че конкурентните предимства на регионите са тясно свързани с местната промишленост, географските богатства, регионалните екосистеми за промишлени иновации, учебните заведения за професионално и висше образование и наличната работна сила и експертен опит;

⁽¹⁾ COM(2017) 479 final

⁽²⁾ Решение C(2017) 8565 на Комисията от 15.12.2017 г. за създаване на кръгла маса на високо равнище в областта на промишлеността „Промисленост 2030 г.“

⁽³⁾ Заключение относно обновената стратегия на ЕС за промишлената политика, Съвет по конкурентоспособност, 30 ноември 2017 г. (705/17).

⁽⁴⁾ EU Industrial Policy after Siemens-Alstom: finding a new balance between openness and protection („Промислената политика на ЕС след Siemens-Alstom: нов баланс между отвореността и защитата“), Европейска комисия, март 2019 г.

⁽⁵⁾ Организация на обединените нации (2015 г.).

21. подчертава значението на проучването, добива и използването на европейски първични и вторични суровини за развитието на местните промишлени отрасли и вериги за създаване на стойност в регионите. Един устойчив подход, ориентиран към местните условия, трябва да разглежда специфичните регионални особености и потенциала за развитие, както и възможните полезни взаимодействия в рамките на клъстерите;
22. счита, че ориентираният към местните условия подход следва да разчита на потенциала на бизнеса и екосистемите за иновации с цел стимулиране на модернизацията на промишлеността и разработване на териториални стратегии за иновации и интегриране на регионално, местно, градско или трансгранично равнище;
23. отбелязва, че това налага наличието на добре функциониращи мрежи за сътрудничество, като например макрорегионални стратегии, и клъстери с участието на основните партньори; подчертава също така, че междурегионалното сътрудничество на тези мрежи и клъстери е от решаващо значение за развиването на синергии, обмена на опит, партньорското обучение и достигането на критична маса в съвместните инвестиции за внедряване на иновации в промишлените вериги за създаване на стойност в цяла Европа. Този подход на междурегионално сътрудничество може да успее само ако се опира на цифровизацията и обмена на информация;
24. подчертава, че регионалните и местните власти, а също и други организации, изпълняват ключова роля за активното изграждане на необходимото междурегионално и трансгранично сътрудничество;
25. подчертава, че устойчивото сътрудничество между регионите следва да не се ограничава до ad-hoc инициативи, и настоява за изграждането на структурна рамка за сътрудничество, основана на дългосрочен ангажимент и на работата, която вече е извършена в рамките на съществуващите стратегии за интелигентна специализация, с оглед на бъдещите междурегионални инвестиции в иновации;
26. отбелязва решавашото значение на информацията относно регионалните дейности във връзка с иновациите, наличния капацитет (инфраструктура, експертен опит) и потенциала на кръговата икономика. Съществуващите данни често са разпръснати и разпокъсани, което намалява тяхната полза за регионите; поради това насърчава Европейската комисия да предприеме реално събиране на данни, като отчита местната и регионалната гледна точка за стратегията на ЕС за промишлеността;
27. препоръчва Комисията да засили подкрепата си за междурегионалното и трансграничното сътрудничество, включително в рамките на съществуващи инициативи като инициативата „Авангард за нов растеж чрез интелигентна специализация“ или партньорствата за тематична интелигентна специализация, в които участват все повече региони, в контекста на обновен и ориентиран към местните условия подход, съгласно предложенията на Европейската комисия за политиката на сближаване след 2020 г.;
28. в контекста на програмния период след 2020 г. призовава за укрепване на подкрепата на ЕС за регионалните екосистеми и клъстерите в рамките на междурегионални инвестиции за иновации въз основа на подхода за интелигентна специализация и разширяване на съществуващите инициативи, като например Платформата за интелигентна специализация в областта на модернизирането на промишлеността и пилотната инициатива за регионите в индустриален преход; също така счита, че е важно да се разработят инструменти за провеждане на съвместни междурегионални промишлени инвестиционни проекти в тясно сътрудничество с регионите и партньорствата за интелигентна специализация;
29. подчертава, че тематичните платформи за интелигентна специализация трябва да бъдат адекватно финансирани, тъй като регионите невинаги разполагат с необходимите ресурси, за да организират адекватно и структурирано участие в тези платформи;
30. призовава Комисията да доразвие инструменти за посредничество, предназначени за откриване и активно насърчаване на сътрудничество за стратегии за интелигентна специализация, за да се улесни непрекъснат процес, в рамките на който регионите определят приоритетни области от решаващо значение за сътрудничеството с цел запазване на водещата роля на Европа;
31. препоръчва Комисията да насърчава промишлените иновации на основата на стратегии за интелигентна специализация във всички региони чрез улесняване на специални схеми за подпомагане, при които развитите региони могат да работят съвместно по конкретни проекти с по-слабо развитите региони с цел осигуряване на взаимни ползи, както и проекти за сътрудничество между развитите региони и проекти от общ интерес между по-слабо развитите региони с цел осигуряване на взаимни ползи;

Послание 2: Големите обществени предизвикателства често изискват сътрудничество между европейските региони и поради това регионалните власти играят решаваща роля за осъществяването на инициативи с определени мисии и за прилагането на секторните политики на практика.

32. счита, че един подход, насочен към определена мисия в дадена област на политика, може да се използва като инструмент за справяне с основните обществени предизвикателства и да подкрепи многостепенното управление, при което подходът на интелигентна специализация може да помогне за съгласуването на регионалните програми и инвестиции с приоритетите на ЕС;

33. подчертава, че за да се намери отговор на обществените предизвикателства, са необходими допълнителни инвестиции в областта на научните изследвания и иновациите с цел подкрепа на високите постижения в промишлеността и използване на новите възможности. В този процес на търсене следва да се подкрепят експериментирането и поемането на рискове. Комитетът насърчава улесняването на разпространението на иновациите и новите технологии в промишлеността;

34. подчертава, че регионите имат важна роля за свързването, развитието и подпомагането на регионалните екосистеми за иновации, за организирането на картографирането на наличния капацитет и за включването на различни групи от заинтересовани страни в един наистина основан на търсенето съвместен подход за определяне на промишлени цели. Поради това призовава за включване на представители на регионите в управлението на ориентирания към мисии подход, включително в партньорствата и в комитетите на мисиите;

35. препоръчва Комисията да определи ясни средносрочни и дългосрочни цели за ориентираните към провеждането на мисии политики и да ги превърне в политики, функциониращи в рамките на структурните и инвестиционните фондове, програмата „Хоризонт Европа“ и програмата „Цифрова Европа“;

36. препоръчва регионалните и местните власти активно да се стремят да ръководят някои от тези мисии и да гарантират създаването на междурегионален подход. Този процес трябва да бъде съгласуван с наличните европейски инструменти, които трябва да го улесняват. Затова призовава Европейската комисия да гарантира активното участие на регионалните заинтересовани страни в управлението на мисиите в новата програма „Хоризонт Европа“;

37. призовава Комисията да насърчава пилотни проекти в групи региони, които предлагат възможности за експериментиране, като следва подход, подобен на ВПОИ ⁽⁶⁾, но в по-малък мащаб, за да се насърчава междурегионалното сътрудничество;

Послание 3: Регионите и местните власти следва да гарантират наличието на умения, за да насърчат промишления преход, като улесняват подкрепяното от европейска стратегия сътрудничество между предприятията и образователните институции.

38. отбелязва, че бързо променящата се промишлена трансформация, енергийният преход, цифровизацията и кръговата икономика изискват развитието на нови интердисциплинарни умения;

39. приветства усилията за координиране на различните инструменти на европейско равнище, както се вижда в Новата европейска програма за умения, плана за действие в областта на цифровото образование и стратегията за цифрови умения;

40. подчертава, че е налице спешна необходимост от предвиждане, подкрепа и насърчаване на непрекъснатото развитие на уменията, повторното образование и преквалификацията на настоящата работна ръка, особено по отношение на цифровите умения;

41. отчита факта, че много от работещите в европейската промишленост са обучени в системата на професионалното образование;

42. изразява съгласие, че ползите от промишлената трансформация трябва да бъдат широко разпространени и че тези, които могат да се окажат от губещата страна, следва да разполагат с възможности и да бъдат подкрепени, за да се адаптират; във връзка с това счита, че политическите инициативи трябва да отдават по-голям приоритет на възможностите пред нискоквалифицираните работници за учене през целия живот, за да се гарантира, че те имат справедлив достъп до новите технологични умения, от които се нуждае промишлеността;

43. подчертава значението на активното развитие на уменията на всички специалисти по време на техния професионален живот във всички промишлени сектори; за тази цел КР предлага в сътрудничество с работодателите и образователните институции да се разработят ефективни концепции за обмен на нови знания, актуализиране на уменията и развитие на индивидуалните способности;

⁽⁶⁾ Важни проекти от общоевропейски интерес.

44. поради това счита, че общоевропейският подход към политиката в областта на уменията е от решаващо значение за бъдещата конкурентоспособност на европейската промишленост и че са необходими много по-значителни инвестиции в човешки капитал, в системите за образование и за професионално и продължаващо обучение, както и в самата промишленост;
45. счита, че образованието в сферата на предприемачеството, насърчаването на бизнес уменията, партньорското обучение и обменът на най-добри практики следва да получат допълнителна подкрепа, за да се даде възможност на участниците от индустрията да се адаптират към новите бизнес модели и ефективно да си сътрудничат в конкурентоспособни европейски вериги за създаване на стойност;
46. препоръчва Европейската комисия да укрепи междурегионалните образователни програми, като например „Еразъм+“, поставяйки акцент върху професионалното обучение и създаването на възможности за движение на таланти в цяла Европа;
47. отправя искане към съответните органи да предоставят гъвкави ресурси за преквалификация на регионално, а не на секторно равнище, и отново отправя своя призив ЕСФ+ да бъде обхванат от Регламента за общоприложимите разпоредби относно политиката на сближаване след 2021 г., за да може при разработването на програми по линия на ЕСФ+ да се прилагат всички изисквания относно принципа на партньорство и участието на регионалното равнище;
48. препоръчва регионалните и местните власти да си сътрудничат по общи програми в областта на образованието и научните изследвания с цел конкретизиране на общите приоритети на ЕС в сферата на уменията и подкрепа за междурегионалните възможности за обучение;

Послание 4: Европейската промишленост и правителствата трябва да демонстрират водещата си роля за постигането на по-голяма устойчивост, като предприемат действия

49. счита, че ЕС е заел водеща позиция в глобалния преход към въглеродно неутрална и кръгова икономика. Поради това европейската промишленост трябва да поеме водеща роля в приноса към смекчаването на последиците от изменението на климата, изпълнението на целите на Парижкото споразумение, опазването на ресурсите, предотвратяването на влошаването на състоянието на околната среда и реагирането на променящите се очаквания на потребителите в екологосъобразната икономика;
50. подчертава, че преминаването на дружествата към по-устойчиви бизнес модели с по-ефективно използване на ресурсите ще помогне на околната среда и ще осигури конкурентно предимство, което ще доведе до иновации и откриване на нови работни места и възможности за предприемачество;
51. подчертава, че е от решаващо значение промишлеността и гражданите да бъдат информирани за предимствата на новите подходи, като например тези на кръговата и въглеродно неутралната икономика и икономиката на споделянето. Новите подходи изискват промяна в поведението както на потребителите (напр. към повторна употреба и рециклиране), така и на промишлеността, която трябва постепенно да се адаптира към новото търсене в рамките на дългосрочно стратегическо планиране;
52. счита, че за да се осъществи преходът към устойчива промишленост, Европа трябва да се възползва от водещата си роля във всички сектори и да се справи с нарастващата глобална конкуренция в областта на екологосъобразното производство, биоикономиката и технологиите за чиста енергия;
53. посочва, че преходът на даден регион към кръгова и въглеродно неутрална икономика е дългосрочен процес, който може да се утвърди с успех само посредством поетапен подход, а в някои случаи чрез радикално обновяване, и опиращ се на осъществими междинни цели, които не обременяват в прекомерна степен гражданите и отрасли като автомобилната промишленост; следва да се обърне специално внимание на укрепването на издръжливостта на селските общности, които са застрашени от изоставане, когато става въпрос за икономически преход;
54. подчертава, че трябва да бъдат преодолените значителни пречки, включително липсата на правилните пазарни сигнали и стимули за продуктов дизайн за кръговата икономика, високите трансакционни разходи на дружествата, регулаторните пречки, недостатъчната информация за потребителите и недобре работещите пазари за вторични суровини;
55. счита, че общеевропейското и междурегионалното сътрудничество трябва да играят важна роля в подпомагането на регионите да разработят стратегически подход за реализиране на потенциала на кръговата и въглеродно неутралната икономика;

56. подкрепя идеята за използване на стратегическото възлагане на обществени поръчки като инструмент за насърчаване на иновациите, признат от Европейската комисия в нейния план за действие за кръговата икономика през 2015 г. (7) и в съответните директиви за обществените поръчки, но счита, че сложността на правилата често подтиква регионалните и местните власти да вземат решения за избягване на риска;
57. препоръчва регионалните и местните власти да възприемат много- и междусекторна перспектива, интегрирайки управлението на отпадъците и околната среда в цялостен подход към кръговата икономика;
58. призовава регионите и градовете да се възползват в пълна степен от възможностите на политиката на сближаване след 2020 г. за внедряване на иновативни решения, насочени към климата и прехода към кръгова икономика;
59. призовава за цялостен, координиран подход на многостепенно управление, който да гарантира необходимата съгласуваност между отделните политически инструменти и действия на различните равнища. Преходът към нисковъглеродна и кръгова икономика следва да вземе предвид цялата верига за създаване на стойност и преработващата промишленост като цяло, включително МСП и стартиращите предприятия;
60. призовава Комисията да продължи да подкрепя разработването на съвместни стратегии в конкретни области, като например изследванията на водородното и синтетичните горива, както и да подкрепя навлизането на пазара на по-устойчиви технологии;

Послание 5: Ориентираните към иновации регионални стратегически публично-частни партньорства са от решаващо значение, за да се подобри внедряването на нови технологии от страна на промишлеността.

61. отбелязва, че използването на иновации е трудно, особено за стартиращите предприятия и МСП, тъй като внедряването на нови технологии често изисква много инвестиции и експертен опит; подчертава, че все още съществува разминаване в отделните сектори и региони в Европа по отношение на прехода към цифровизация;
62. счита, че сътрудничеството между промишлеността, научноизследователските организации и регионалните власти е важно за оползотворяването на промишлените иновации;
63. оценява работата на центровете за цифрови иновации (ЦЦИ), изпитателните центрове на ЕК и технологичните инфраструктури като примери за стратегически, ориентирани към иновациите публично-частни партньорства;
64. подкрепя насочеността на стратегиите за интелигентна специализация след 2020 г., в които се обръща внимание на пречките, възпрепятстващи новите идеи да достигат до предприятията;
65. подкрепя 281-те ЦЦИ в ЕС, част от програмата „Цифрова Европа“, като средство за засилване на междурегионалното сътрудничество;
66. подчертава, че е необходимо сътрудничество между тези публично-частни партньорства на равнище ЕС, за да се гарантира лесен достъп на промишлеността до съществуващите авангардни технологии и инфраструктура в цяла Европа, както и предоставяне на повече информация за тези ресурси и на необходимите финансови средства за тяхното използване;
67. счита, че са необходими цялостна координирана стратегия и стратегия за укрепване на регионалното сътрудничество на оперативното равнище;
68. подчертава, че за да се увеличи въздействието на центровете за цифрови иновации, те следва да не бъдат отделни институти, които действат самостоятелно и се конкурират помежду си, а трябва да се сформира звено в рамките на мрежа, в чиято координация могат да участват няколко заинтересовани страни, като например университети, изследователски центрове, центрове за иновации и др.;
69. препоръчва регионалните власти да участват в подбора и привеждането в действие на европейските ЦЦИ в бъдещата програма „Цифрова Европа“;

(7) Затваряне на цикъла — план за действие на ЕС за кръговата икономика [COM(2015) 614 final].

70. препоръчва местните и регионалните власти да насърчават устойчивостта и иновациите чрез възлагане на обществени поръчки, подкрепяйки инициативата „Интелигентни градове“ и други инициативи от общ интерес и свързвайки различните участници от промишлеността, научноизследователските и образователните институции;
71. препоръчва регионите да участват в изграждането на подход на устойчиво сътрудничество между публично-частни партньорства в области, различни от цифровизацията (включително други експериментални и тестови съоръжения). Това участие следва да включва цялостен преглед на дейностите в регионите и оценка на взаимната им допълняемост;
72. подчертава, че е необходимо да се разработи цялостна стратегия за събиране, систематизиране и разпространение на информация относно наличната инфраструктура и капацитета за иновации в цяла Европа;
73. подчертава нарастващото значение на изкуствения интелект (ИИ) в европейската промишлена политика и водещата роля на Европейския съюз в това отношение, тъй като 32 % от световните научноизследователски институции в областта на ИИ се намират именно в Съюза. В този контекст припомня своята собствена позиция относно ИИ, изразена в становището му от 6 февруари 2019 г., и също така потвърждава препоръките на Европейския парламент ⁽⁸⁾;
74. приветства призива на Европейския съвет към Комисията до края на 2019 г. да представи дългосрочна визия с конкретни стъпки за бъдещето на промишлеността в ЕС;

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁸⁾ Резолюция на Европейския парламент от 12 февруари 2019 г. относно всеобхватната европейска промишлена политика в областта на изкуствения интелект и роботиката (2018/2088(INI)).

Становище на Европейския комитет на регионите — Целите за устойчиво развитие (ЦУР): основа за дългосрочна стратегия на ЕС за устойчива Европа до 2030 г.

(2019/C 404/04)

Докладчик:	Arnoldas ABRAMAVIČIUS (LT/ЕНП), член на Общинския съвет на Зарасай
Отправен документ:	Съобщение на Комисията – Документ за размисъл „Към устойчива Европа до 2030 г.“ COM(2019) 22 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства документа за размисъл „Към устойчива Европа до 2030 г.“ и призовава Европейската комисия и Европейския съвет да приемат изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните 17 цели за устойчиво развитие (ЦУР) като приоритет в политическия си дневен ред и като обща цел на следващия стратегически план на ЕС за периода 2019—2024 г. и след това. Освен това разчита, че новата Европейска комисия ще проправи пътя за действия под формата на общоевропейска стратегия за устойчиво развитие и план за изпълнение, за което вече беше отправен призив в заключенията на Европейския съвет от 18 октомври 2018 г.;

2. изразява съгласие с изчерпателното определение на ЦУР като рамка за политически действия за преодоляване на многобройните предизвикателства, пред които сме изправени – икономически, социални, екологични, свързани с управлението, външни – и настоява, че е необходимо общо разбиране за устойчивото развитие и за ЦУР от всички участници за тяхното пълно осъществяване с оглед на благосъстоянието на хората и бъдещите поколения. Първата цел е да се намалят бедността и неравенствата – стремеж да не се пренебрегва никой, да се изгради мирен свят, да се създава и споделя благоденствие на нашата планета;

3. настоява, че 17-те ЦУР са универсални и неделими и че съгласуваността на политиките между предприетите действия за тяхното изпълнение е съществен елемент за напредък;

От размисъл към действие

4. счита, че от предложените от Европейската комисия три сценария за стимулиране на обсъждането на следващите стъпки на ЕС за изпълнение на Програмата до 2030 г. сценарий 1 е единственият вариант, който разглежда както вътрешната, така и външната дейност на ЕС, и обхваща всички области на политиката;

5. счита, че предвид сложния характер на ЦУР и резултатите от проучването на ОИСР и КР относно местните и регионалните действия във връзка с ЦУР ⁽¹⁾ спешно е необходима всеобхватна стратегия на ЕС за координиране на изпълнението между всички равнища на управление, която да разполага с обвързани със срокове цели и конкретни резултати за 2030 г., както и механизми за мониторинг и преглед в подкрепа на сценарий 1;

6. подчертава, че целите за изпълнение на ЦУР и свързаните с тях стратегии на политиката следва да се определят чрез съчетан подход „от долу нагоре“ и „от горе надолу“, като се включат всички равнища на управление и съответните заинтересовани страни и се създаде набор от национални и регионално диференцирани цели. Тази стратегия за устойчива Европа до 2030 г. следва да наследи настоящата стратегия „Европа 2020“;

7. настоява, че институциите и държавите – членки на ЕС, следва незабавно да ускорят действията си във връзка с ЦУР и да включат всички политики, посочени в сценарий 2;

⁽¹⁾ В това проучване бяха получени повече от 400 отговора. Резултатите и повече информация може да бъдат намерени на адрес https://cor.europa.eu/en/news/Pages/SDGs_survey.aspx.

8. подчертава, че е необходима външна дейност, както се посочва в сценарий 3. Акцентът единствено върху външната дейност обаче не само ще навреди на доверието в ЕС на международно равнище, но и няма да позволи да се отчете фактът, че ЕС и държавите членки са далеч от постигането на всички ЦУР, а освен това ще възпрепятства напредъка при постигането им в ЕС;

9. подчертава, че е необходима по-голяма амбиция за изпълнение на ЦУР на всички равнища, а именно на европейско, национално, регионално и местно равнище;

Участие на регионите и градовете

10. подчертава, че целта да не се пренебрегва никой изисква всички равнища на управление да гарантират различна по мащаб интеграция и изготвяне на взаимно подкрепящи се и единни (териториални) политики. Призовава за създаването на механизъм за преглед на напредъка и за определяне на ключовите предизвикателства във връзка с изпълнението на ЦУР по места, както и за гарантиране на ефективното използване на ресурсите;

11. посочва, че за постигането на 65 % от 169-те подцели на 17-те ЦУР е необходимо същественото участие на регионите и градовете при изпълнението и мониторинга на ЦУР ⁽²⁾. Градовете и регионите прилагат ЦУР по места, не само като изпълнители, но и като създатели на политики, които са най-близо до своите граждани, предприятия и местни общности. Резултатите от проучването на КР и ОИСР потвърждават и мобилизирането на градовете и регионите, като 59 % от респондентите прилагат ЦУР. Много европейски региони и градове бяха пионери ⁽³⁾ в прилагането на ЦУР по места и показваха, че регионите и градовете са от съществено значение за ефективното и бързо изпълнение на ЦУР;

12. изтъква обещаващата роля на инициативите – пионери като „Градове и региони за целите за устойчиво развитие“ на ОИСР и „Платформата на ООН на водещите градове за ЦУР 25 + 5“ за подпомагане на регионите и градовете доброволци в прилагането на ЦУР по места, като Платформата на ООН се опитва да постигне целите си 5 години преди 2030 г.;

13. въз основа на своето проучване относно териториалния подход към ЦУР ⁽⁴⁾ подчертава значението на изграждането на капацитета и възможностите на регионите и градовете да прилагат ЦУР по места и на повишаването на видимостта на настоящите инициативи, както и насърчаването на използването на Службата на ЕС за подкрепа на структурните реформи (SRSS) ⁽⁵⁾, чиито цели следва да бъдат съгласувани с ЦУР;

14. се ангажира да подкрепя процеса на „прилагане по места и региони на ЦУР“ и да избягва дублиране на работата чрез насърчаване на партньорства с международни ⁽⁶⁾ и европейски сдружения ⁽⁷⁾;

15. подчертава ключовата роля на Европейската комисия и Комитета на регионите, заедно с други европейски организации, за стимулиране на партньорските проверки, обмена, сътрудничеството и взаимното обучение между регионите и градовете в целия ЕС;

16. призовава за цялостно признаване на ролята на регионите за прилагането на ЦУР по места в ЕС. Местните и регионалните власти играят важна роля в изграждането на ценностите и социалните взаимоотношения, което очевидно налага те да бъдат включени в работата по изграждането на устойчиво развитие в целия ЕС;

17. изтъква, че ЕС е много разнообразен по отношение на развитието, демографията, структурата на производство и степента на индустриализация, което изисква гъвкав и ориентиран към местните условия подход към по-слабо развитите, периферните или островните региони, а също и към регионите, изправени пред енергиен преход;

18. подкрепя създаването на общност за обмен на практики на европейските региони за ЦУР, ръководена от nrg4SD;

19. подчертава икономическото, социалното и териториалното разделение в световен мащаб, както и в рамките на държавите – членки на ЕС, и помежду им. Въпреки че в ЦУР 11 е отразено предизвикателството на урбанизацията, е необходимо да осигурим балансирано регионално развитие в ЕС, за да гарантираме, че нито един човек или територия няма да бъдат пренебрегнати;

⁽²⁾ Мрежа за решения за устойчиво развитие (2016 г.), Getting Started with the SDGs in Cities. A Guide for Stakeholders („Първи стъпки с ЦУР в градовете: Ръководство за заинтересованите страни“), <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2016/07/9.1.8.-Cities-SDG-Guide.pdf>.

⁽³⁾ Например Страната на баските, островите Оланд, Еспоо, Гент, Утрехт и провинция Северен Рейн-Вестфалия.

⁽⁴⁾ Проучване, възложено от Европейския комитет на регионите: A territorial approach for the implementation of the SDGs in the EU – The role of the European Committee of the Regions („Териториален подход за изпълнението на ЦУР в ЕС – ролята на Европейския комитет на регионите“), 2019 г.

⁽⁵⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Програма за подкрепа на реформите и Европейска функция за стабилизиране на инвестициите“ (2018/3764, параграф 12, докладчик: Olga Zrihen (BE/ПЕС).

⁽⁶⁾ Организации като ОИСР, Международна асоциация на органите на местното самоуправление за устойчиво развитие (ICLEI), инициативата на ПРООН Articulation of Territorial Networks и ООН-ХАБИТАТ и сдружения като nrg4SD, ОГМВ или Световна оперативна група.

⁽⁷⁾ Като СЕОР, Евроградове, Конференция на периферните морски региони (CPMR), Европейска мрежа за устойчиво развитие (ESDN), мрежата на ЕЕАС.

20. изтъква важността на ефективната синергия и интеграция на местните, регионалните, националните и европейските фондове (публични и частни), както и на сътрудничеството между публичния и частния сектор във връзка със стратегическото развитие и инвестициите за постигане на ЦУР до 2030 г.;

21. подчертава, че сближаването е основният инвестиционен инструмент на ЕС, чрез който регионите и градовете да изпълняват ЦУР и да се гарантира тяхното икономическо, социално и териториално развитие; следователно изисква следващото финансиране в областта на сближаването за периода 2021—2027 г. да остане достъпно за всички региони, като се насърчава участието на всички граждани въз основа на правно обвързващ Европейски кодекс на поведение за партньорство. Целите на следващата политика на ЕС за сближаване следва да бъдат по-добре съгласувани с ЦУР, за да се гарантира по-добро изпълнение и съгласуваност на действията;

22. подчертава, че въпреки че целите за устойчиво развитие включват цел за градовете, ЦУР 11, няма специална регионална цел, а регионалното развитие се споменава единствено непряко в раздела за земеползването. Поради това тясното съгласуване на политиката на сближаване с ЦУР предполага, че при програмирането на ново финансиране за политиката на сближаване на ЕС се разглеждат всички свързани с територията ЦУР, а не само ЦУР 11;

23. изтъква модела на Програмата на ЕС за градовете за насърчаване на диалога между всички равнища на управление относно устойчивото развитие на градовете. Този процес би могъл да послужи като модел за управление на бъдещата стратегическа програма на ЕС за периода 2019—2024 г., така че ЕС да може по-ефективно да се справя с предизвикателствата пред постигането на ЦУР;

24. подчертава потенциала на предложението на КР⁽⁸⁾ бъдещата политика на сближаване след 2020 г. да подпомага регионите и градовете да „прилагат по места ЦУР“ и да приведат прилагането на стратегиите за устойчиво градско развитие в съответствие с тяхната местна действителност;

25. подчертава значението на финансовите инструменти на ЕС за селското стопанство, научните изследвания и иновациите и ЕФСИ, както и тяхното използване в синергия с кохезионните фондове за пълното постигане на ЦУР;

Ангажиране на всички заинтересовани страни

26. подчертава, че предвид преобразуващия характер на ЦУР, всички слоеве на обществото и икономиката трябва да бъдат ангажирани с ЦУР; изтъква значението на частния сектор и икономическите бизнес модели за изпълнението и постигането на подцелите на ЦУР до 2030 г.;

27. припомня, че в центъра на ЦУР са хората и че партньорството, участието и овластяването са основни ценности на устойчивото развитие. Необходимо е да участват граждани от всички възрасти, гражданското общество със своето многообразие, както и академичните среди, публичните органи и частния сектор в многостранни диалози, с цел определяне и съвместно създаване на решения за постигане на ЦУР, като същевременно се постигне точният баланс при неизбежните компромиси;

28. изтъква решаващата роля на движенията от долу нагоре, благоприятните условия и предприемаческия дух в градовете и регионите за постигане на ЦУР и интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж;

29. насърчава многостранните информационни дейности относно ползите от устойчивото развитие, за да се оформят подходящи обществени нагласи във всяка възрастова група в дългосрочен план;

Управлението на ЕС във връзка с ЦУР

30. призовава новата Европейска комисия да поеме водеща роля при създаването на многостепенно, многостранно и междусекторно управление като част от сценарий 1, което да позволи включването на всички измерения на ЦУР във политиките на ЕС, като същевременно се гарантира съгласуваност на политиките между различните сектори и се ангажират всички равнища на управление и всички заинтересовани страни, включително гражданите, на всички етапи от разработването на политиките;

31. подчертава решаващото значение на обучението, тъй като политическото ръководство е от изключително значение, и отбелязва, че както политиките, така и администрацията трябва да бъдат обучени и ангажирани с ЦУР и че всяка институция на ЕС трябва да интегрира ЦУР в собственото си управление;

⁽⁸⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Бъдещето на Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд след 2020 г.“

32. препоръчва на председателя на следващата Европейска комисия да назначи специален екип към кабинета си, който да работи с всички членове на Комисията и да извършва преглед на всички предложения за политики във връзка с ЦУР. Той следва да очертава потенциалните конфликти и необходимите компромиси и ще отговаря за интегрирането на ЦУР във всички политики на ЕС. Това ще доведе до засилена координация между генералните дирекции;
33. настоятелно призовава председателя на следващата Европейска комисия да докладва ежегодно на Европейския парламент за изпълнението на ЦУР по време на речта си за състоянието на Съюза, както и на Съвета по общи въпроси;
34. настоятелно призовава Съвета да насърчава изпълнението на ЦУР и да стимулира взаимното обучение на национално равнище чрез обсъждане на доброволните национални прегледи в рамките на Съвета по общи въпроси преди планираните презентации по време на политическите форуми на високо равнище на ООН;
35. настоятелно призовава Европейския парламент в качеството си на съзаконодател да интегрира ЦУР във всички свои съответни политически досиета и да ангажира всички комисии в разглеждането на изпълнението на ЦУР; призовава за постоянни докладчици по въпросите на ЦУР в различните комисии;
36. се ангажира да работи по интегриран и съгласуван начин в областта на ЦУР и да ги включи във всички комисии и становища на КР;
37. предлага сътрудничество с Комисията и с другите партньори в областта на мониторинга на изпълнението на ЦУР на местно и регионално равнище; приветства работата на многостранната платформа за ЦУР, организирана от Европейската комисия под формата на отворено и основано на участието управление; решително подкрепя нейното продължаване, за да се ангажират регионите, градовете, гражданското общество, академичните среди и предприятията в приобщаващ диалог относно устойчивостта и да се създаде ангажираност с ЦУР;
38. приветства факта, че Европейската комисия включи в документа за размисъл препоръките на платформата;
39. предвижда платформата да бъде постоянен консултативен орган за предоставяне на консултации на органите за вземане на решения в ЕС – Европейската комисия, Съвета и Европейския парламент – относно всеобхватна стратегия за устойчива Европа до 2030 г., както и за предоставяне на информация на новите членове на Европейската комисия и на Европейския парламент относно ЦУР;
40. призовава за редовно участие на европейските, националните и поднационалните платформи в работата на многостранната платформа на ЕС с цел да се засили нейната работа и представителност;
41. призовава всички институции на ЕС да участват в редовен междуинституционален диалог по въпросите на ЦУР, включително Европейската комисия, Съветът, Европейският парламент, както и Европейският комитет на регионите и Европейският икономически и социален комитет, с цел да се гарантира съгласуваност на политиките в духа на ЦУР 17;

Интегриране на ЦУР в политиките на ЕС

42. насърчава Европейската комисия да използва насоките за по-добро регулиране като средство, което да подпомогне изготвянето на законодателство, в което се вземат предвид всички измерения на ЦУР. Тези насоки следва ясно да покажат всички променливи, които да се вземат предвид, ако има желание да се възприеме устойчив подход;
43. счита, че компромисите ще бъдат неизбежни между различните измерения на ЦУР и призовава за систематични предварителни оценки на въздействието, в които да се определят възможните полезни взаимодействия и конфликти, както и да се оценят компромисите по прозрачен начин, като се вземе предвид непосредственото и дългосрочното въздействие. Оценка на териториалното въздействие, както и дебатите с участието на гражданите и заинтересованите страни на местно и регионално равнище ще бъдат от основно значение за осигуряване на приемането на решения и гарантиране на добро разработване на политики;
44. като дава пример на други институции и организации, Комитетът на регионите се ангажира да провежда годишни конференции, на които ще бъдат представяни опитът и добрите практики на местно и регионално равнище;

45. призовава всички институции и държави – членки на ЕС, да приведат европейския семестър в съответствие с ЦУР и с последващата стратегия за устойчива Европа до 2030 г. Многогодишните ръководни насоки следва да гарантират, че европейският семестър прилага стратегията на ЕС и се превръща в инструмент за координиране и прилагане за ЦУР, както и че вследствие на това годишният обзор на растежа ще стане „годишен обзор на устойчивото развитие“;
46. призовава за многогодишно проучване на устойчивото развитие в ЕС, което ще положи началото на многогодишен национален цикъл на преглед и докладване на препоръките. В проучването следва да се направи оценка на прилагането на стратегията на ЕС и на плановете за действие за устойчиво развитие на държавите членки. Това ще предостави основата за доброволните национални прегледи на държавите от ЕС в контекста на ООН;
47. изисква управлението на устойчивия европейски семестър в рамките на Комисията да включва всички свързани служби на Комисията и да избягва „тясноведомствените инициативи“;
48. отново отправя своето искане управлението на европейския семестър да се основава на принципите на партньорство и многостепенно управление, като регионите и градовете в ЕС се разглеждат като пълноправни партньори от началото на годишния цикъл въз основа на кодекс на поведение ⁽⁹⁾ ⁽¹⁰⁾;
49. призовава институциите на ЕС да използват бюджета на ЕС, за да интегрират ЦУР във всички политики, по-специално за спиране на субсидиите за изкопаеми горива и засилване на критериите за устойчивост при обществените поръчки;
50. потвърждава необходимостта от мониторинг на изпълнението на ЦУР и призовава за разбивка на данните, поне на равнището на NUTS2, а – при необходимост – и до местното равнище, за да се даде възможност за по-добро разработване на политики, когато средната национална стойност е подвеждаща;
51. отново изтъква ⁽¹¹⁾ необходимостта от излизане извън рамките на БВП и използване на допълнителни показатели, които не са изцяло от икономическо естество, а отчитат трансформация характер на ЦУР, и които следва да се измерват на равнището на NUTS2 най-малкото чрез дезагрегирани данни, свързани с постигането на ЦУР;
52. посочва, че регионите и градовете пионери разработват свои собствени показатели и събират данните си в партньорство с местните участници, включително частния сектор. Разработването на местни показатели представлява добра възможност за насърчване на участието и ангажираността. Въпреки това 40 % от респондентите в проучването на КР и ОИСП не използват никакви показатели. Показателите на ЕС не може да се използват поради липсата на налични данни на равнището на NUTS2, които да се използват по места.
53. предлага към Съвместния изследователски център (СИЦ) да се създаде платформа за данни за ЦУР в градовете, за да се изготви европейски наръчник на градовете доброволци, които изпълняват ЦУР; отбелязва също така работата на Световния съвет за данни за градовете, който е създал стандарти на ISO за показателите за интелигентни и устойчиви градове, както и работата на ОИСП за разработване на инструмент за визуализация, съчетаващ официалните показатели с моделирани на регионално и местно равнище, за да се вземат предвид регионалните различия;
54. призовава Евростат да включи тази работа и измерения напредък в годишния си мониторингов доклад, като остави възможност и за качествени данни. КР е готов да си сътрудничи и да насърчава сътрудничеството с тези партньори, за да наблюдава изпълнението на ЦУР на местно и регионално равнище;
55. отново заявява, че много региони и градове поемат инициативи и заемат водещи позиции по отношение на този преход посредством успешни инициативи от долу нагоре, например Споразумението на кметовете за климата и енергетиката и посланиците на КР, които работят по този въпрос. Тези инициативи от долу нагоре могат да получат нов тласък и да осъществят голям напредък по отношение на изпълнението на целите за устойчиво развитие;

Външното измерение на ЦУР

56. настоява ЕС да вземе предвид външното измерение на ЦУР при тяхното изпълнение, включително външното въздействие на своите вътрешни политики, например за ОСП или търговията. Външните и вътрешните измерения не са отделни области и постигането на съгласуваност на политиките за устойчиво развитие е от съществено значение;

⁽⁹⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Усъвършенстване на управлението на европейския семестър: Кодекс на поведение за участието на местните и регионалните власти“ (COR 2016/5386).

⁽¹⁰⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Европейският семестър и политиката на сближаване: структурни реформи, насочени към дългосрочни инвестиции“ (COR 2018/5504).

⁽¹¹⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Показатели за териториално развитие — отвъд БВП“, прието на 11 февруари 2016 г.

57. изисква да се създаде партньорство между равнището на ЕС, националното, регионалното и местното равнище, за да се спомогне за изпълнение на ЦУР чрез сътрудничество за развитие;
58. изисква ролята на световните вериги на доставки да се наблюдава по-добре, за да се гарантира зачитането на принципите на правовата държава и правата на човека, и да се прилагат практиките на кръговата икономика, като се избягва прекомерното използване на ресурси;
59. настоява за ключова роля на децентрализираното сътрудничество и инициативите на КР като форума на ЕК и КР „Градовете и регионите за сътрудничество за развитие“, който през февруари 2019 г. акцентира върху устойчивите градски партньорства, събра повече от 500 участници от над 80 държави и изготви конкретни политически препоръки относно насърчаването на устойчивото развитие с помощта на регионални и местни партньорства, или инициативата от Никозия за подкрепа на либийските общини. Тези инициативи на КР показват, че подкрепата на ЕС не трябва да се съсредоточава изключително върху широкомащабни партньорски проекти между големи градове, а да бъде също толкова достъпна и за инициативи за децентрализирано сътрудничество, различни по размер и в които участват различни видове територии;
60. изразява съжаление, че предложението на Европейската комисия за новия Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (NDICI) не включва линия за тематично финансиране, предназначено за подпомагане на местните власти;
61. призовава Европейската комисия да подпомага икономическата и социалната интеграция на младите хора, жените и разселените групи от населението в развиващите се държави. Логиката на партньорството на децентрализираното сътрудничество може да помогне за превръщане на възприемането на миграцията като заплаха в миграция като възможност, особено предвид ключовата роля, която играят регионите и градовете за интегрирането на мигрантите в техните приемачи общества;

Политики на ЕС

62. изразява съгласие с анализа в документа за размисъл и с предложението за по-нататъшна приоритетна работа по четири групи политики и четири хоризонтални способстващи фактора, като обаче отправя следните допълнителни коментари:
63. настоява, че освен предложеното увеличаване на целта за включване на изменението на климата до 25 %, новата МФР следва да предвиди достатъчно финансови ресурси за устойчиво развитие, а също така да гарантира, че изпълнението на ЦУР няма да бъде засегнато от финансирането;
64. подчертава неотложната необходимост от приемане на стратегии и определяне на действия за постигане на кръгова икономика, позволяваща ефективно използване на ресурсите, чрез незабавното прилагане на Парижкото споразумение;
65. подчертава, че в отделно становище КР проучва допълнително ⁽¹²⁾ връзките между целите за устойчиво развитие на ООН, екологичния преход и Парижкото споразумение относно изменението на климата. В него ще бъде изложена стратегическата визия на градовете и регионите в ЕС за осъществяването на прехода към позволяваща ефективно използване на ресурсите, нисковъглеродна, неутрална по отношение на климата и защитаваща биологичното разнообразие икономика;
66. настоява, че устойчивото потребление и производство са свързани и с намаляване на използването на невъзобновяеми източници като абсолютна стойност, за да се премине към достатъчност на ресурсите, а не само към тяхното ефективно използване;
67. подчертава особения потенциал на биоикономиката по отношение на насърчаването на независимостта от изкопаемите горива и противодействие на изменението на климата посредством неутрален баланс на емисиите на CO₂. Максималното използване на продукти на биологична основа във възможно най-широк диапазон от сектори също така има за цел да осигури и да създаде работни места в нови, устойчиви пазари, особено в засега по-слабо индустриализирани региони;
68. счита, че благодарение на регионите може да бъде постигната целта през следващото десетилетие делът на производствата на биологична основа в брутния вътрешен продукт да се увеличи значително;
69. призовава за последващи действия по отношение на „Плана за действие във връзка с финансирането за устойчив растеж“ на Комисията, тъй като финансирането трябва да се използва за стимулиране на промените, които са от полза за устойчивостта, а не само от финансова гледна точка ⁽¹³⁾;

⁽¹²⁾ „Устойчива Европа до 2030 г.: последващи действия във връзка с целите на ООН за устойчиво развитие, екологичния преход и Парижкото споразумение относно изменението на климата“, (ENVE-VI/039), докладчик Sirpa Hertell (FI/EHP).

⁽¹³⁾ Вж. становището на Европейския комитет на регионите относно финансирането за устойчив растеж (2182/2018 г.), прието на 6 декември 2018 г.

70. призовава за ангажиране на европейските бизнес и промишлени сектори с устойчивостта като неразделна част от Стратегиата за европейската промишленост до 2030 г., за да се помогне на предприятията и промишлените сектори по-бързо да преминат към по-устойчиви практики. Това предложение, което вече е включено в препоръките на многостранната платформа на ЕС за ЦУР, следва да бъде обсъдено допълнително от кръглата маса на високо равнище в областта на промишлеността „Промисленост 2030 г.“ и биоикономиката да бъде включена за обсъждане като част от ЦУР;

71. посочва, че за да се спазва съгласуваността на политиките на ЕС за развитие, ОСП следва да насърчава развитието на устойчиво селско стопанство в развиващите се държави, което да улеснява задържането на населението в селските райони и да гарантира проповолствената им сигурност. За тази цел износът на селскостопански и хранителни продукти от ЕС не следва да се осъществява на цени, по-ниски от производствените разходи в Европа;

72. изразява съжаление, че по отношение на мобилността в документа за размисъл не е включено значението на наличието на обществен транспорт за изграждането на устойчиви градски и регионални транспортни системи, както и решаващата роля на МРВ в това отношение;

73. предлага новият тласък на програмата на ЕС за устойчиво развитие на международно равнище да включва инициативи за намаляване на емисиите на парникови газове на равнището на ИМО (морски транспорт) и ИКАО (въздушен транспорт), по-специално чрез настояване от страна на ЕС за световно данъчно облагане на керосина. Ако на равнището на ИКАО такова споразумение не бъде постигнато, ЕС може да обмисли предприемането на едностранни действия, например премахване на данъчното освобождаване за авиационното гориво за вътрешни полети в ЕС или налагане на такси за гориво при въздушния превоз на товари;

74. отбелязва, че европейският сектор на мобилността трябва да повиши своята конкурентоспособност чрез иновации. Планът за разгръщане на алтернативните горива и цифровата пътна инфраструктура трябва да се осъществи от местните и регионалните власти в сътрудничество с частния сектор и с подкрепа от бюджета на ЕС;

75. на фона на огромните социални неравенства, изложени в документа за размисъл, като например факта, че повече от 22 % от гражданите на ЕС са изложени на риск от изпадане в бедност, повтаря призива си за пълно прилагане на европейския стълб на социалните права и за отделяне на същото внимание на факторите за социална устойчивост, както на екологичната устойчивост, за да се докаже, че ЕС се стреми нито един човек или територия да не бъдат пренебрегнати. В действителност данните сочат, че уязвимите от социална гледна точка територии също така често са изложени в най-голяма степен на отрицателното въздействие от липсата на устойчиво развитие;

76. изисква мониторингът, който се извършва на европейския стълб на социалните права, да бъде в по-голяма степен регионализиран. В момента КР разработва набор от регионални социални показатели, които може да се използват за тази цел;

77. отбелязва, че следва да се отдели специално внимание на насърчаването сред европейците на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, като се премине от институционален подход към подход, основаващ се на общността;

78. отново отправя своя призив за изпълнението на европейска програма за жилищно настаняване⁽¹⁴⁾, която като продължение на партньорството за жилищно настаняване в Програмата на ЕС за градовете би допринесла значително за изпълнението на ЦУР 11 (устойчиви градове и общности), но също така и на ЦУР 1 (изкореняване на бедността), ЦУР 7 (финансово достъпна енергия) и ЦУР 10 (намаляване на неравенствата);

79. подчертава, че с приноса на регионите и градовете на ЕС разработването на цифрови технологии може да превърне демографските промени в тройна възможност за Европа: подобряване на качеството на живот на нашето застаряващо население, преминаване към по-устойчиви системи за здравеопазване и полагане на грижи и създаване на устойчив икономически растеж и работни места в „сребърната икономика“;

80. подчертава, че местните и регионалните власти играят решаваща роля по отношение на баланса между половете, но признава, че жените са значително по-слабо представени в ЕС, като едва 15 % от избраните кметове, 32 % от членовете на общинските съвети и 33 % от членовете на регионалните парламенти и събрания⁽¹⁵⁾ са жени;

81. подкрепя признаването и популяризирането на неформалното и самостоятелното учене в социално-възпитателната работа с младежта. Младежките и спортните организации, които предоставят образователни програми за неформално и самостоятелно учене за активно гражданство извън училище, са особено важни за подобряване на уменията и компетентностите на младите хора;

⁽¹⁴⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Към европейска програма за жилищно настаняване“ (CDR 1529/2017), прието на 1 декември 2017 г.

⁽¹⁵⁾ Европейски институт за равенство между половете, Статистическа база данни, свързана с равенството между половете, 2017 г.

82. подчертава, че потенциалът на методологията на ЕС за интелигентна специализация следва да бъде важна част от политиката за устойчива Европа до 2030 г. Платформата за интелигентна специализация на СИЦ помага на регионите да използват структурните фондове при интегрирането на техните регионални стратегии за иновации с ЦУР, включително чрез проявите „Науката среща регионите“, организирани от КР и СИЦ. Взаимното допълване между интелигентната специализация и изпълнението на ЦУР на регионално равнище носи важна добавена стойност за устойчивия растеж;

83. подчертава, че схемата за търговия с емисии следва да бъде сред важните следващи стъпки от прилагането на документа за размисъл;

84. изразява съжаление, че по отношение на търговията по време на последната реч за състоянието на Съюза не беше споменато „всеобхватното споразумение между ЕС и Африка за свободна търговия между двата континента“. Това споразумение следва да се ръководи от ЦУР и от огромната роля, която може да изиграе търговията за тяхното постигане;

85. призовава за подновяване на социалния диалог в корпоративното управление с цел насърчаване на ЦУР и новите бизнес модели за укрепване на икономическата демокрация за устойчив растеж;

86. настоятелно изтъква положителната роля на социалната икономика в борбата с безработицата и насърчаването на приобщаващ и устойчив растеж. Това е особено важно в регионите, характеризиращи се с емиграция, бързо застаряващо население, липса на икономическа динамика и ниска степен на предприемачество. В тези региони организациите на социалната икономика представляват един от начините, по който добрите намерения ще насърчат предприемачеството и ще привлекат най-добрите местни ресурси.

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — „Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда“

(2019/C 404/05)

Докладчик:	Jácint HORVÁTH (HU/ПЕС), член на Общинския съвет на Надканижа
Отправен документ:	„Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда“ COM(2018) 673 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ^{ss}

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи съображения

1. приветства съобщението на Комисията, озаглавено „Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда“, в което се предлага план за действие за изпълнение на обновената европейска стратегия за биоикономиката през следващите години. Комитетът счита, че може да играе ключова роля като инструмент за диалог с Европейската комисия;
2. счита, че публикуваният план за действие е достатъчно амбициозен и че изпълнението на предвидените в него мерки е жизненоважно за развитието на европейската биоикономика с подходящи темпове;
3. смята също така, че развитието на биоикономиката има много голям потенциал за растеж и работни места, и отбелязва, че той може да бъде реализиран само ако участниците на регионално и местно равнище си сътрудничат тясно по места и преследват съвместни цели. Комитетът подчертава допълнително значението на устойчивата биоикономика за постигането на целите на устойчиво развитие;
4. застъпва мнението, че европейските, националните, регионалните и местните инициативи в областта на биоикономиката следва да се хармонизират, за да се оползотворят положителните ефекти от многостепенното управление, така че да се създадат оптимални условия за нейното развитие в Европа. В областта на биоикономиката местното и регионалното равнище играят важна роля за насърчаване на сътрудничеството между университетите, промишлеността, правителството и гражданското общество благодарение на модела на „четворната спирала“;
5. изтъква изключителните възможности за развитие на биоикономиката, които предлага периодът 2021—2027 г. Местните и регионалните власти са от първостепенно значение за изпълнението на политиката на сближаване на ЕС и на множество регионални стратегии за интелигентна специализация, които дават възможност за съфинансиране на програми и проекти, укрепващи биоикономиката;
6. отбелязва също, че Комисията предвижда от 2021 г. нататък да се въведе задължение за изготвяне на планове за действие в областта на биоикономиката на най-подходящото териториално равнище — чрез засилване на ролята на местните и регионалните власти — и за възможно най-пряко управление на програмите съвместно със заинтересованите сектори и граждани, в съответствие с принципите на субсидиарност и многостепенно управление. За да се създаде устойчива и кръгова биоикономика, предприетите мерки трябва да са базирани на местно и регионално равнище, като се има предвид, че местното население познава добре съществуващите в регионите вериги за създаване на стойност. Регионите инвестират в услуги и основен капацитет, поради което местният и регионалният подход гарантират стабилната връзка с регионалните характеристики и специализация;
7. счита за необходимо — с оглед на успешното реализиране на визията за възможно най-голямо разрастване на биоикономиката — да се извършва редовен преглед на правната рамка, за да могат да се премахнат правните пречки пред инвестициите;
8. застъпва мнението, че развитието на устойчива европейска биоикономика ще разкрие нови работни места, по-специално в крайбрежните и селските райони, благодарение на засиленото участие на първичните производители в местната биоикономика. Според прогнозите на секторите на биоикономиката до 2030 г. могат да бъдат създадени един милион нови работни места;
9. настоятелно призовава всички страни от Съюза да изработят до 2021 г. национална стратегия в областта на биоикономиката в рамките на планирането на следващата многогодишна финансова рамка за 2021—2027 г., с цел да се подкрепят възможностите за координиране на програмите за развитие;

10. насърчава всички региони в Европа, като едно от най-подходящите териториални равнища за прилагането на стратегии за биоикономиката, да разработят най-късно до края на 2024 г. планове за действие в областта на биоикономиката или да предвидят отделна глава, посветена на биоикономиката, в своите глобални стратегии за развитие. Освен това Комитетът смята, че предвид факта, че екологичните граници на биоикономиката надхвърлят административните, може да се предвидят и междурегионални стратегии, за да се укрепи трансграничното и междурегионалното сътрудничество (побратимяване, мрежи) с региони със сходен профил. Същевременно в рамките на макрорегионалните стратегии и стратегиите за морските басейни следва да се насърчават партньорствата в областта на биоикономиката;

11. би искал в бъдеще да бъде постигнат възможно най-голям растеж на екологосъобразните обществени поръчки в Европейския съюз и изтъква, че развитието на биоикономиката е от първостепенно значение в това отношение. С оглед на това изтъква, че обществените поръчки са важен инструмент, който може да подпомогне разработването на биологични продукти и решения. За да се подпомогне и улесни този процес, често е необходима подкрепа от страна на ЕС под формата на изисквания за екопроектиране, стандарти, декларации за действия в областта на климата и екологични декларации за продуктите, и стратегии за мерки за развитие;

12. отбелязва с безпокойство, че според публикуван неотдавна документ на Съвместния изследователски център „в периода 2015—2030 г. около 11 % (повече от 20 милиона хектара) от земеделските земи в ЕС са изложени на голям потенциален риск от запустяване поради фактори, свързани с биофизичната пригодност на земята, структурата на земеделските стопанства, жизнестойчивостта на селското стопанство, населението и регионалните специфики“⁽¹⁾. С оглед на това Комитетът изтъква големия потенциал на запустелите земеделски земи за повишено производство на различни видове биологични ресурси, при условие че подобно диверсифицирано ползване не застрашава обработваемите земи с висока природна стойност и не намалява биологичното разнообразие и потенциала за възстановяване на местообитанията и на дивата природа;

13. припомня, че в предходно становище относно реформата на общата селскостопанска политика⁽²⁾ е изтъквал — в забележките си по темата за околната среда и храните — необходимостта да се удвои спрямо 2017 г. използваната за биологично производство площ в държавите членки, т.е. поне 30 % от полезната земеделска площ в държавите членки;

14. подкрепя заключенията на доклада за средносрочния преглед на стратегията на ЕС за горите, в който се препоръчва да бъдат координирани прегледът на стратегията за горите и реформата на стратегията за биоикономиката. При разработването на горската биоикономика и насърчането на иновациите трябва да се осигури съгласуваност между различните политики на ЕС;

Укрепване и разрастване на секторите на биоикономиката, разгръщане на инвестициите и пазарите

15. счита, че иновациите в областта на биоикономиката понастоящем привличат инвеститори само в предприятия, разработващи продукти с висока добавена стойност. Трябва да се оптимизират схемите за подпомагане, за да се разработят технологии за биологични продукти, които са с ниска пазарна стойност, но ще послужат като заместител на изкопаеми продукти. Необходими са по-ясни механизми за ценообразуване на биоенергийните ресурси, без да се уточнява подробно как да се използват тези ресурси. Подходящото ценообразуване на изкопаемите ресурси е ключов фактор за гарантирането на конкурентоспособността на биоикономиката;

16. счита, че въвеждането на хармонизирана нормативна уредба за продуктите, които могат да се произвеждат по устойчив начин, и отпадъците от тях, както и гарантирането на стабилността на тази уредба на равнището на държавите членки, биха представлявали сериозен напредък за организациите, работещи в сферата на научните изследвания, развитието и производството на биологични продукти;

17. приканва Европейската комисия да подкрепи процесите, свързани с производството и продажбата на продукти на биологична основа в държавите — членки на ЕС, и с репродуцирането на технологии в областта на устойчивата биоикономика. ЕС следва да се утвърди като лидер в този сектор чрез разработването на авангардни технологии, свързани с биоикономиката, с цел да се насърчи създаването на работни места и да се подсигури снабдяването с качествени биопродукти;

18. подчертава, че приложимите правила не бива да налагат прекомерна административна тежест на ползвателите на биологични ресурси. Понастоящем такива изисквания за докладване относно устойчивостта и икономиката (включително бизнес партньорите) се съдържат както в правилата за държавните помощи, така и в Директивата за енергията от възобновяеми източници (ДРЕВИ II). Важно е също така да се избягва управлението на микроравнища на използването на различни биоенергийни ресурси, при условие че тези ресурси отговарят на изискванията за намаляване на въздействието върху климата и подобряване на устойчивостта. По-конкретно в биоафинериите различните потоци от ресурси се използват за множество различни цели, включително за биогорива;

⁽¹⁾ „Запустяване на земеделските земи в ЕС през периода 2015—2030 г.“, Анализи на политиките, JRC (октомври 2018 г.), достъпен на <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc113718.pdf>.

⁽²⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Реформа на ОСП“ (COR-2018-03637).

19. счита, че развитието на биоикономиката, особено в по-слабо развитите региони, е свързано с конкретни проекти, и че реализирането на водещи иновации дава възможност да се следи нейното развитие. Що се отнася до BIOEAST и други подобни инициативи, включващи повече от една държава членка, КР предлага Европейската комисия да насърчи засилването на позитивните синергии посредством тематични програми и субсидии. Връзката между дейностите за трансфер на технологии и ресурсите от биомаса на регионите трябва да даде възможност да се постигнат осезаеми резултати и за обществото, които да докажат, че устойчивата биоикономика е биешото „екологично“ сърце на кръговата икономика;

20. счита, че за да се ускори енергийният преход и да се повиши конкурентоспособността на енергията от възобновяеми източници на пазара спрямо ископаемите горива, без това да се счита за неправомерна държавна помощ, следва да се обмисли възможността за адаптиране на Директивата за данъчното облагане на енергията и правилата за държавните помощи;

21. приветства факта, че Европейската комисия предвижда през следващите години да бъде създаден инструмент за подкрепа на политиките за преодоляване на териториалните дисбаланси в областта на биоикономиката, но изтъква, че функционирането на този инструмент трябва да бъде гарантирано поне до края на 2027 г., за да може да се намалят ефективно констатираните по-рано териториални неравенства в тази сфера;

22. приветства включването на биотехнологията в стратегиите за интелигентна специализация (RIS3) на няколко държави от ЕС. Стратегиите за интелигентна специализация, чието изготвяне беше предварително условие за достъпа до европейските фондове за научни изследвания, развитие и иновации за програмния период 2014—2020 г., са същевременно и инструменти за политическо действие, които, представяйки цялостна картина на регионалните и териториални характеристики, сектори и технологични приоритети, служат като ориентир за прилагането на политиките. Освен това счита, че свързаните с биоикономиката регионални RIS3 са по-ефективни, ако се базират на координирани усилия както между съседните региони, така и на равнището на държавите членки, с оглед не само на дългосрочното опазване на околната среда и биологичното разнообразие, но и на оползотворяването на потенциала на биоикономиката;

23. счита, че подкрепата за биотехнологията трябва да се засили както в рамките на приоритетите в областта на научните изследвания и иновациите, така и в рамките на инвестиционните приоритети. Благодарение на своята база от знания и инструменти биотехнологията — която представлява връзката между различните етапи от преработката на биомаса — може не само да намали негативното въздействие върху околната среда, но и да насърчи устойчивото развитие на биопромишленост;

24. одобрява Действие 1.5 от плана за действие, което предвижда създаването на 300 устойчиви биорафинерии⁽³⁾. КР предлага, при изграждането на нови биорафинерии въз основа на данните от единната система от показатели за проследяване, да се помогне на регионите с по-слабо развита биоикономика да навакнат изоставането си, съгласно правилата и субсидиите на ОСП и 9-ата рамкова програма. Въвеждането на технологични иновации, съчетано с развитието на свързани системи за трансфер на знания, ще даде възможност за екологично рационално оползотворяване на потенциала на екосистемите, в резултат на което ще се изградят устойчиви вериги за създаване на стойност в областта на биомасата;

25. смята, че с оглед на оптимизирането, конвертирането и интегрирането на веригите за създаване на стойност е от съществено значение активното участие на местните и регионалните заинтересовани страни, и по-специално на МСП, така че да се мобилизира цялата стопанска верига извън рамките на първичните производители. Много е важно да се подкрепи ангажираността на МСП по отношение на процесите на конвертиране на техните технологии и стопанска дейност към биоикономиката;

Бързо разгръщане на местни биоикономики в цяла Европа

26. препоръчва на Европейската комисия да обърне специално внимание на информирането на отговорните служители в администрациите на градовете и селските райони, за да могат да включат възможностите за производство и преработка на биомаса в процесите на стратегическо планиране и дългосрочно бюджетиране;

27. подчертава, че консултациите между съседни региони следва да позволят разработването на технологии и решения за кръгово биологично земеделие в рамките на взаимно сътрудничество;

28. счита, че градовете следва да се превърнат във важни центрове на кръговата биоикономика. Кръговото управление на материалите и рециклирането (или, когато е приложимо, повторното рафиниране) на отпадъците в градовете, включително органичните, са от огромно значение, като за тази цел са необходими не само инфраструктура и системи за събиране, третиране и рециклиране (или повторно рафиниране), но и усилия за повишаване на осведомеността на населението. КР отправя искане към Европейската комисия да положи координирани усилия за заделяне на необходимите за тази цел ресурси; това включва и съвместното и допълващо разработване на технологични адаптивни решения и системи за трансфер на знания;

⁽³⁾ Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), *Meeting Policy Challenges for a Sustainable Bioeconomy* („Посрещане на предизвикателствата на политиката за устойчива биоикономика“), 2018 г., ISBN 9789264292345; BIO-TIC, *A roadmap to a thriving industrial biotechnology sector in Europe* („Пътна карта за изграждане на процъфтяващ биотехнологичен сектор в Европа“), 2015 г.

29. счита по-конкретно, че нито в стратегията, нито в плана за действие не е обърнато внимание на въпросите на управлението. За да се осъществят предвидените в плана за действие процеси, трябва да се възложат ясни отговорности на съответните действащи лица при пълно спазване на многостепенното управление, за да се гарантира ефективното и ефикасно изпълнение на всеки елемент от стратегията;

30. счита, че е нужно хармонизиране на законодателството, като се има предвид, че понастоящем 28-те държави членки прилагат различни правила по отношение на потоците от биомаса, които са основните суровини в жизненоважните за биоикономиката вериги за създаване на стойност, и на потоците от отпадъци, генерирани в резултат на тяхното третиране;

31. счита, че организациите (като Европейската мрежа на регионите с химическа промишленост — ECRN), платформите (като Консорциума за биотехнологични производства — КБП) и клъстерните организации, които са в състояние да оползотворят максимално потенциала на постигнатите резултати и натрупаните знания и да обединяват местни и регионални инициативи, могат ефективно да насърчат процесите на биоикономиката. За в бъдеще ще е особено важно те да бъдат включени в системите за трансфер на знания;

Разбиране на екологичните граници на биоикономиката

32. предлага потенциалът за производство на биомаса да се оценява въз основа на екологичните граници и екосистемите, а не на административните граници. За да се постигнат целите на плана за действие, следва да се направи точна оценка на количествата произвеждана биомаса и тези данни да се въвеждат в единна система. С оглед на това е необходимо координирано сътрудничество между регионите, а за целите на тази оценка е изключително важно да се разработят и определят стандартизирани методи за измерване и проверка;

33. приветства подкрепата, засвидетелствана от Комисията в рамките на Действие 3.2 от плана за действие, за разработването на картографски и статистически системи за наблюдение на екосистемата. КР обаче предлага да се изготви и въведе единна европейска система от показатели за проследяване на производството на биомаса. Изключително важно е да се въведе единна информационна рамка за инсталирането на технологии за преработка надолу по веригата и оптимизирането на тяхното функциониране от гледна точка на енергийната ефективност, защитата на околната среда и логистиката на производството на биомаса;

34. предлага да се разработи единна система от показатели, която да може да предоставя информация за дейността на регионите посредством основни и специфични показатели. Във връзка с основните показатели предлага да се следят следните параметри: 1) БВП по региони (процент от националния БВП); 2) международна дейност в областта на научните изследвания, развитието и иновациите; 3) икономии на енергия от изкопаеми източници; 4) намаляване на емисиите, по-специално на амоняк (NH_3) и на основните парникови газове (CO_2 , CH_4); 5) производство на енергия от възобновяеми източници (в този случай се предлага да се стандартизира мащабът на измерването). Специфичните показатели, които могат да класифицират постигнатите от регионите резултати в изпълнението на плана за действие на стратегията за биоикономиката, са следните: 1) брой на новите работни места (във връзка с развитието на биоикономиката); 2) роля на биоикономиката за регионалните резултати; 3) мащаб на положените усилия за поддържане и развитие на биологичното разнообразие (заделени средства); 4) опазване на околната среда и намаляване на количеството на отпадъците;

35. счита, че разширяването на трансграничните системи за подкрепа на процесите на иновации и възможностите за сътрудничество, които подкрепят конкретно развитието на биоикономиката, допринася ефективно за трансграничната координация на стратегиите в съседните региони. Сътрудничеството въз основа на сходни екологични, социални и икономически подходи може да насочва специализираното обучение на местно равнище и да окаже положително въздействие върху секторните равнища на заетост;

36. препоръчва да се насърчават механизми, даващи възможност за постигане на компромис между биологичното разнообразие и производството, и да се търсят синергии между различните политики. Ускоряването на изменението на климата налага промени и на микрорегионално равнище;

37. отправя искане да се изготви цялостна рамка за развитие, която да допринася за координирането на мерките на политиката в областта на климата на равнището на Съюза, с цел да се противодейства на загубата на биологично разнообразие и на промените в околната среда, като се запазят и подобрят ресурсите и плодородието на почвите;

38. приветства създаването на стратегия за биоикономиката, която е съобразена с целите за устойчивост и съдържа план за действие, чийто крайъгълен камък е защитата на производствените зони от свръхексплоатация, успоредно с оползотворяването на потенциала на биомасата. КР приветства и защитата на ресурсите, които са в основата на производството, и приканва Комисията да осигури на регионите по-равен достъп до средства за повишаване на осведомеността;

Финансиране на биоикономиката

39. приветства факта, че с предложенията на Комисията за следващата многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г. се цели да се даде силен тласък на систематичните научни изследвания и иновациите в областите и секторите, които влизат в обхвата на биоикономиката, като се предвижда по-специално да се отпуснат 10 милиарда евро ⁽⁴⁾, т.е. около 10 % от прогнозния бюджет, за клъстера „Храни и природни ресурси“ на програмата „Хоризонт Европа“ ⁽⁵⁾. Освен това Комитетът приветства по-специално включването на „Устойчиви, приобщаващи и кръгови биотехнологични решения“ сред осемте области на партньорство в програмата;

40. подчертава обаче, че развитието на биоикономиката изисква цялостен подход, което означава, че за финансирането му е необходимо да се използват едновременно и координирано различни източници. КР счита, че е необходимо Европейската комисия да подобри полезните взаимодействия между финансовите инструменти и да разработи подходящи инструменти за координиране на ресурсите (по линия на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+, Европейския фонд за морско дело и рибарство, общата селскостопанска политика, както и на наличните средства за научни изследвания, развитие и иновации и финансовите инструменти на програмата InvestEU), с цел да се даде възможност на държавите членки и регионите да използват в пълна степен наличните средства за подпомагане на биоикономиката;

41. изтъква, че следва да се отдаде по-голямо значение на програмата InvestEU като бъдещ източник на финансиране за биоикономиката; с оглед на това отправя искане биоикономиката да остане целева област на финансиране и да продължи да бъде сред сферите, финансирани от програмата InvestEU;

42. припомня, че заявеното намерение 25 % от бюджета на ЕС да се изразходват в подкрепа на целите, свързани с климата, не изглежда достатъчно за постигането на целите на Парижкото споразумение. В становището си относно „Пакет за Многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.“ ⁽⁶⁾ КР вече посочи, че предложението за предстоящите финансови перспективи следва да даде възможност този ангажимент да нарасне до над 30 %, за да се допринесе за декарбонизацията на енергийния сектор, промишлеността и транспортната система, както и за прехода към кръгова икономика. Тези цели благоприятстват развитието на биоикономиката с подходящи темпове;

43. отново изтъква, че в предложението на Европейската комисия за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамкова програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ се излагат основания за прилагане на специфични мерки в подкрепа на най-отдалечените региони на Съюза във връзка с достъпа им до неговите хоризонтални програми, като се отчита тяхното структурно, социално и икономическо положение. КР изразява съжаление, че предложеният текст не отчита този факт, поради което ще е трудно програмата да вземе предвид спецификите на тези региони и уникалните предимства, които те предлагат като „изпитателни площадки“ за научните изследвания и иновациите в области като биоикономиката и изменението на климата, в съответствие със своите стратегии за интелигентна специализация;

Образование, обучение и повишаване на осведомеността за биоикономиката

44. изразява безпокойство по повод статистическите данни, които показват, че средната възраст на производителите и предприемачите, развиващи дейност в областта на биоикономиката, се покачва всяка година. Ако няма кой да поеме щафетата от застаряващото население и без нужния трансфер на знания и придобиване на нови умения и компетентности, бъдещото снабдяване с качествени храни в достатъчни — и все по-големи — количества е изложено на риск. Следва да се даде приоритет на развитието на подходящи системи за трансфер на знания в секторите на биоикономиката и на иновационното, социалното, икономическото и екологичното измерение на междусекторната свързаност;

45. счита, че в дългосрочен план ще може да се осигури работната ръка, необходима за изграждането на устойчиви и съобразени с екосистемата биологични вериги за създаване на стойност, ако се положат усилия да се отговори на специфичните нужди от работна ръка на секторите на биоикономиката чрез въвеждането на прогресивни и съгласувани образователни модули още от началния етап на основното образование, както и при обучението и ученето през целия живот, които да са разработени от държавите членки чрез отворен метод на координация. КР счита, че е наложително да се разработят такива модули, тъй като е важно да се преподават знания в областта на устойчивостта и екологична грамотност на всички нива на образованието, обучението и ученето през целия живот. За тази цел отправя искане към Европейската комисия да способства за това държавите членки съвместно да идентифицират и определят общи цели, както и начини за тяхното постигане на равнище ЕС;

⁽⁴⁾ COM(2018) 435, 7.6.2018 г.: „Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите“.

⁽⁵⁾ COM(2018) 321, 2.5.2018 г.: „Модерен бюджет за Съюз, който закриля, предоставя възможности и защитава — Многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г.“

⁽⁶⁾ COR-2018-02389

46. подчертава, че създаването на търсене на пазара на биологични продукти е жизненоважно за развитието на биоикономиката; изтъква необходимостта да се предприемат действия и дейности за повишаване на осведомеността и да се подкрепи търсенето, като за тази цел е необходимо сътрудничество между Европейската комисия, регионите и общините.

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — Укрепване на образованието в областта на НТИ(И)М в ЕС

(2019/C 404/06)

Докладчик: Csaba BORBOLY (RO/ЕНП), председател на Окръжния съвет на Харгита

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства факта, че значителна част от местните и регионалните власти в Европа отчитат важните възможности и отговорности, пред които са изправени при определянето на последователен и интегриран подход към преподаването на НТИМ (науки, технология, инженерство и математика) и развиването на умения и компетентности, свързани с тези дисциплини, които са все по-застъпени на различните образователни равнища в целия свят;
2. подчертава, че въпреки че растежът в икономическите сектори с интензивно използване на иновации – като ИКТ, роботиката, автоматизацията, техническата научноизследователска и развойна дейност, логистиката и различните инженерни дейности – би трябвало да продължи със стабилен темп, той би могъл да бъде възпрепятстван от неподходящо образование в областта на НТИМ;
3. счита, че въпреки че в случая с изучаването на НТИМ със сигурност става дума за доказан метод на преподаване, който се прилага от десетилетия, и материалните условия за който вече са налице, все пак е необходимо да се предприемат нови мерки, като се има предвид колко е важно повече учители да могат да се освободят от традиционните граници между различните дисциплини и да дават предимство на мултидисциплинарен подход към образованието, основаващ се на приложни изследвания, научна методология и проекти. Трябва да се отчита и фактът, че в много случаи необходимостта от инвестиции в тази област досега не е била призната в националните образователни политики в различните държави членки;
4. подчертава, че образованието в областта на НТИМ не означава просто преподаване на различни научни материи или дисциплини независимо едни от други. Един от основните принципи е тяхното преподаване да се планира и провежда не изолирано, а в контекст на съгласуваност между дисциплините и според система, която на практика се отличава с мултидисциплинарен характер;
5. отбелязва, че според различни проучвания броят на работните места в секторите, свързани с НТИМ, ще се увеличи значително в средносрочен и дългосрочен план и че именно в тази област безработицата е най-ниска в почти всички държави членки;
6. предупреждава, че според Световния икономически форум ⁽¹⁾ деленето на науките на хуманитарни и точни не подготвя новите поколения за новите интердисциплинарни роли, за които работниците ще имат нужда както от технически, така и от социални и аналитични умения. Поради това призовава за силен акцент върху НТИИМ, които развиват у учениците и студентите умения за решаване на сложни проблеми, творческо и критично мислене, умения за управление на хората и когнитивна гъвкавост;
7. придава значение на факта, че въз основа на резултатите в областта на НТИМ на международно равнище, може да се твърди, че акцентът върху НТИМ следва да се поставя не само във висшето образование, но че основите им трябва да се положат на всички равнища, като се започне от началното образование. Това може да се постигне чрез разширяване на сферата на основните умения, които трябва да бъдат достъпни за всички, така че тя да включва основните знания, свързани с НТИМ, и по-специално техническата и научната грамотност;

⁽¹⁾ Световен икономически форум, Global Challenge Insight Report („Доклад за по-добро познаване на глобалните предизвикателства“), януари 2016 г.

8. счита, че в съответствие с принципите на субсидиарност и многостепенно управление е уместно да се проучи как местното и регионалното равнище могат, въз основа на отворения метод на координация, да допринесат за коригирането на съществуващите пропуски и несъответствия между свързаните с НТИМ системи за обучение, работна ръка и работни места посредством координиране, така че да се създадат еднакви условия на конкуренция на европейско равнище;

9. припомня, че в интерес на субсидиарността и децентрализацията в рамките на държавите членки, е необходимо ясно да се осъзнае, че местните и регионалните власти, които финансират училищата или подпомагат по друг начин образователната мрежа, безспорно имат своето място в този процес, тъй като играят решаваща роля за мобилизирането на средствата от ЕС;

10. смята, че инициативите, стратегиите, плановете за действие и публично-частните партньорства в областта на НТИМ, прилагани на местно и регионално равнище, могат да играят важна роля за преодоляване на различията в развитието на отделните региони. В много случаи подобряването на компетентностите, изисквани за работните места, свързани с НТИМ, не изисква скъпо струваща традиционна инфраструктура за образованието и освен това в областта на професионалното образование и обучението за възрастни съществуват много възможности за организиране на кратки специализирани курсове, понякога с продължителност само няколко месеца. Наличието на компетентна работна ръка в областта на НТИМ на тяхна територия е решаващ фактор за конкурентоспособността на регионите и поради това действията на различните местни и регионални власти в тази сфера могат да бъдат особено ефективни. По тази причина разглеждането на НТИМ като местен и регионален приоритет в образованието и съгласуваните инвестиции и инициативи за развитие могат да допринесат значително за смекчаване на вредните последици от изтичането на мозъци, предоставяйки подходящи възможности за професионално развитие на работната сила в областта на НТИМ на местно равнище;

11. смята, че привличането за участие в планирането на обученията и на самите дейности за обучение на професионални камари и организации, които също развиват активна дейност и са добре установени на местно и регионално равнище, ще способства за ефективността на подхода в областта на НТИМ и по този начин ще даде възможност за по-добро изразяване и изтъкване на местната и регионалната добавена стойност и интереси;

12. с оглед на програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. и в съответствие с докладите по държави в рамките на европейския семестър, които дават насоки за тази цел, настоятелно призовава Европейската комисия и държавите членки да отредят подходящ приоритет на подкрепата на свързаните с НТИМ инициативи на местно и регионално равнище и да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че необходимите инвестиции са осигурени от държавите членки или от фондовете на Съюза и че планирането на политиката на сближаване има по-целенасочен подход по отношение на недостига на умения в областта на НТИМ. Освен това настоятелно призовава Европейската комисия, при изготвянето на насоките за заетостта и в рамките на „Засиленото предлагане на работна ръка и умения“, с които се цели справяне със структурните слабости в системите за образование и обучение, да насърчава държавите членки да подкрепят надлежно подпомагането на свързаните с НТИМ инициативи, тъй като те могат да допринесат за запазването на европейски икономически модел, основан на знания, който да може да се развива успешно и същевременно да бъде приобщаващ и да насърчава равните възможности;

13. счита, че вече е време, наред с похвалните и амбициозни проекти на европейското пространство за образование, Европейската комисия да гарантира, че всички приоритети, свързани с НТИМ, се вземат предвид в прякото управление на съответните програми на ЕС; освен това препоръчва Комисията да насърчава популяризирането и обмена на най-добри практики в областта на НТИМ чрез специален портал на ЕС;

14. препоръчва Европейската комисия и държавите членки да положат координирани усилия, за да се гарантира:

— независим от пола подход в образованието, ориентирането и разработването на учебните програми в областта на НТИМ;

— разширяване на набора от показатели за жените в областта на цифровите технологии (WID), поддържан ежегодно от Европейската комисия за наблюдение на участието на жените в цифровата икономика, така че с него да се оценява и придобиването на умения в областта на НТИМ от страна на жените, и участието им на пазара на труда в областта на НТИМ;

— защита на езиковите права на етническите и езиковите малцинства и в иновативни образователни дейности, така че техните образователни материали и учебни програми да не изостават;

— преки и ефективни действия и обмен на добри практики за достигане до младите хора в образователната система и до незаемите с работа, учене или обучение с цел привличането им към курсове и работни места в областта на НТИМ.

Призовава също така за конкретни действия за преодоляване на стереотипите, свързани с пола, за насърчаване на уменията и образованието на жените в областта на НТИМ и се застъпва за участието на повече жени в предприемачество и професии, свързани с НТИМ;

15. изразява своята загриженост във връзка с факта, че през последните десетилетия бяха установени три тревожни пропуски в областта на НТИМ:

- i. в цяла Европа се наблюдава недостиг на учители в областта на НТИМ на всички образователни равнища;
- ii. в много случаи намалява интересът на студентите към НТИМ;
- iii. резултатите от образователната система невинаги съответстват на нуждите на пазара на труда.

16. счита обаче, че тези въпроси не би трябвало да се възприемат като проблем, а като конкретно предизвикателство, чието ефикасно преодоляване изисква задължително подходящо планиране, изграждане на местни и регионални партньорства и сътрудничество с работодателите; освен това фактът, че понастоящем само девет държави членки разполагат с национална стратегия в областта на НТИМ, подчертава спешната необходимост този проблем да бъде разгледан от всички държави членки и да бъде решен по оптимален начин чрез местни и регионални стратегии;

17. подчертава, че деелът на жените в тези обучения и професии остава нисък, което означава, че все още предстои много работа за постигане на равенство между половете, но също и че тази област и тези професии имат потенциал за растеж. За младите момичета важна роля в насърчването им да помислят за впускане в областта на НТИМ могат да играят личности – пример за подражание. За всички възрасти е наложително да се създадат редица мерки, сред които програми за професионално ориентиране и специални студентски стипендии за обучение. Проучванията показват, че премахването на неравнопоставеността между половете в областта на НТИМ би могло да допринесе за увеличаване на БВП на глава от населението в ЕС с от 2,2 % до 3,0 % и на заетостта в ЕС с от 850 000 до 1 200 000 работни места до 2050 г., като равностойното участие на жените в бързо растящия, но все още силно сегрегиран сектор на ИКТ би довело до ежегодна печалба от около 9 милиарда евро за БВП на ЕС ⁽²⁾;

18. отбелязва, че понастоящем в 35 европейски държави сред завършващите компютърни науки жените са по-малко от 1/5 ⁽³⁾. Посочва, че преодоляването на недостига на умения, свързани с НТИМ, който може да бъде обяснен с пола, е още по-важно, тъй като създаването на работни места все повече се съсредоточава в секторите, свързани с НТИМ, като всяка година в областта на ИКТ се създават около 120 000 нови работни места. Според Европейската комисия до 2020 г. в Европа може да има недостиг от 900 000 квалифицирани специалисти в областта на ИКТ ⁽⁴⁾. Подчертава, че за да бъдат подпомогнати повече момичета и жени да помислят за впускане в областта на НТИМ, се изисква партньорство между родителите, образователните институции, всички равнища на управление и промишлеността, при което ключовите компоненти са насърчването, наставничеството и популяризирането на жени, които могат да служат като пример за подражание;

19. счита, че пред регионалните и народните университети се разкриват големи възможности, свързани с разпространението на НТИМ, тъй като университетските курсове и дисциплини в областта на НТИМ могат да бъдат интернационализирани, което може да ги направи особено привлекателни за амбициозните университети. Освен това новите насоки в областта на НТИМ, т.е. развитието на работата в скип, улесняването на синергиите между различните професии, разпространението и подкрепата за програмите за стажове, укрепването на основаното на проекти образование, както и участието на студенти в неравностойно положение, студенти с увреждания или с малцинствен произход в образователните и обучителните дейности могат да отредят водеща роля на регионите и на техните университети и професионални училища, където възможностите, предлагани от НТИМ, се използват по новаторски начин на ранен етап;

20. подчертава, че когато модулите в областта на НТИМ се организират на местно и регионално равнище, в предлаганите обучения могат да бъдат включени специфични местни знания, което предполага също допълнително разширяване на възможностите и правомощията на местните и регионалните власти в тази област;

21. привлича вниманието към факта, че добавянето на компонент, свързан с изкуствата, творчеството и дизайна, към НТИМ (НТИ(И)М) би дало възможност и за оползотворяване на специфични местни и регионални решения и традиции, както и че успоредно с подобно разширяване на НТИМ предоставя на НТИ(И)М реални възможности за иновации в образованието и обучението, които, ако бъдат използвани успешно, също биха позволили на европейските региони да дадат добър пример в световен мащаб, което би могло да даде допълнителен тласък на нарастващия им капацитет за иновации, тъй като включването на изкуствата може да доведе до значително увеличаване на творчеството в тази област. Припомня, че според неотдавнашно проучване на ОИСР ⁽⁵⁾ образованието в областта на изкуствата придобива все по-голямо значение в обществата, движени от иновациите, като все повече университети разработват нови видове интердисциплинарни учебни програми;

⁽²⁾ Европейски институт за равенство между половете (EIGE), 2017 г.: Economic Benefits of Gender Equality in the EU („Икономически ползи от равенството между половете в ЕС“).

⁽³⁾ Портал на ОИСР за данни за половете, Where are tomorrow's female scientists („Къде са утрешните жени учени“) (<https://www.oecd.org/gender/data/wherearetomorrowsfemalescientists.htm>).

⁽⁴⁾ Digital skills, jobs and the need to get more Europeans online („Цифрови умения, работни места и необходимост от привличане на повече европейци онлайн“) (https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/ansip/blog/digital-skills-jobs-and-need-get-more-europeans-online_en).

⁽⁵⁾ Art for Art's Sake? The impact of Arts education („Изкуство заради изкуството? Въздействие на образованието по изкуства“) (https://read.oecd-ilibrary.org/education/art-for-art-s-sake_9789264180789-en#page1).

22. счита, от една страна, че би било от полза действията за повишаване на осведомеността по отношение на НТИМ и НТИ(И)М и тяхното популяризиране да обхванат и родителите, а от друга, че е от първостепенно значение да се намерят подходящи методи за привличане на вниманието на децата към съставните елементи на НТИМ на много ранен етап, още от предучилищните програми;
23. призовава Европейската комисия да предприеме необходимите стъпки в рамките на пропължаването и обновяването на процеса от Болоня и в контекста на процеса, който трябва да доведе до автоматичното признаване на дипломите, и отправя искане към нея да гарантира, че въпросът за възможно най-бързото взаимно признаване на дипломите и обученията в областта на НТИМ и изкуствата ще бъде разгледан приоритетно и по подходящ начин;
24. насърчава държавите членки и Европейската комисия да очертаят, с помощта на наличните инструменти, в съгласие с местните и регионалните власти и с участието на регионалните и народните университети, учебни програми за НТИМ и НТИ(И)М за различните образователни равнища. Това би позволило по-гъвкавото и лесно въвеждане на НТИМ, включително и като местна образователна програма; призовава Европейската комисия да предложи интегрирана рамка на компетентности в областта на НТИМ с оглед на подобряване на сравнимостта и стандартите за завършена образователна степен в ЕС;
25. настоятелно призовава Европейската комисия и Евростат да усъвършенстват метода за събиране на данни в съответствие с тяхната целесъобразност, да направят възможно ясното разграничаване между системите за преподаване на НТИМ като отделни дисциплини и системите, основаващи се на цялостно разбиране за НТИМ, както и да изяснят регионално измерение на тяхната съвкупност, което ще улесни разработването на местни и регионални стратегии в областта на НТИМ.

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — „Към всеобхватна рамка на ЕС относно ендокринните нарушители“

(2019/C 404/07)

Докладчик:	Uno SILBERG (EA/EE), председател на общинския съвет на Косе
Отправен документ:	Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — „Към всеобхватна рамка на ЕС относно ендокринните нарушители“ COM(2018) 734 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи бележки

1. счита за важен и своевременен факта, че Комисията стартира цялостен преглед на съществуващата правна рамка на ЕС за ендокринните нарушители, и споделя схващането, че е необходимо ЕС да актуализира своя подход по отношение на ендокринните нарушители, така че да продължи да върви в крак с най-новите технологии и да даде възможност за последователно третиране на тези вещества в различни области;
2. отбелязва със загриженост, че от 1999 г. насам научните доказателства за връзката между експозицията на ендокринни нарушители и болестите при хората и отрицателното въздействие върху флората и фауната стават все по-сериозни;
3. отбелязва със загриженост, че информацията относно ендокринните нарушители е повърхностна и че за много хора термините „функции на ендокринната система“ и „ендокринен нарушител“ вероятно са непознати;
4. подкрепя инициативите на Комисията за гарантиране на високо равнище на защита на гражданите на ЕС и на околната среда, като същевременно адаптира единният пазар, така че да се отчитат новите обстоятелства и ползите за потребителите;
5. обръща внимание на конфликта, който може да възникне между високо равнище на защита на гражданите и околната среда от една страна и предприятията, които работят за печалба, от друга страна; за тази цел трябва да се имат предвид последствията от мерките и рисковете за предприятията;
6. призовава Комисията да не забавя повече изготвянето и приемането на новата стратегия за ендокринните нарушители;
7. отправя искане новата стратегия да бъде съпроводена от подробен график, така че критериите за ендокринните нарушители да бъдат включени във всички съответни закони на ЕС и да се постигне напредък в намаляването на експозицията на тези химикали, по-специално за най-уязвимите групи;
8. призовава Комисията в най-скоро време да обърне внимание на съществуващите различия между законодателствата в ЕС и да хармонизира начина, по който се третират веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, а именно с презумпцията, че не може да се определи с достатъчна степен на сигурност безопасен праг за експозицията;
9. призовава държавите членки и Комисията да поставят на първо място отразенията върху здравето на гражданите, като вземат предвид и интересите на потребителите и промишлеността, и да увеличат значително финансирането за независими публични научни изследвания на ендокринните нарушения, безопасните заместители и други новаторски решения;

10. счита, че Европа има водещата роля в международното сътрудничество в областта на изследванията, контрола и идентификацията на веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система; насърчава подобряването на събирането и обmena на данни и подкрепя идеята за международна класификация на ендокринните нарушители;

Научни изследвания в областта на ендокринните нарушители

11. е убеден, че публичните власти на всички равнища на управление би трябвало да допринасят за финансирането на изследвания на ендокринните нарушители, като запълват пропуските в знанията и предоставят изключително необходимите доказателства;

12. подчертава необходимостта да се предоставя информация за това по какъв начин и до каква степен хората и другите живи организми са изложени на ендокринните нарушители, как се разпространяват тези вещества и какво е тяхното въздействие върху човешкото здраве, флората и фауната;

13. решително подкрепя съдържашото се в настоящото съобщение предложение за финансиране чрез „Хоризонт Европа“ на научни дейности, насочени към „блендинга“ или „ефекта на коктейла“, оценката на опасностите и рисковете, елиминирането на въпросните вещества на етапа на производството и в края на жизнен цикъл, еко-иновациите, предотвратяването на замърсяването на околната среда, взаимодействията между веществата, продуктите и отпадъците;

14. призовава Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) и Европейската агенция по химикалите (ЕЧА) да си сътрудничат и да съгласуват своята работа по-ясно с цел да използват ефективно наличните ресурси за извършването на цялостни оценки;

15. обръща внимание на доклада „Цената на бездействието“⁽¹⁾, поръчан от Северния съвет на министрите, в който (недисконтираните) разходи, свързани с въздействието на веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, върху мъжкото репродуктивно здраве, в 28-те държави — членки на ЕС се оценяват на 1 267 милиона евро годишно;

16. подчертава резултатите от друго проучване⁽²⁾, в което се прави връзка между веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, и намаляването на коефициента на интелигентност и свързаните с това интелектуална недостатъчност, аутизъм, синдром на дефицит на вниманието и хиперактивност, ендометриоза, фиброзни тумори, затлъстяване сред децата, затлъстяване сред възрастните, диабет тип 2, крипторхизъм, безплодие при мъжете и повишена смъртност, свързана с намаления тестостерон. В това проучване годишните разходи на Европа се оценяват на 163 милиарда евро (което съответства на 1,28 % от БВП на ЕС);

17. изразява съмнение във връзка със следното определение, дадено през 2002 г. в рамките на Международната програма за безопасност на химичните вещества — съвместна програма на различни агенции на ООН, включително Световната здравна организация — в което се посочва, че под ендокринен нарушител се разбира „екзогенно вещество или смес, които променят функцията(ите) на ендокринната система и впоследствие оказват неблагоприятно въздействие върху здравето на непокътнат организъм или на неговото потомство или (под)групи от населението.“ С оглед на съвременните знания това определение е твърде тясно и не отчита в достатъчна степен въздействието върху флората и фауната;

18. въз основа на съвременните знания предлага следната формулировка на определението за ендокринен нарушител: „Ендокринните нарушители са екзогенни вещества или смес от химически вещества, които променят функциите на хормоните и ендокринната система и с това оказват отрицателно въздействие върху физиологичните процеси и процесите на развитие, включително здравето на хора и животните и тяхното потомство“;

19. подчертава, че не е достатъчно да се проучва само връзката между ендокринните нарушители и болестите при хората; всъщност въпросът трябва да се разглежда по-конкретно от гледна точка на здравето на хората, дивата флора и фауната и околната среда и необходимостта от избягване на възможни последствия — както от социална, така и от икономическа гледна точка;

20. отново изтъква факта, че въпреки че съществува съгласие, че най-критичните периоди на експозицията на ендокринните нарушители са свързани с ключови етапи, като например развитието на плода и началото на пубертета, буди безпокойство фактът, че подобна експозиция в тези периоди може да има трайни последици и да доведе до по-голяма податливост на болести по-късно през живота;

21. препоръчва да се задълбочат знанията относно причините за възникване на заболяванията, например увеличаването на броя на децата, родени с аутизъм, или на случаите на рак на тестисите, и да се публикува тази информация;

⁽¹⁾ <https://www.norden.org/en/publication/cost-inaction>

⁽²⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27003928>

22. подчертава също, че настоящото състояние на науката не предлага достатъчно основание за определяне на пределна стойност, под която не се наблюдават неблагоприятни въздействия. Поради това ендокринните нарушители следва да се считат за вещества без праг на въздействие, което означава, че всяка експозиция на такива вещества може да представлява риск, по-специално по време на критичните фази на развитие (пренатална, постнатална и пубертет) и че на смесените въздействия следва да се обърне по-специално внимание;
23. изразява загриженост поради факта, че научните изследвания досега бяха насочени по същество само към ограничен брой ендокринни механизми на действие: през последните години обаче беше демонстрирано, че ендокринните нарушители биха могли да окажат въздействие и върху други части на ендокринната система и заедно да имат сумарен ефект („блендинг“ или „ефект на коктейла“), така че излагането на комбинация от ендокринни нарушители в достатъчни концентрации може да предизвика такива неблагоприятни последици, които не са установени при отделните вещества;
24. подчертава необходимостта от допълнително проучване, финансирано по-специално в рамките на програмата „Хоризонт 2020“, което би могло да изясни последици от излагането на ендокринни нарушители във връзка с етиопатогенезата и протичането на болестите на фауната и флората;
25. вижда необходимост от изследователска дейност за проектиране, разработване и валидиране на методи за изпитване и за разработването на прогнозни модели;
26. подкрепя усилията, полагани под егидата на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за тестване на насоките за идентифициране на ендокринните нарушители и за премахване на европейско и международно равнище на открити пропуски в методите за изпитване;
27. призовава Комисията да подкрепи целеви изследователски проекти, включително разработването на нови методи за тестване и анализ, относно ендокринните нарушители и да се съсредоточи върху отрицателното въздействие на ниските концентрации или на комбинираната експозиция;
28. призовава Комисията да разработи методи *in vitro* и *in silico*, за да бъдат сведени до минимум изпитванията върху животни за откриване на ендокринни нарушители;
29. отбелязва със задоволство финансираните и възложените до днес научни изследвания и изразява надежда, че в бъдеще за насърчаване на научните изследвания в областта на веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, ще бъдат предоставени значително повече бюджетни средства;

Настоящите политики на ЕС и регулирането на ендокринните нарушители

30. приветства различните инициативи и законодателни предложения на Комисията по отношение на справянето с ендокринните нарушители, сред които са предложението за регламент относно прозрачността и устойчивостта на оценката на риска, европейската стратегия за пластмасите, Директивата за питейната вода, Директивата за „Нов търговски механизъм за потребителите“, пакетът от законодателни документи за стоките, както и модернизиранието на съществуващата правна уредба в областта на здравословните и безопасни условия на труд;
31. отбелязва, че в Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 г. „Да живеем добре в пределите на нашата планета“⁽³⁾ Комисията пое ангажмента да предприеме до 2015 г. хоризонтални мерки за „свеждане до минимум на експозицията на ендокринни разрушители“ и да изготви цялостна стратегия на ЕС до 2018 г.; във връзка с това КР изразява съжаление, че с настоящия документ не се изпълнява обещанието, поето през 2013 г.;
32. посочва, че принципите на „по-добро регулиране“ не бива да забавят действието на мерки, насочени към предотвратяване или ограничаване на евентуални тежки или необратими последици за здравето на човека и/или за околната среда, както следва от принципа на предпазните мерки, предвиден в Договорите на ЕС;
33. припомня, че Европейският съюз е поел ангажмента да предприема действия, свързани с опасните вещества, в международен план, и обръща внимание на декларациите от Парма и Острава за околната среда и здравето на СЗО за Европа;
34. приветства усилията, полагани от Франция, Швеция, Дания и Белгия, да подобрят защитата на своите граждани чрез всеобхватни национални мерки за ограничаване на използването на ендокринни нарушители; призовава Комисията да се насочи в посоката на тези новаторски държави членки и да гарантира най-високо равнище на защита за всички хора в Европа;

⁽³⁾ OВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 171.

35. счита, че в цялото законодателство следва да се обърне по-голямо внимание на дейностите нагоре по веригата, т.е. че към производителите на химикали, фармацевтичната промишленост и др. трябва да бъдат предявени по-строги изисквания. Концентрирането върху допълнителни стъпки за пречистване в пречиствателните станции за питейна вода и за отпадъчни води не е ефективно от гледна точка на разходите;
36. изразява загриженост, че — за разлика от тютюна например — не е възможно веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, да се избегнат напълно, тъй като те са навсякъде и замърсяват телата на европейските граждани без тяхно знание и съгласие;
37. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да предоставят на европейските граждани надеждна информация в подходяща форма и на разбираем от тях език относно опасностите от ендокринните нарушители, техните въздействия и възможните начини за намаляване на експозицията;
38. призовава за забрана на бисфенолите и фталатите в материалите, предназначени за контакт с храни;
39. посочва, че бисфенол А (BPA) често се заменя с бисфенол S (BPS), бисфенол F (BPF) и бисфенол HPF (BHPF), които до този момент са по-слабо изследвани, но имат сходни въздействия върху ендокринната система; поради това счита, че съзакондателите следва да регулират не отделните вещества, а групи от свързани вещества. При липса на добри данни за обратното, следва да се изхожда от презумпцията, че токсикологичните свойства на веществата със сходна структура са същите като тези на най-токсичното известно вещество в групата;
40. отбелязва, че подходът, основан на принципа на предпазливост, и стриктното му спазване, са в интерес и на (химическата) промишленост, допринасят за инвестициите в научни изследвания и разработването на иновативни и екологосъобразни продукти, както и безопасни и устойчиви алтернативи, като по този начин оказват положително въздействие върху развитието на вътрешния пазар и на икономиката като цяло;
41. предлага да се актуализират правната рамка на ЕС и гаранциите, свързани с ендокринните нарушители, които имат пряко въздействие върху човешкото здраве, така че законодателството и насоките, например за козметиката, да обхващат също закрилата на бременните жени;
42. предлага да се направят изследвания на високорисковите области и територии, като земеделските земи и пасищата, които се торят с утайка, околностите на депата и инсталациите за изгаряне или по-широки региони като например Балтийско море, Средиземно море и региона на река Дунав;

Насърчаване на политиките на ЕС в областта на ендокринните нарушители — въздействие на планираните мерки на местно и регионално равнище

43. приветства факта, че Комисията въвежда оценка за пригодност, за да се оцени дали съответното законодателство на ЕС относно ендокринните нарушители постига общата цел да защитава човешкото здраве и околната среда чрез свеждане до минимум на експозицията на въздействието на тези вещества;
44. приветства разбирането за веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, и съответно процесът на определяне на политиките спрямо тях да се основават на актуални налични научни данни;
45. счита, че е от съществено значение гражданите да бъдат информирани във възможно най-голяма степен за ендокринните нарушители и тяхното разпространение, както и за опасностите, които те крият;
46. счита, че е важно Комисията да мобилизира всички сили във връзка с идентифицирането и използването на токсични химикали, включително ендокринни нарушители, в продуктите, както и във връзка с информативното етикетиране на подобни продукти;
47. счита, че местните и регионалните власти обикновено не разполагат с правомощия да приемат законодателство относно ендокринните нарушители, но носят отговорността да полагат грижи за благоденствието на своите съграждани (в повечето държави — членки на ЕС, именно регионалното равнище е отговорно за здравните системи);
48. поради това смята, че е от етично и икономическо значение местното и регионалното равнище да заемат твърда позиция по отношение на ендокринните нарушители, тъй като е известно, че те засягат здравето на настоящите и бъдещите поколения;
49. заявява най-категорично, че местните и регионалните власти са готови да защитят бъдещите поколения и няма да бъдат разколебани от нарастващия натиск на силната промишленост и някои от търговските партньори на ЕС;

50. тъй като липсва подходящо и всеобхватно национално и европейско законодателство относно ендокринните нарушители, обръща внимание на инициативи като „Градове и територии без ендокринни нарушители“, „Безопасни градове“, „Градове без пестициди“, приети от местните и регионалните власти с цел намаляване на експозицията на техните жители на веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, по-специално с оглед на най-уязвимите групи, децата и бременните жени;

51. счита, че е от съществено значение да се постигне напредък в политиката на ЕС в областта на ендокринните нарушители и да се анализира въздействието на планираните мерки на местно и регионално равнище;

52. припомня, че някои фталати понастоящем се използват в сектора на здравеопазването, за да станат медицинските изделия достатъчно меки. Преди съдържанието на фталат да може да бъде намалено, трябва да се насърчи разработването на нови продукти със същите качества. При продължителната употреба на тези вещества е важно също така да се гарантира, че продуктите се обезвреждат правилно посредством ефективни системи за събиране и унищожаване;

53. изразява убеждението, че поставянето на показателите за човешкото здраве пред интересите на промишлеността и единния пазар ще създаде нови предизвикателства за разработването и внедряването на устойчиви технологии за здравето и околната среда и вероятно ще бъде от полза за конкурентоспособността на дружествата, тъй като ще доведе до иновации и инвестиции в по-интелигентни и по-дългосрочни решения. То обаче трябва да се основава на солидни научни доказателства и да бъде придружено от анализ на социално-икономическите последици.

Брюксел, 26 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — Трансграничното измерение на намаляването на риска от бедствия

(2019/C 404/08)

Докладчик: Roberto CIAMBETTI (ЕКР/ИТ), председател и член на Регионалния съвет на Венето**ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. подчертава, че нарастващата интензивност и честота на щетите, причинени от бедствия, оказва въздействие както върху живота на хората, така и в икономически план. Всяка година природните бедствия причиняват смъртта на близо 90 000 души и засягат почти 1 60 милиона души по света. Между 1980 г. и 2016 г. природните бедствия, предизвикани от метеорологичните условия и климата, са причинили около 83 % от паричните загуби в държавите — членки на ЕС;
2. подчертава, че бедствията не признават граници и затова за развитието на превенцията, устойчивостта и ефективната реакция при извънредни ситуации е необходимо трансгранично сътрудничество. Ефективното трансгранично сътрудничество ще донесе значителни ползи за 37,5 % от населението на ЕС, живеещо в гранични райони;
3. подчертава, че възможността за мащабно трансгранично прекъсване на електроснабдяването (т.нар. *blackout*) също би могла да бъде причина за сериозни извънредни ситуации, поради което следва спешно да се препоръчат специфични мерки за намаляване на риска от бедствия и засилване на трансграничните контакти при подобни случаи;
4. отново изтъква необходимостта от интегриране на капацитета за значително намаляване на риска от бедствия и последствията от тях във всички стратегии на инвестиционните политики на ЕС, така че с публични средства да може да се помогне на общностите да станат по-устойчиви на неблагоприятните последици от бедствията и да не се излага на риск животът на гражданите. Изразява съжаление, че европейските структурни и инвестиционни фондове като цяло и по-специално Кохезионният фонд не изискват извършването на оценка на риска от бедствия като условие за изпълнението на финансираните от ЕС инфраструктурни проекти;
5. отбелязва, че понастоящем ЕС разполага с два инструмента (Механизма за гражданска защита и фонд „Солидарност“ на ЕС), чрез които възнамерява да допринесе за координирането на реакцията и засилването на устойчивостта на природни бедствия, но е необходим по-силен подход на многостепенно управление, за да се постигнат целите на Рамката от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015—2030 г. (SFDRR), в тясно сътрудничество със Службата на ООН за намаляване на риска от бедствия. Освен това принципът да се инвестира в намаляване на риска от бедствия трябва да бъде неразделна част от бъдещето на Европа, включително от европейския семестър и фондовете на ЕС;

Общи бележки

6. отбелязва, че в предходни становища КР е насочвал вниманието към трансграничните заплахи и бедствия, които засягат региони от две или повече държави — членки на ЕС, и е призовавал за по-добро сътрудничество между съседните региони, за да се гарантира, че усилията за превенция са споделени, а ответните мерки — координирани ⁽¹⁾;
7. отбелязва необходимостта от планиране, което проактивно да отчита променящите се нужди, свързани с рисковете, уязвимостта и експозицията на риск, на различните региони, включително най-отдалечените;
8. отбелязва, че Европа се характеризира с голямо разнообразие от структури и методи за управление на риска на национално равнище или на подходящите поднационални равнища. Поради тази причина един по-систематичен подход при бъдещите оценки на риска би могъл да бъде полезен за трансграничното измерение на рисковете;

⁽¹⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Раткова програма за действие от Хього в периода след 2015 г.: управление на риска с цел постигане на устойчивост“ (ОВ С 271, 19.8.2014, стр. 61).

9. подкрепя и насърчава създаването на национални, регионални и местни стратегии и планове за управление на риска, в това число разработването на съвместни трансгранични стратегии за граничните региони и ефективната им координация; освен това Комитетът поиска да бъдат отпуснати достатъчно средства за програмите в подкрепа на трансграничното сътрудничество в областта на намаляването на риска от бедствия и управлението на кризи ⁽²⁾;
10. счита, че плановете за предотвратяване и управление на риска би трябвало да включват, наред с останалото, широкомащабни междурегионални сценарии за риска за целите на наблюдението и мониторинга на очакваните събития, за да могат тези сценарии да допринесат по-ефективно за разбирането и оценката на рисковете на регионално равнище. Проучванията на уязвимостта и експозицията на риск, на характера на опасността и на средата, въз основа на които се прави картографиране на рисковете, са необходима предпоставка за изготвянето на планове за превенция и управление на риска. На трансгранично равнище тези планове би трябвало да бъдат публично достъпни и оповестявани по подходящ начин от двете страни на границата, за да се осигури превенция на бедствията, смекчаване на последиците и подготовка на ответни мерки;
11. подчертава необходимостта от укрепване на управлението на риска чрез насърчаване на трансграничното сътрудничество;
12. подчертава значението на по-доброто разбиране на трансграничното измерение на намаляването на риска от бедствия в Европа, както и на необходимостта и добавената стойност на такова разбиране с оглед на по-ефикасното и дългосрочно намаляване на риска от бедствия;
13. отново изразява подкрепата си ⁽³⁾ за предложението на Комисията за регламент за създаване на европейски трансграничен механизъм ⁽⁴⁾ като част от усилията за премахване на пречките пред трансграничното сътрудничество, включително в областта на намаляването на риска от бедствия. За да се постигне по-добро трансгранично сътрудничество и превенция на бедствията, може да се стартират нови подготвителни проекти за най-уязвимите региони, като най-отдалечените, островните и крайбрежните региони;
14. подчертава, че когато справянето с дадено бедствие не е по силите само на една държава, участващите държави се намесват и оказват помощ чрез Механизма за гражданска защита на Съюза. Когато обаче трансгранични заплахи и бедствия засягат региони в две или повече държави членки, е необходимо по-ефективно сътрудничество между съседните региони, за да се гарантира, че усилията за превенция са споделени, а ответните мерки – координирани;
15. отбелязва, че освен конкретните стратегии за координация и комуникация, владеенето на езика на съседното население откъд границата е изключително важно за гарантирането на пълна готовност при бедствия и възможно най-добра комуникация в случай на криза;
16. в този контекст отбелязва, че повечето държави са подписали двустранни споразумения със съседните държави (не непременно ограничени само до двете държави), които обхващат и трансграничното сътрудничество в случай на бедствия. Въпреки това е необходимо да се обърне повече внимание на превенцията и ограничаването на риска, както и на изготвянето на стратегии за реагиране;
17. приветства факта, че Европейският парламент и Съветът са постигнали предварително споразумение относно укрепването на съществуващия механизъм на ЕС за гражданска защита и реакцията на ЕС при бедствия — rescEU, в което, наред с други съображения, се поставя по-голям акцент върху трансграничните рискове;

Ролята на местните и регионалните власти и трансграничните проекти

18. препоръчва по-засилено участие на местните и регионалните власти във финансираните от ЕС проекти в областта на намаляването на риска от бедствия, с цел да се гарантира тяхната продължителност във времето и да се даде възможност да бъдат възпроизведени в други райони със сходни рискови ситуации;
19. призовава държавите членки да включат и местните и регионалните власти в подбора на планираните инвестиции във всички съответни програми и в обсъждането на евентуални промени;

⁽²⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „План за действие относно Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015—2030 г.“ (ОВ С 272, 17.8.2017 г., стр. 32).

⁽³⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Трансграничен механизъм“ (прието на 5 декември 2018 г., все още непубликувано в ОВ).

⁽⁴⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно механизъм за преодоляване на правните и административните пречки в трансграничен контекст, COM(2018) 373 final.

20. отправя искане за по-активно изпълнение на трансграничните проекти в областта на намаляването на риска от бедствия с цел по-широко използване на структурните фондове, предназначени за тази цел;
21. изразява надежда, че ЕС ще предостави повече стимули на местното и регионалното равнище за насърчване на трансграничното сътрудничество за намаляване на риск от бедствия, не на последно място в областта на превенцията и теоретическото и практическото обучение;
22. подчертава централната роля на местните участници за намаляване на рисковете от бедствия и изграждане на устойчивост, както и стойността на съществуващите инициативи за насърчване на намаляването на риска от бедствия на местно равнище като кампанията „Да направим градовете по-устойчиви“ на Службата на ООН за намаляване на риска от бедствия;
23. смята, че е изключително важно Механизмът за гражданска защита на Съюза и фонд „Солидарност“ на ЕС да се използват за инвестиране, включително финансово, в планове за намаляване на риска, особено с оглед на изменението на климата и произтичащите от него екстремни събития;

Трансгранично сътрудничество

Планиране

24. отбелязва необходимостта от непрекъснато трансгранично планиране, при което да се вземат предвид различни сценарии на риска, които засягат повече държави, чрез съвместно установяване, оценка и картографиране на рисковете, с оглед както на развитието на трансграничните зони, така и на защитата на територията с голяма площ, включително за целите на наблюдението и мониторинга на очакваните събития;
25. изразява надежда, че с цел по-точно определяне на сценариите на риска и изграждане на мрежа от знания и умения ще бъдат създадени научни комитети, съставени от специалисти в различни области въз основа на сходни рискови фактори за хомогенни области (например горски пожари в Средиземноморието, внезапни или постепенни наводнения в Централна Европа и др.), които да имат възможност за бърза намеса и диалог с местните власти, за да могат да разполагат с финансови, човешки и материални ресурси;
26. отбелязва, че предвид намаляването на финансирането в някои териториални единици за лицата, отговарящи за вземането на решения в областта на гражданската защита, става още по-важно те да разполагат с по-добра оценка на общностите, хората и проектите за гражданска защита. Счита, че индексът за социална устойчивост INDRIX — резултат от съфинансирания от ЕС трансграничен проект INDRIX — е подходящ за оценка на устойчивостта на общността въз основа на статистически данни, както и на данни, въведени точно за тази цел: проектът даде възможност да се оцени, посредством определени социални показатели (образователно равнище, здравословно състояние, равнище на безработица, предлагани услуги и др.), начина, по който различните общности възприемат риска, и по-конкретно да се определят общностите, които са изложени на най-голям риск и са най-уязвими. Призовава компетентните институции да обмислят възможността за разработване на задължителни застрахователни полици срещу природни бедствия, които да бъдат стандартизирани на европейско равнище, със застрахователни премии, обвързани с равнището на риск. Така ще се повиши осведомеността на гражданите и тяхното осъзнаване на значението на превенцията, ще се намали моралният риск и ще се гарантира справедлив и уеднаквен режим за обезщетяване на всички европейски граждани;
27. отбелязва, че в някои трансгранични територии е необходимо да се създаде обща база данни, която да съдържа описание на материалите, ресурсите, оборудването, специализацията на доброволците, както и разпределението и логистиката на ресурсите;
28. отбелязва, че тази база данни би трябвало да бъде създадена и управлявана не само за да се повиши готовността за справяне с бедствия, но и за да се подобри социално-икономическото и културното възстановяване на засегнатите от бедствия райони от обща трансгранична гледна точка;
29. счита, че е необходимо да се вземат предвид и възпроизведат съществуващите положителни примери за трансгранично сътрудничество, като например:
  - съвместните учения на германската и датската гражданска защита като DANGERREX 07, DANGERFloodEx 2010 и реагирането при извънредни ситуации без граници;
  - готовността за посрещане на наводнения и смекчаване на транснационалните щети в басейна на река Сава (Бродско-посавска жупания в Хърватия и област Мачва в Сърбия);

- проекта RiKoSt – стратегии за обмен на информация за риска (в Каринтия, Австрия и Алто Адидже, Италия, до октомври 2020 г.);
- U-SCORE-II: партньорски проверки между градове (пилотни проекти в Португалия, Италия и Обединеното кралство);
- Мобилния център за обучение за контрол на рисковете, свързани с вътрешните води (MÜB) в горната част на река Рейн и конгреса на Германско-френско-швейцарската конференция в горната част на Рейн на тема „Blackout — машабно трансгранично прекъсване на електроснабдяването“ (2016 г.);

Обучение

30. подчертава колко е важно да се стимулират младите хора да посещават обучения и насърчава държавите членки и местните и регионалните власти да поощряват въвеждането на специални академични учебни програми и проекти за дейности за смекчаване на риска. Освен това изтъква, че младите хора могат да участват в дейности за солидарност в областта на предотвратяването на риска от бедствия по линия на Европейския корпус за солидарност⁽⁵⁾. Тези дейности могат да бъдат под формата на доброволчество, чиракуване, стажове и работа;
31. отбелязва, че е необходимо да се въведе специално обучение за местните администрации (също и с оглед на кампанията „Да направим градовете по-устойчиви“), за да се повиши тяхната осведоменост и да им се предоставят по-добри инструменти за информиране, като се има предвид, че те са пряко отговорни за гражданите и защитата и развитието на територията;
32. препоръчва да се обърне повече внимание на обучението на доброволците и техниците, за да се повиши тяхната специализация, като се насърчат и създадат курсове за обучение в зависимост от съществуващите в различните държави рискове, по-специално трансграничните, с цел да се изгради по-добро познаване на територията и да се предприемат съвместни и координирани действия за наблюдение, мониторинг и намеса при извънредни ситуации;
33. отново заявява, че е необходимо да се разработят информационни кампании, с помощта на местните власти или на доброволци, за запознаване със съществуващите рискове и нужното поведение за лична защита, както и да се поемат инициативи за взаимно обучение на местно и регионално равнище чрез партньорски проверки между градовете и регионите;
34. подчертава, че транснационалното обучение би трябвало да бъде съобразено със сценариите на риска, определени в плановете за превенция и управление на трансграничния риск. Освен техническите експерти и доброволческите организации в тези курсове за обучение би трябвало да участват, евентуално съвместно, всички пряко свързани с риска страни от двете страни на границата;
35. подчертава необходимостта от укрепване на платформите за електронно обучение по подобие на програмата за обучение на Механизма за гражданска защита на Съюза и от предлагане на повече отворени онлайн курсове в областта на гражданската защита;
36. изтъква, че фонд „Солидарност“ на ЕС предлага на регионите възможност за провеждане на интензивни информационни кампании по линия на мерките за подкрепа, които вече функционират добре както за държавите — членки, така и за страните кандидатки. Фонд „Солидарност“ на ЕС е важен инструмент за подпомагане на засегнатите региони, когато са необходими извънредни усилия за възстановяване на районите, засегнати от природни и метеорологични бедствия, тъй като природните бедствия не спират на границата.

Ответни мерки при извънредни ситуации

37. подчертава, че трябва да се насърчи въвеждането на обща стандартизирана трансгранична система за предупреждение, в това число за уведомяване в реално време за всяко смущение или бедствие, което би могло да засегне регион в друга държава членка;
38. отбелязва, че са необходими трансгранични споразумения за стандартизиране и по-бързо активиране на системите за оказване на помощ и на доброволците, като се установят правните пречки, насърчи се сътрудничеството и се оптимизира логистиката на средствата и персонала. Призовава също така да се сключат споразумения в сферата на водоснабдителните системи с цел по-добро запознаване с организационното и оперативното управление на язовирите, за да може да се предприемат своевременни действия за намаляване на свързаните с водите рискове надолу по веригата на територията на друга държава членка;
39. призовава за създаването на акроними, които да се използват за обозначаване на координационните центрове за оказване на помощ на различните териториални равнища, с цел да се стандартизира и уеднакви използваната терминология;

⁽⁵⁾ Становище на Европейския комитет на регионите 2018/03892 относно „Европейски корпус за солидарност и новата стратегия на ЕС за младежта“ (докладчик: Matteo Bianchi).

40. призовава за стандартизиране на комуникацията в областта на превенцията и за въвеждане на общи оперативни процедури при извънредни ситуации;
41. препоръчва използването на компютърни приложения, които да предупреждават гражданите в реално време;
42. призовава държавите членки да признаят и сертифицират длъжността „отговорник по управлението на риска от бедствия“ с мултидисциплинарни и хоризонтални знания, умения и компетенции, които да съдейства на местните и регионалните администрации, особено при извънредни ситуации, и в процеса на планиране;

Принцип на субсидиарност

43. споделя мнението, че Европейският съюз разполага с компетентност да предприема действия за подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки в областта на гражданската защита;

Най-добри практики

44. подчертава, че съществуват редица примери за най-добри практики за трансгранично сътрудничество в областта на намаляването на риска от бедствия, които биха могли да бъдат следвани и оптимално развивани, като например:

- съвместни учения, които биха гарантирали общ подход, взаимно разбирателство и еднакво равнище на готовност в случай на бедствие;
- разпространение на хармонизирана информация, обмен на най-добри практики и извличане на поуки от инициативите, методите, инструментите и др. на съседните региони;
- съвместни кампании за повишаване на осведомеността и образователни кампании за хората, живеещи във високорискови трансгранични райони, с участието на различни заинтересовани страни (например дни, посветени на намаляването на риска от бедствия, в различни градове и общини);

45. решително подкрепя проекта b-solutions на Асоциацията на европейските гранични региони (АЕБР), чиято цел е да се установят правните и административните пречки пред трансграничното сътрудничество в областта на предотвратяването и намаляването на бедствията. Отбелязва, че в първата покана за представяне на предложения през 2018 г. АЕБР набеляза 10 случая, които бяха преобразувани в пилотни проекти, но все още остават много неразрешени въпроси (линейки, пожарни екипи или хеликоптери, които могат да влизат на територията на някои гранични региони, но не и на други, административни формалности при прехвърляне на тленни останки, асиметрично трансгранично предоставяне на услуги, проблеми, свързани със застраховането, признаването на дипломи и др.). Насърчава всички региони, изправени пред подобни пречки, да участват в бъдещи покани за представяне на предложения;

46. подчертава необходимостта регионите, засегнати от бедствия, да предлагат съвместно решения на съответните национални правителства. Пример в това отношение е сътрудничеството между северната част на Португалия и региона на Галисия в Испания, които представят на централните си правителства приоритетите си по въпроси, които могат да бъдат решени в контекста на „иберийските срещи на върха“, или тясното сътрудничество между най-отдалечените региони на Канарските острови, Азорските острови и Мадейра по линия на програмата Interreg MAC, към която се присъединиха и разположени в близост трети държави като Кабо Верде, Мавритания и Сенегал.

Брюксел, 27 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Европейския комитет на регионите — Нова европейска програма за ускоряване на развитието на секторите на морската промишленост

(2019/C 404/09)

Докладчик: Christophe CLERGEAU (FR/ПЕС), член на регионалния съвет на Пеи дьо ла Лоар

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

1) *Основни политически препоръки за ускоряване на развитието на секторите на европейската морска промишленост*

Повишаване на осведомеността по разглежданите въпроси и избор на нова, по-настъпателна промишлена политика

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. призовава за осъзнаване на възможностите за развитие, но и на заплахите за секторите на европейската морска промишленост, които трябва да се мобилизират с подкрепата на европейските, държавните и регионалните власти, за да завършат успешно екологичния и енергийния си преход, да постигнат успешна цифровата трансформация, както и да извършат успешно индустриалната си революция и да направят професиите в сектора по-привлекателни. Тези предизвикателства трябва да бъдат посрещнати в момент, когато въпросните промишлени отрасли са застрашени от нова азиатска конкуренция в корабните сегменти с висока добавена стойност, където Европа има водеща роля. Тази конкуренция, който има за цел да присвои европейските технологии, е нелоялна, характеризира се със социален и екологичен дъмпинг и до голяма степен се финансира от публични помощи, което противоречи на международните търговски правила. Това е въпрос, по който европейските администрации трябва да работят за постигане на справедливи условия на конкуренция. Следва да се отбележи, че такава нелоялна конкуренция съществува сега и в сектора на рибарството;
2. подчертава разнообразието на секторите на морската промишленост, което е предимство в укрепването на полезните взаимодействия между промишлените отрасли и териториалното въздействие: гражданско и военно корабостроене, ремонт и нарязване за скрап (от пътническите кораби до плавателните съдове за развлечение, от риболовните кораби до снабдителните или пътнически кораби, без да се забравят военните флоти), енергия от възобновяеми морски източници, петролна и газова промишленост, пристанищна, крайбрежна и морска инфраструктура, риболов, аквакултури, ракообразни култури и синя биоикономика;
3. призовава за пропължаване на ангажмента за развитие на дейността, свързана с риболова, отглеждането на черупкови култури и аквакултурата от гледна точка на баланса и екологичната, социалната и икономическата устойчивост; също така подчертава необходимостта от приемственост между поколенията, чиито два основни елемента са обучението и подобряването на условията на борда;
4. счита, че секторите на морската промишленост, подобно на космическата и въздухоплавателната промишленост, трябва да разполагат с амбициозна промишлена стратегия и конкретна рамка за изпълнение, съобразена със специфичните им особености: залог за суверенитета, висока капиталоемкост, производството на къси серии, дълъг цикъл и висок риск, значителни нужди от научни изследвания, иновации и обучение;
5. обръща внимание на необходимостта от подкрепа за развитието на вятърна енергия от разположени в дълбоки морски води инсталации като начин да се намали заемането на крайбрежните плитководни морски зони, които да се използват за други дейности, свързани със синята икономика;
6. припомня, че морските отрасли са вторият по значимост сектор по отношение на заетостта в синята икономика; в контекста на световен растеж Европа разполага в тези сектори с много лидери и създава многобройни висококвалифицирани и устойчиви работни места в промишлеността;
7. обръща внимание на важната роля на пристанищата, които представляват стратегически инфраструктури, които не се ограничават с функцията си на търговски и транспортни центрове, а все повече се утвърждават като промишлени и иновативни платформи, в чиито рамки може да се постигне по-ефективно взаимодействие със съседните градове. Поради това е важно да се предвиди подходящо подпомагане за всички базирани на сушата предприятия⁽¹⁾, които вече са свързани със синята икономика или могат да развият дейности чрез изпитани методи за диверсификация;
8. обръща внимание на социално-икономическото значение на рибарството и морските дейности за осигуряване на безопасни и висококачествени храни; припомня и тяхното измерение, свързано с културата и културното наследство, което е от основно значение за динамиката на туризма; подчертава необходимостта да се създават полезни взаимодействия между тези традиционни дейности и новите сектори, за създаване на работни места и в услуга на устойчивото развитие;

⁽¹⁾ NAT-V-044 – „Иновации в синята икономика: реализиране на потенциала на нашите морета и океани за създаване на работни места и растеж“, докладчик: Adam Banaszak.

9. счита, че секторите на морската промишленост са един от основните лостове за постигане на целите за устойчиво развитие (ЦУР), които си е поставила Европа. Техните продукти, услуги и иновации имат решаващ принос за подпомагане на дейностите, необходими за успешно осъществяване на прехода, по-специално следва да се отбележат:

- проучването на океаните, развитието на знанията за морето и морското дъно;
- засилването на борбата с изменението на климата, по-специално чрез морския транспорт;
- разработването на енергия от възобновяеми морски източници и ветроенергийни паркове в морето, както и електроенергийните междусистемни връзки между държавите — членки на ЕС, с цел увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в електроенергийния микс и интеграцията ѝ на европейско равнище;
- присъствието в морето, наблюдението и сигурността; интервенциите по море, включително в борбата срещу наличието на пластмаси;
- познанията и оценяването на морските биологични ресурси, устойчивото развитие на рибарството, аквакултурата и кръговата синя икономика.

10. споделя заключенията от оценката на инициативата „LeaderSHIP 2020“, приета от ЕИСК през 2018 г.⁽²⁾, в която се подчертават ограниченията, срещнати при изпълнението и липсата на точни и количествено измерими цели;

11. призовава за нов изцяло преработен подход на „LeaderSHIP 2020“, предлагайки European blue new deal („Ново европейско синьо споразумение“), което да съчетава три елемента: политика в областта на търговията и конкуренцията, насочена към запазване на нашите интереси и изграждане на европейски лидери, мобилизиране и адаптиране на всяка европейска политика към потребностите и особеностите на морските отрасли, както и приемането на шест оперативни цели, които да мобилизират действащите лица на местно, национално и европейско равнище в периода 2020 г.-2027 г.:

- декарбонизация на морския транспорт и производство на чисти кораби: нулеви емисии, нулеви изхвърляния в морето, нулев шум;
- почистване на отпадъците, намиращи се в морето, и по-специално на пластмасите;
- морски индустрии от 4.0, хоризонтален подход към работата и качеството на работните места във всички морски отрасли;
- водеща световна роля на Европа във всички технологии за възобновяеми морски енергийни източници;
- европейска стратегия за нова синя биоикономика, която да стимулира рибарството, аквакултурите и оползотворяването на морските биологични ресурси;
- стартиране на европейска мисия за проучване на океаните, която да работи за опознаване на морската среда в целия свят.

Тези шест цели включват конкретни предизвикателства за сектора и също следва да бъдат взети предвид при откритото обсъждане за „морска мисия“ в рамките на програма „Хоризонт Европа“;

12. насърчава приемането на стратегии за морската промишленост в най-отдалечените региони и европейските острови с оглед ускоряването ѝ в три приоритетни направления: пристанищата, енергийната автономия с ниски въглеродни емисии на по-ниска цена и синята биоикономика, включително рибарството и аквакултурата;

13. припомня, че за бъдещето на морските отрасли е важно морските въпроси да залегнат в основата на бъдещите политики на ЕС, както и на използването на фондовете за регионалната политика;

European Sea Tech: изграждане на европейски мрежи за обединяване на регионалните иновационни екосистеми, мобилизиране на регионите с цел структуриране на промишлените вериги за създаване на стойност

14. счита, че морските отрасли на първо място се характеризират с териториалното си измерение в морските региони, които са структурирали регионални иновационни екосистеми с високи постижения, насочени към тях. Националните и европейските политики трябва да се основават преди всичко на тези регионални иновационни екосистеми и свързаните с тях стратегии за интелигентна специализация, за да бъдат гъвкави и ефикасни;

(2) <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/leadership-2020-maritime-technology>

15. предлага създаването на инструмента „European Sea Tech“, за да се обединят регионалните иновационни екосистеми чрез създаване на редица мрежи за сътрудничество:

- за насърчаване на подсектори и структуриране на европейските вериги за създаване на стойност;
- за по-добро идентифициране и подкрепа за предизвикателствата, породени от промишлените промени, в частност в областта на екологията, енергетиката и цифровите технологии;
- за развитие на нови услуги, продукти и бизнес модели, които са по-добре интегрирани и по-добре подготвени за конкуренция в световен мащаб.

Комисията би могла да отправи покани за изразяване на интерес за формиране на тематични мрежи. Всяка регионална (или междурегионална) екосистема би могла да кандидатства за участие в няколко мрежи в съответствие със стратегиите за интелигентна специализация на региона. Екосистемите, които комбинират множество компетенции и обединяват повече мрежи, биха формирали „централните екосистеми“ на инструмента „European Sea Tech“.

Целта на всяка мрежа би била да бъде възможно най-приобщаваща, като включва всички области на компетентност на различните европейски региони. В рамките на мрежите систематично биха се разглеждали въпроси от областите на устойчивото развитие, научноизследователската и развойната дейност, промишлените резултати, финансирането и компетентностите.

Тези мрежи биха представлявали, по-ефективно отколкото централизирана европейска платформа, основата за развитие на сътрудничеството между регионите и за създаване на оперативни проекти, които са от значение за различните политики на Съюза.

Освен това ролята на „European Sea Tech“ би била да стимулира трансфера на технологии, опит и компетентности между различните мрежи и отрасли на морската промишленост;

16. изтъква, че инструментът „European Sea Tech“ е изключително важен за въвеждането на хоризонтален подход в секторите на морската промишленост и за ускоряването на прехода към екологосъобразни, цифрови сектори на морската промишленост чрез мобилизиране на всички технологии и компетентности на всички отрасли на морската промишленост, така че да могат да бъдат на разположение на останалите отрасли;

17. заявява отново подкрепата си за проекта за морска общност за знания и иновации (ОЗИ), но отбелязва, че съсредоточавайки се върху устойчивото управление на морските ресурси, този проект може в най-добрия случай да бъде само една от съставните мрежи на инструмента „European Sea Tech“;

18. изразява надежда, че проектите, осъществявани от мрежите за иновационни екосистеми на инструмента „European Sea Tech“, могат да бъдат подпомагани от европейските партньорства и съфинансирани от програма „Хоризонт Европа“ и от други фондове, които могат да бъдат мобилизирани. Следва да е възможно тези проекти да включват финансирането на пилотни линии, прототипи и демонстрационни съоръжения;

19. отново отправя искане да се изготви морска пътна карта в рамките на програма „Хоризонт Европа“, научните и технологичните предизвикателства в секторите на морската промишленост да бъдат изрично включени в стълб 2, а 10 % от бюджета на програма „Хоризонт Европа“ да бъдат заделени за финансиране на проекти със значително въздействие върху синята икономика и секторите на морската промишленост;

II) *Конкретни предложения за мобилизиране и адаптиране на политиките на Европейския съюз след 2020 г. в подкрепа на морската промишленост*

Международна търговия и конкуренция

20. подчертава по отношение на морската промишленост и морските услуги необходимостта от нова „реалистична“ търговска политика, основана на реципрочност, за защита на заетостта и европейския суверенитет срещу офанзивните и нелоялни стратегии от страна на основни морски държави, по-специално азиатски. Винаги, когато е възможно и ефективно, тази политика трябва да благоприятства стабилна и многостранна система на търговски обмен, основана на справедливи и прозрачни правила, гарантиращи условия на лоялна конкуренция, да се стреми към постигане на благоприятни споразумения с търговските партньори и да се опира на ролята на СТО;

21. счита, по отношение на световните и глобализирани пазари, че политиката на конкуренция трябва да дава възможност за създаване на европейски „шампиони“, като същевременно се гарантира лоялна и балансирана конкуренция в рамките на ЕС, и изтъква добавената стойност на насоките за държавните помощи за морския транспорт, както и необходимостта от проста, стабилна и конкурентоспособна данъчна рамка с оглед на постигането на тази цел;

22. насочва вниманието на Комисията към значението на по-добрия контрол върху чуждестранните инвестиционни потоци и ограничаването и намаляването в максимална степен на възможните вредни последици, които трансферът на технологии, особено на тези, които са включени в големите международни договори, може да има върху европейската промишленост;
23. призовава за конкретни ангажменти във връзка с управлението на цивилните и военните обществени поръчки, например с твърди задължения при предоставянето на определени услуги и продукти, предварително определени като стратегически или особено уязвими по отношение на световната конкуренция;

Финансиране на проектите

24. призовава за бързото приключване на проекта за платформа за финансиране на проектите на синята икономика, който трябва да включва схема за подпомагане, но също така и специален инвестиционен фонд за финансиране на иновативни и рискови проекти. Платформата следва да бъде съсредоточена преди всичко върху осигуряването на преференциално финансиране за проекти, считани за твърде рискови от традиционните участници, за да се потърси решение на неефективността на пазара. Тази схема ще трябва да функционира в тясно сътрудничество с държавите членки и регионите, за да се осигури взаимно допълване между инструментите за намеса и непрекъснатостта на помощта за проектите. Платформата трябва по-конкретно да разчита на мрежите и „централните екосистеми“ на инструмента „European Sea Tech“;
25. призовава освен това Комисията да определи цел и метод на мобилизиране на европейските дружества за инвестиции в полза на синята икономика и секторите на морската промишленост, които да бъдат въведени в рамките на InvestEU, по-специално във връзка с програмата „Хоризонт Европа“;
26. подчертава необходимостта от инструменти за намаляване на финансовите разходи за структурните проекти и за създаване на условия за ефективно предварително финансиране на покупките и на най-големите инвестиции (пътнически кораби, оборудване за втечен природен газ, енергия от възобновяеми морски източници и др.);
27. изтъква отново необходимостта от специално финансиране за най-отдалечените региони, като се вземат предвид техните ограничения и специфични характеристики. Благодарение на стратегическото си местоположение в Атлантическия океан, Индийския океан и Карибско море тези региони осигуряват на Европа изключително морско и океанско измерение и представляват уникални природни предимства, признати от самата Европейска комисия.
28. изтъква ползата от улесняването на обществените поръчки за иновации, които позволяват по-голяма гъвкавост на правилата за обществени поръчки, когато става въпрос за придобиване на възникващи технологии, които все още не са въведени по стандартизиран начин на пазара. По този начин се ускорява навлизането на иновации на пазара, като се дава възможност на дружествата, които предлагат нови услуги и продукти, по-бързо да намерят първите си клиенти;
29. подчертава, че законодателните ограничения в областта на морското дело и административните срокове за разглеждане на молбите са сериозни пречки пред провеждането на тестове и изпитвания в открито море; предлага да се създаде европейска работна група, която да включва представители на Комисията, държавите членки, регионите и икономическите участници, за разпространяване на добри практики и за насърчване на благоприятното развитие на националните референтни рамки;
30. счита, че би било полезно да се положат допълнителни усилия и в крайна сметка да се създаде агенция за авангардни морски научни изследвания по модела на американската Агенция за авангардни научни изследвания в отбраната (DARPA), като по този начин чрез специално финансиране се подкрепят радикалните иновации при признаване на правото на неуспех и цялостно отчитане на ограниченията за развитието на малките и средните предприятия и дружествата със средна пазарна капитализация;
31. предлага, след излизането на Обединеното кралство от ЕС, една част от специалните средства, отпуснати за подкрепа на най-засегнатите райони, да бъде предоставена на заинтересованите страни в морските отрасли, за да се създадат нови перспективи за развитие и заетост в тях;
32. обръща внимание на значението на инструмента „European Sea Tech“ за въвеждане на хоризонтален подход по отношение на секторите на морската промишленост и ускоряване на прехода към екологосъобразни и цифрови сектори на морската промишленост чрез мобилизиране на всички технологии и компетентности на всички отрасли на морската промишленост, с цел те да бъдат поставени на разположение на останалите отрасли. Необходимо е да се насърчава подобен хоризонтален подход и сред морските и крайбрежните дейности и другите индустриални и цифрови сектори, създаващи иновации, които могат да бъдат пряко мобилизирани и успешно адаптирани към морския сектор;

Морски индустрии от 4.0

33. припомня предизвикателствата на Четвъртата индустриална революция във връзка с екологичния и енергийния преход, промишлените резултати, цифровизацията, включително тази на производствените процеси, както и сътрудничеството в рамките на местните и европейските вериги за създаване на стойност; във връзка с това подкрепя целта „green shipyard 2050“ („зелена“ корабостроителница 2050 г.) за корабостроителниците за пример в екологичния и енергиен преход;

34. припомня също така, че ученето през целия живот, развитието и качеството на работните места, условията на труд и мобилизирането на опита и творчеството на работниците са неразривно свързани с тази трансформация на промишлеността;
35. счита, че иновациите и продуктивните инвестиции в тази област трябва да бъдат приоритет на европейската политика за подкрепа на морската промишленост и да бъдат насочени по-специално към МСП;
36. акцентира върху значението на споделения напредък в рамките на сътрудничеството между гражданския и военния сектор, по-специално чрез улесняване на трансфера в двете посоки на технологии и ноу-хау, както и на мобилността на човешките умения;
37. подчертава значението на насърчаването на прехода на дружествата за офшорен добив на нефт и газ и техните стратегии за диверсификация в други сектори на синята икономика; тези дружества действително разполагат с изключителни експертни познания в морската област, отличен опит по отношение на дългосрочни и комплексни проекти и ценни умения, с които могат да допринесат за развитието на секторите на морската промишленост (снабдителни кораби, подводна роботика, системи за закотвяне, системи за автоматизация и др.). Те биха могли полезно и колективно да инвестират една част от приходите от нефтодобив в инвестиционни фондове за синята икономика и възобновяемите морски енергийни източници.
38. подчертава, че технологичната революция ще доведе до превръщането на корабите от аналогови единици в цифровизирани транспортни платформи, създавайки възможности за по-голяма интеграция и взаимосвързаност на различни цифрови системи. В резултат на това се променят методите на работа в сектора, например взаимодействието между плавателните съдове и бреговите съоръжения, контактите между плавателните съдове и между плавателните съдове и компетентните власти. Затова е важно европейските морски индустрии и властите да се възползват от възможностите, които предлага цифровизацията по отношение на международната конкуренция;
39. подчертава необходимостта от отчитане на цифровизацията и подкрепа за нея, а в по-общ план — за новите технологии на изкуствен интелект (ИИ) в иновациите в морския сектор;
40. предлага в рамките на програмите за подпомагане и финансиране да се вземат предвид редица теми, не само от техническо естество, но и специфични за развитието на нови услуги, например автономни подводни превозни средства, морско наблюдение и прогнозна поддръжка, при които договорните задължения по отношение на резултатите и ефективността стават все по-важни спрямо ангажирането на средства. Следва да се насърчава и създаването на платформи, които да гарантират сближаването на различните технологии за морско наблюдение, използвани от различни държави членки, за да се повиши оперативната съвместимост на дейностите по наблюдение, да се подобри ефективността на операциите по море, да се улесни прилагането на законодателството и политиките на ЕС в тази област и по този начин да се благоприятства по-добрият контрол върху европейското морско пространство;

Заетост, умения и обучение

41. отбелязва значението на стимулирането на секторния социален диалог и организирането на връзката между заетостта и обучението в отраслите на морската промишленост; призовава за конкретни платформи за изпълнение на тези задачи както в областта на морския транспорт и морските биологични ресурси, така и в преработваща промишленост и корабостроенето. Обръща по-специално внимание на необходимостта от адаптиране и насърчаване на обучението в областта на морското дело и рибарството, така че то да се превърне във фактор в подкрепа на приемствеността между поколенията в областта на риболова, аквакултурите и отглеждането на ракообразни култури, както и на необходимостта от адаптиране и насърчаване на висшето образование за придобиване на магистърски и докторски степени по търговско корабоплаване. Счита за необходимо също така създаването на система за гарантиране на ефективността на програмите за обучение и на подходящата квалификация на учителите;
42. подчертава, че развитието на морските дейности включва мобилизиране на работници със задълбочени морски умения или осигуряване на значително допълнително обучение на лицата, които не са запознати с живота в морето. В този смисъл подчертава необходимостта от провеждане на кампании сред младите хора за привличане на таланти и за включване на нови специалисти от търговското корабоплаване и риболова в сектора на морската промишленост, както на сушата, така и в морето;
43. приветства постигнатия напредък благодарение на приемането на неотдавнашните директиви относно командироването на работници, които са от особено значение за морския сектор, и призовава за създаване на система за признаване на професионалните квалификации, а не само на дипломи и сертификати, с оглед на цялостното прилагане на принципа за равно заплащане за еднакъв труд;
44. смята мобилността на работниците и служителите в рамките на ЕС за положителен елемент по отношение на възможно най-ефективното организиране на веригите за създаване на стойност в секторите на морската промишленост и за справяне с промените на дейността. За изпълнението на тази цел са необходими усилия, като в същото време трябва да се запазят и укрепят уменията, необходими за посрещане на нуждите на предприятията — първо на местно, а след това на европейско равнище;

III) Специфичен подход и конкретни предложения за основните сектори на морската промишленост

Цифровизация на секторите на морската промишленост

45. подчертава необходимостта от отчитане и подпомагане на цифровизацията, а в по-общ план и на новите технологии на изкуствения интелект (ИИ) в контекста на иновациите в морския сектор;

предлага в рамките на програмите за подпомагане и финансиране да се вземат предвид редица теми, не само от технологично естество, но и специфични за развитието на нови услуги, като например автономните подводни превозни средства, морското наблюдение и прогнозната поддръжка;

Синя биоикономика

46. подчертава обещаващия, но все още слабо познат потенциал на сектора на синята биоикономика, с многобройни приложения на пазарите (храни и фуражи, фармакология, козметика, енергия) и силно териториално въздействие; изтъква приоритетното значение, което трябва да се отдаде на най-развитите и най-важни икономически сектори: риболов, аквакултури и морски култури;

47. приветства мобилизацията около този нововъзникващ сектор, по-специално чрез инициативата „Форум на синята биоикономика“, ръководена от ГД „Морско дело и рибарство“; счита, че след значителни инвестиции в НИРД трябва да се даде приоритет на индустриализацията и предлагането на пазара на нови, доказани и контролирани процеси в малък мащаб;

48. би желал да бъде даден нов приоритет на този сектор, като се инвестира в цялата верига на създаване на добавена стойност, от добива или контролираното производство на биологични ресурси до етапа на преработка и използването на продуктите;

49. във връзка с това предлага да се създадат връзки с по-утвърдени морски отрасли като рибарството и аквакултурата с оглед на развитието на дейностите надолу по веригата за създаване на стойност и за преработване на продуктите от рибарството, които създават най-голяма добавена стойност;

50. изтъква значението на кръговата морска икономика за подпомагане на развитието на синята биоикономика (прекръпяване на изхвърлянето на улов в рибарството, оползотворяване на изхвърлените от морето отпадъци, остатъци от преработката на водорасли, преработване на отпадъците и пластмасите и т.н.);

51. призовава Европейския съюз да подкрепя проучването на всички морета и океани по света, по-специално с оглед на повишаване на знанията за морската среда и климатологията (цикъл на въглерода и поглъщане на CO₂, увеличаване на киселинността и нивото на океанските води и др.) или класифициране на различните енергийни и неенергийни залежи за по-добра оценка на потенциалните употреби на морските ресурси (геотермална енергия, стратегически минерали и др.);

Гражданско и военно корабостроене

52. потвърждава стратегическия характер на европейските инвестиции в диференцирането на корабостроителния сектор, по-специално във връзка с цифровизацията и екологичния и енергийния преход. Чрез иновации трябва да се подобри нашата конкурентоспособност и да си възвърнем пазарни дялове. Въпросите, свързани с финансирането, също са от съществено значение за корабостроенето;

53. насочва вниманието към новите пазари, свързани с тези преходи — въвеждане на чисто задвижване в корабите, иновативни системи за декарбонизирано задвижване (нови концепции на ветроходство), кораби за зареждане, електрически фериботи, товарни кораби за къси разстояния, кораби за пристанищно и брегово обслужване и т.н.;

54. подчертава значението на укрепването на връзките и местното сътрудничество между корабостроителните обекти и тяхната верига от съизпълнители в рамките на морските клъстери; изтъква и необходимостта от оказване на подкрепа на кораборемонтните райони, в които развиват дейност голям брой малки и средни предприятия; би желал да се оказва конкретна подкрепа на веригите за създаване на стойност на сектора на производителите на оборудване, които представляват 50 % от световния пазарен дял и имат двойно по-голям оборот в сравнение с корабостроенето. В търговската и финансовата си политика ЕС трябва да насърчава и използването на европейско оборудване на корабите, построени извън Съюза;

55. насърчава системните усилия в рамките на инструмента „European Sea Tech“ за включване на нови участници във веригите за създаване на стойност на корабостроенето, които могат да допринесат за засилване на производствения капацитет, за мобилизирането на компетенции и за европейската конкурентоспособност;

56. подчертава, че кораборемонтът и корабостроенето на малки риболовни кораби се оказват стратегически промишлени дейности за най-отдалечените региони, тъй като флотите и плаващите конструкции, които извършват дейност в техни води, се намират в условия на изолираност и отдалеченост от европейския континент, които определено засягат логистиката, поддръжката и подмяната на малките риболовни съдове; поради това, с цел да се подкрепи ефективният ръст на морските дейности в тези региони, за тези промишлени дейности следва да се предостави специфична подкрепа;

57. счита, че морските въпроси трябва да бъдат поставени в центъра на новите политики в областта на отбраната и сигурността, което изисква да се обърне особено внимание на военното корабостроене; във връзка с това предлага да се обърне по-голямо внимание на подкрепата за развитието на технологии с двойна употреба в двата граждански и военни сектора;

58. изтъква необходимостта от засилване на капацитета на флотите, изпълняващи държавни функции на наблюдение и сигурност; смята, че тези суверенни задачи трябва да се изпълняват с произведени в Европа кораби; счита, че с оглед на доброто организиране на тези задачи, по-специално в контекста на Брексит и свързаните с миграцията предизвикателства, следва да се използват съществуващите национални флотове в сътрудничество с Frontex и да се полагат солидарни европейски усилия за подкрепа на държавите, които са ангажирани в най-голяма степен с тези задачи от значителен общ интерес;

Енергия от възобновяеми морски източници

59. счита, че енергията от възобновяеми морски източници е начин за производство на възобновяема енергия, който има висок потенциал едновременно значително да допринесе за производството на енергия от възобновяеми източници, да структурира промишлената верига за създаване на стойност, която създава устойчиви местни работни места в много региони, и да допринесе за износа; подчертава, че осъществяването на проекти в морето трябва да се извършва по щадящ околната среда начин и съвместимо, дори в синергия, с вече съществуващите дейности;

60. подчертава динамиката на намаляване на разходите, особено впечатляваща при офшорната вятърна енергия в Европа, след създаването на първите паркове през 1991 г. и най-вече в резултат на обособяването на добре функциониращ европейски промишлен отрасъл през последните 10 години;

61. припомня значението на ремонтите и проверките, на които се подлагат риболовните кораби, както и че те следва да бъдат нарязани за скрап след изтичане на експлоатационния им живот. Поради това препоръчва на Комисията да изготви конкретен план, който да осигури на ЕС достатъчно съоръжения за адекватно осъществяване на тези функции, включително необходимите бюджетни задължения за доброто му изпълнение;

62. припомня, че по-нататъшното развитие на този сектор изисква продължаване на усилията, полагани на европейско равнище, по-специално в областта на научноизследователската и развойна дейност (инвестирани над 3 милиарда евро), но сега зависи от наличието на ясен политически избор, който се определя преди всичко от държавите членки: задаване на амбициозни обеми и срокове за възлагане на обществени поръчки за вятърната енергия, която понастоящем е най-развита, но и за новите технологии, като например плаващи ветрогенератори, хидравличния сектор или енергията от морските вълни, които остро се нуждаят от достатъчно и гарантирано заплащане, за да се стимулират инвестициите и да започне тяхната индустриализация;

63. призовава за създаване на европейско равнище на специални инструменти за подкрепа на инвестициите, както и за застраховане на проектите и управление на рисковете. По този начин би могло да се намалят значително разходите за финансиране и съответно побързо да се намали себестойността на произведената електроенергия;

64. приветства значителния напредък, постигнат през последните години, в изпитването на прототипи и демонстрационни съоръжения на нововъзникващи технологии при реални условия на използване, по-специално в хидравличния сектор, с все по-добре контролирани и надеждни възможности за намаляване на разходите, което следва да позволи на пазара да набере скорост с помощта на адаптирани преференциални тарифи и на европейските участници да укрепят водещата си позиция в световен мащаб;

65. настоятелно призовава Европа да си постави за цел да заеме водеща световна позиция в областта на плаващите ветрогенератори и препоръчва на Комисията и на държавите членки да проучат възможността за координирано или съвместно възлагане на обществени поръчки, за да се предложи по-голям обем и по-видимо присъствие на пазара. Подобен подход би могъл да се разработи в хидравличния сектор и в сектора на енергията от морските вълни по отношение на пилотните паркове в препазарна фаза;

66. подчертава значението на възприемането на специфичен подход в областите, които не са взаимосвързани, по-специално островните територии, което позволява да се предложат глобални решения за декарбонизирана енергийна автономия с комбинация от технологии, по-специално енергия от възобновяеми морски източници, в зависимост от характеристиките на всяка територия; с оглед на това трябва да се увеличат усилията за разработване на машини със средна мощност;

67. предлага тези решения за енергийна независимост да бъдат изпробвани и валидирани в проектите за многофункционални офшорни структури, които са предвестници на нарастващото ориентиране към морското дело не само на промишлените дейности, но и на човешкия живот в по-широк смисъл; следва да се отбележи, че тези по-дългосрочни перспективи ще трябва задължително да са съобразени с високите изисквания за устойчивост и за управление на въздействието върху околната среда през целия жизнен цикъл на проектите;

IV) *Пристанищата — голямо предизвикателство за динамиката на морската промишленост*

Пристанищни платформи и пристанищна, крайбрежна и офшорна инфраструктура

68. обръща внимание на потенциала на пристанищата като зони за разработването на проекти за син растеж, предвид комбинирането на техните дейности и потенциал. Те могат да служат за пример на всички крайбрежни региони;

69. отбелязва, че независимо от техния статут, пристанищата продължават да бъдат считани за стратегически активи, в които публичните власти все още възнамеряват да инвестират, и че правилата за конкуренцията и контрола на държавната помощ позволяват такива инвестиции;

70. подчертава, че е необходимо ЕС да окаже финансова подкрепа на пристанищните инфраструктури на най-отдалечените региони, като отчита липсата на алтернативи за транспорта на стоки и има предвид, че поради чисто местното им измерение държавните помощи за тези инфраструктури не представляват нарушаване на конкуренцията в рамките на европейския вътрешен пазар;

71. потвърждава предназначението на пристанищата да бъдат както морски транспортни центрове, така и приемни платформи за морските индустрии и свързаните с тях дейности по иновации и обучение; обръща внимание на факта, че пристанища са фактор за привлекателността на регионите, що се отнася до привличането на нови промишлени дейности в рамките на техните граници или във вътрешността им;

72. подчертава значението на логистичния отрасъл и сектора на морските услуги на пристанищата; изтъква необходимостта от разработване, в допълнение към техническите нововъведения, на нови модели на стопанска дейност и обслужване на пристанищата, например въз основа на постепенната им цифровизация (интелигентни пристанища), както и на потенциала за подобряване и оптимизиране на процесите чрез обработването на данни (големи информационни масиви);

73. препоръчва да се насърчава по-добрата свързаност между пристанищата и тяхната градска среда, като същевременно се засилва самостоятелността на пристанищните общности при вземането на решения и се гарантира запазването на пристанищната земя, за да се даде възможност за бъдещо развитие;

74. предлага в рамките на инструмента „European Sea Tech“ да се създаде мрежа от пристанища, ангажирани с развитието на синята икономика въз основа на работата на „европейския форум на пристанищата“ и неговата подгрупа „пристанища и центрове за син растеж“ и „зелени пристанища“;

75. подчертава значението на гражданското строителство и екологичния сектор в пристанищата и крайбрежните зони за развитието на териториите и на морската брегова линия и за подкрепа на действията за приспособяване към изменението на климата;

76. предлага пристанищата да се превърнат в инкубатори и евентуално в крайна сметка в оператори на проектите за нова морска инфраструктура, независимо дали става въпрос за офшорни пристанища или по-общо — споделени платформи за дейност на синята икономика (трансбордиране, логистични центрове, производство на енергия от възобновяеми морски източници; аквакултура, кораборемонтна дейност, научна база и др.);

77. предлага да се започне дебат относно функционалната роля на т.нар. „вторични“ пристанища, от специализирането им в рамките на пазарите с малък обем до укрепването им/взаимното им допълване със съседните големи индустриални пристанища;

Декарбонизация на пристанищата и на морския транспорт

78. счита, че е необходимо спешно да се увеличи подкрепата за инвестициите в пристанищата по отношение на доставките на ВПГ за плавателни съдове и в по-общ план — за инфраструктурите, допринасящи за намаляване на екологичния отпечатък на плавателните съдове (електрическа връзка между борда и кея, като се разчита на технологии с ниски нива на въглеродни емисии); счита, че това преминаване към по-чисти горива или към нови енергоносители е приоритет за изпълнението на целите за намаляване на емисиите на парникови газове и на газове, които са вредни за човешкото здраве, и счита, че корабособствениците трябва да бъдат подкрепени в усилията им за адаптиране и обновяване на флотите; подчертава, че биогазът, произведен от биоресурси (растения, селскостопански продукти и храни), може да допринесе за веригата на създаване на стойност на ВПГ, в полза на още по-значително намаляване на емисиите на парникови газове в сравнение с настоящите решения;

79. предлага да се оцени възможността за създаване на „Син коридор за втечен природен газ (ВПГ) за европейските острови и най-отдалечените региони“ в съответствие с Резолюцията на Европейския парламент от 25 октомври 2018 г. относно разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива в Европейския съюз: време за действие! (2018/2023(INI)); припомня в този контекст необходимостта от подходящи финансови инструменти за подкрепа на инвестициите от този вид, които остават относително високи в тези области;

80. обръща внимание на необходимостта от подкрепа за изследванията и развитието на аквакултури в разположени в морето инсталации чрез интегриране на съществуващите познания на морското инженерство в дълбоки води и на Четвъртата индустриална революция като начин за намаляване на присъствието на стопанства за аквакултури в крайбрежните морски зони за сметка на други дейности, свързани със синята икономика, които се нуждаят от това морско пространство;

81. посочва, че работата в областта на научноизследователската и развойната дейност дава възможност за използване на течни синтетични горива, произведени по веригата за създаване на стойност на въглерода и от възобновяеми енергийни източници; счита, че тази възможност следва да се проучи внимателно и че тези технологии трябва да докажат относителната си конкурентоспособност спрямо други алтернативи, както и нисък отпечатък върху околната среда и положителен принос към борбата с парниковия ефект по време на целия цикъл. На този етап такива доказателства все още липсват;

82. отбелязва, че използването на ВПГ може да обхваща само преходен период и призовава да се развие използването на брегово електрозахранване на корабите в пристанищата и на електрически кораби, да се повиши използването на слънчевата и вятърната енергия на борда на корабите, както и да се цели конкурентоспособно производство и използване на възобновяем водород в морския транспорт, във връзка с разработването на енергия от възобновяеми морски източници (и по-специално тези с висок производствен потенциал, като например вятърна енергия от разположени в морето инсталации и свободно плаващи съоръжения);

83. призовава във връзка с това за изграждане на инфраструктура от интелигентни мрежи в пристанищата, необходима за включването на източници на разпределена възобновяема електроенергия, внедряването на пристанищни съоръжения за захранване на плавателни съдове с ток от брега, електрическа мобилност и други технологии, свързани с интелигентните мрежи.

Брюксел, 27 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

Становище на Комитета на регионите — Многостепенното управление и междусекторното сътрудничество за борба с енергийната бедност

(2019/C 404/10)

Докладчик: Kata TÚTТÓ (HU/ПЕС), общински съветник в 12-и район на Будапеща

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Встъпителни бележки

1. припомня, че в редица свои предходни становища вече е подчертавал, че е важно енергийната бедност да се взема предвид при разработването на различните политики и счита изричното признаване на необходимостта от отчитане на социалните последици при разработването на настоящите и бъдещите политики в областта на енергетиката и климата за едно от най-важните развития в политически план през последните години. Поради това борбата с енергийната бедност следва да бъде вземана под внимание във всичките ѝ аспекти от съответното национално законодателство и законодателството на ЕС;
2. посочва, че един от основните въпроси във връзка със социалните последици, е енергийната бедност, която е тясно свързана с настоящите приоритети на Комитета на регионите;
3. счита, че управление на борбата с енергийната бедност, при което се отчита както общата позиция на Съюза, така и местните и регионалните особености, може да помогне за засилване на доверието на гражданите към ЕС и за доближаването му до неговите граждани, но също и за изпълнението на Парижкото споразумение и на енергийния съюз;
4. изразява задоволство от факта, че в законодателния пакет на Европейската комисия „Чиста енергия за всички европейци“ се признава значението на изкореняването на енергийната бедност и този проблем неколккратно се упоменава изрично;
5. подчертава факта, че след създаването на рамка на равнището на ЕС следващото предизвикателство е да се преобразуват общите разпоредби на пакета за чиста енергия в адаптирани варианти на различните специфични елементи на законодателството, като се отчитат напълно нуждите на различните региони. Това е процес, при който, от една страна, трябва да се запази съответствието с общата рамка на Съюза, а, от друга, да се определят необходимите рамки и мерки въз основа на познаването и отчитането на различните аспекти на енергийната бедност;
6. приветства напредъка в законодателния процес по важни елементи от пакета за чиста енергия, по-специално позицията на Европейския парламент относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и изричното признаване от негова страна на необходимостта от събиране на всеобхватни данни за енергийната бедност от държавите членки, предложената гъвкавост, с която да разполагат те, за да се намесват на пазара с цел преодоляване на енергийната бедност, и разширяването на определението за „уязвими потребители“ (член 28) ⁽¹⁾;
7. подкрепя по-специално искането на ЕП Европейската комисия да предостави насоки относно критериите, които да се използват за определяне на понятието „значителен брой домакинства в положение на енергийна бедност“ (също и в контекста на член 3, параграф 3, буква г) от Регламент 2018/1999, отнасящ се до интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата), и напълно одобрява презумпцията на ЕП, че „всеки дял от домакинствата в положение на енергийна бедност може да се счита за значителен“;
8. отбелязва, че енергийната бедност е вече добре познат проблем и понастоящем се признава все повече в законодателната уредба на ЕС, като се предвиждат изрични задължения за държавите членки, и в бъдеще никой не може да твърди, че не знае за съществуването му: необходими са политики и конкретни действия; отбелязва обаче, че при точното определяне на различните аспекти и последици от енергийната бедност и при разработването на необходимите показатели за измерването им трябва да се обърне задълбочено внимание на многообразието от регионални и местни обстоятелства, за да се гарантира, че мерките на политиката могат да бъдат целенасочено и ефективно изпълнени;

⁽¹⁾ P8_TA-PROV(2019)0226, приета на 26.3.2019 г.

9. подчертава обаче, че в борбата срещу енергийната бедност вече е натрупан първоначален опит на местно и регионално равнище, в това число ценната работа на партньорството в областта на жилищното настаняване по линия на Програмата на ЕС за градовете;
10. отбелязва, че един от най-добрите начини за изкореняване на енергийната бедност на европейско равнище са инвестициите в енергийна ефективност и наличието на правилно функциониращ и конкурентен единен пазар, който предлага ниски цени;
11. приветства факта, че новият регламент за управлението на енергийния съюз осигурява рамката, позволяваща на местните и регионалните власти да изразят своята позиция и да обърнат приоритетно внимание на проблема с енергийната бедност;
12. отбелязва, че енергийната бедност е голямо обществено предизвикателство със социални, икономически и екологични последици, което трябва спешно да бъде преодоляно на всички равнища на управление и което изисква цялостен, междусекторен подход с оглед на връзката между социалните и екологичните цели и инструменти;

Какво представлява енергийната бедност по същество?

13. припомня, че Конвентът на кметовете за климата и енергетиката определя енергийната бедност като „ситуация, при която дадено домакинство или лице не разполага с необходимите средства, за да си набавят основните енергийни услуги (отопление, охлаждане, осветление, мобилност и електроенергия), които осигуряват достоен стандарт на живот, поради съчетание от ниски доходи, високи енергийни разходи и ниска енергийна ефективност на жилищата“;
14. посочва, че един от всеки десет европейци не може да поддържа достатъчно топло жилище си през зимата, че един от всеки пет граждани на ЕС не може да си позволи климатична инсталация за охлаждане през лятото и че освен това над 80 милиона европейци живеят във влажни жилища със следи от плесен, което също трябва да се разглежда във връзка с трудностите, които изпитват при отопляването и охлаждането на своите домове;
15. посочва, че енергийната бедност — като другите форми на бедност и в съчетание с тях — застрашава и засяга в по-голяма степен и по-сериозно жените, по-специално поради неравномерното разпределение на доходите и на домакинските и семейните задачи между жените и мъжете, както и поради по-големия дял на жените сред самотните родители и възрастните лица, които живеят сами;

Необходимост от цялостен подход

16. отбелязва, че енергийната бедност е изключително сложен въпрос, чието разрешаване изисква съчетано и координирано разглеждане на различните социални, технически, икономически и бюджетни аспекти;
17. посочва, че за да може да се направи преглед на актуалното състояние на енергийната бедност и да се разработят решения, е необходимо да се съберат множество данни, които да бъдат анализирани задълбочено; във връзка с това по-специално подчертава, както се отбелязва в собствената оценка на КР на териториалното въздействие, необходимостта от допълнителни данни, разбити до ниво NUTS 3 и по-ниско, където е целесъобразно, с цел по-нататъшно разработване на подходящи показатели за измерване на различните аспекти и последици от енергийната бедност на местно равнище и с цел по-ефективно събиране и обработване на вече наличната информация, за да бъде достъпна за лицата, определящи политиката;
18. подчертава, че в борбата с енергийната бедност трябва да се използват различни инструменти на публичната политика, като се отчитат едновременно аспектите, свързани с енергийната ефективност и социалната закрила;
19. настоява обаче, че глобалният хоризонтален подход не може при никакви обстоятелства да се използва като претекст за преследване на политически цели и секторни, търговски или други интереси, които не са свързани с борбата срещу енергийната бедност;
20. насочва вниманието на европейските местни и регионални власти към факта, че прилагането на глобалния подход е особено важно, но може да бъде постигнато сравнително лесно на местно и регионално равнище; за тази цел обаче от съществено значение са обменът на опит и използването на други форми на сътрудничество;
21. подчертава, че положението на домакинствата, засегнати от енергийната бедност, е много разнообразно и, във всеки случай, има специфични характеристики. Засегнатите лица могат да бъдат наематели или собственици, които живеят в градски или селски райони и които по принцип са изправени и пред други трудности, изискващи справедлив, новаторски, открит и приобщаващ подход, при който от първостепенно значение е сътрудничеството на всички заинтересовани страни;

22. посочва, че енергийната бедност се отнася не само до състоянието на жилищата, но оказва и пряко въздействие върху физическото и психичното здраве на засегнатите лица и затруднява техните социални отношения, ученето, възможността за осъществяване на стопанска дейност и редица други дейности;

Да подкрепяме не само наблюдението на явлението „енергийна бедност“, но и неговото изкореняване!

23. счита, че успехът на публичните политики на равнището на ЕС обикновено е свързан с определянето на достатъчно амбициозни, конкретни и измерими цели;

24. подчертава, че докато крайната цел на политиката за изкореняване на енергийната бедност може да бъде само пълното премахване на това явление, ефективността на политическия процес изисква определянето на по-краткосрочни цели;

25. призовава Европейската комисия да предложи конкретни цели за намаляване на енергийната бедност до 2030 г. и за изкореняването ѝ до 2050 г.;

Действия, които трябва да бъдат предприети на равнище ЕС

26. изразява задоволството си не само от факта, че гарантирането на достъп до енергия фигурира сред целите за устойчиво развитие на ООН, но и от това, че в Европейския стълб на социалните права, чието начало беше поставено през 2017 г., също се отделя специално внимание на въпроса за социалната закрила. Енергийната бедност е област, която по дефиниция изисква действие и на равнището на ЕС;

27. приветства стратегическата визия, приета от Европейската комисия през ноември 2018 г., озаглавена „Чиста планета за всички“, която има за цел да постигне неутрална по отношение на климата Европа до 2050 г., като същевременно гарантира не само по-голям просперитет и създаване на повече работни места, но и социална справедливост за справедлив преход;

28. призовава институциите на ЕС и държавите членки да гарантират, че всеки може да се ползва ефективно от правото на енергия на достъпни цени, и за тази цел да разгледат възможността за налагане на мораториум върху прекратяването или спирането на предоставянето на обществени услуги поради неплащане, така че нито едно домакинство да не остане лишено от основни доставки на отопление или охлаждане;

29. счита, че ограничаването на прекомерните разходи за енергия не може да бъде оставено единствено на преценката на конкуренцията и на саморегулирането на пазара и че поради това ЕС трябва да въведе правни рамки, предоставящи на държавите членки и на местните органи съответните инструменти, за да се гарантира енергия на достъпни цени. За да се поддържат ниски цените на енергията, ЕС и други органи трябва да гарантират преди всичко достатъчно предлагане на енергийния пазар, противодействие на монополните цени и икономическа ефективност на инструментите за управление на енергийния преход, които да не водят до прекомерно увеличаване на цените;

30. подчертава необходимостта от подходящи мерки за предотвратяване или компенсиране на евентуалните отрицателни последици от свързаното с енергийната ефективност реновиране, като например повишените жилищни разходи; във връзка с това е от съществено значение да се гарантира справедливо разпределение на разходите и ползите от енергийната ефективност между собствениците на жилища и наемателите;

31. счита, че е необходимо местните и регионалните власти да улесняват предоставянето на обществеността на безплатни и независими консултации в областта на енергетиката и да подкрепят по-активното участие на бедните домакинства в производството на енергия;

32. счита, че законодателството на ЕС би могло да бъде много по-амбициозно и националните правителства трябва да си сътрудничат искрено и ангажирано с местните и регионалните власти с цел гарантиране на ефективно многостепенно управление;

33. счита, че е безусловно необходимо да се опрости и разшири достъпът до фондовете на ЕС, тъй като ограничените средства за действие на хората и групите, засегнати от енергийна бедност, и ограниченият им достъп до службите на публичната администрация често играят роля при възникването или задълбочаването на това явление; освен това отбелязва, че реновирането и мерките за енергийна ефективност може да бъдат ограничени от финансовото състояние на обитателите и от уредбите за наемите, които затрудняват възвращаемостта на разходите; с оглед на това подчертава необходимостта да се гарантират подходящи стимули за инвестиране в свързани с енергийната ефективност подобрения както за наемателите, така и за собствениците на жилища, и закрила на уязвимите потребители;

34. призовава за по-гъсно сътрудничество между Европейската обсерватория на енергийната бедност, Конвента на кметовете за климата и енергетиката и Евростат;

35. подчертава, че от първостепенно значение е преобразуването на потребителите на енергия в произвеждащи потребители да бъде включено в инструментите за изкореняване на енергийната бедност и че за тази цел следва да се насърчават на всички равнища инициативите, позволяващи на потребителите, които се намират в ситуация на енергийна бедност, да се превърнат в производители на енергия;

Ролята на местните и регионалните власти

36. отбелязва, че местните и регионалните власти са на предна линия в сложната борба срещу енергийната бедност, тъй като те могат да идентифицират засегнатите лица, да определят конкретните причини за това явление и да предоставят пряко практически съвети и насоки на гражданите. Освен това голяма част от мерките за борба с енергийната бедност могат да се прилагат на местно равнище;

37. подчертава, че тъй като енергийната бедност е много сложен въпрос, не може да се намери единно решение за различните региони на ЕС. Във връзка с това местните органи също трябва да възприемат нов, всеобхватен подход при търсенето на подходящите средства, с участието на съответните служби на местните администрации, компетентни в различните области, с цел намиране на най-доброто решение. Местното и регионалното равнище на управление имат определени ключови правомощия във връзка с енергийната ефективност и политиката за производство на енергия чрез своите собствени енергийни дружества, сдружения за жилищно настаняване, сътрудничество с частния сектор, финансиране на проекти, консултации и др.;

38. привлича вниманието върху възможността политиките за управление на енергийната бедност да доведат до други ползи за местните и регионалните власти, улеснявайки успешното постигане на други политически цели и подкрепяйки политики като тези в областта на енергийната ефективност, намаляването на емисиите на парникови газове, подобряването на здравето на гражданите, социалното приобщаване и социалната закрила, а оттам като цяло качеството им на живот и устойчивостта;

39. подчертава, че ефективната борба с енергийната бедност може да помогне на местните и регионалните власти в по-нататъшното разширяване на социалната база на действията за борба с изменението на климата, тъй като привлича към тях социални групи, които до този момент са били по-малко активни и са се ползвали с по-малко внимание;

40. настоява обаче, че всичко това ще може да се осъществи само ако бъдат адекватно укрепени правните и финансовите инструменти на местните и регионалните власти;

Сграден фонд и енергийна ефективност

41. подчертава, че енергийната ефективност представлява важна връзка между целите, свързани с неутралността по отношение на климата, и тези, свързани със справедлив енергиен преход, включително управлението на енергийната бедност;

42. счита, че повишаването на енергийната ефективност на жилищния фонд е една от основните задачи на местните и регионалните власти и че за тази цел те следва да избягват да поставят акцент единствено върху социалните жилища, по-специално в държавите членки, в които делът на социалните жилища е нисък;

43. подчертава, че настоящото задължение за ежегодно обновяване на 3 % от сградите, притежавани от централната администрация на държавите членки, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност следва да бъде последвано от амбициозни инвестиции и подпомагане, за да се повиши темпът на реновиране и в останалия сграден фонд, тъй като в противен случай усилията за изкореняване на енергийната бедност няма да имат никакви изгледи за успех в обозримото бъдеще, да не говорим за невъзможността за постигане на целите в областта на климата;

44. обръща внимание на необходимостта да се отделят възможно най-много средства от ЕС за цялостно обновяване на сградния фонд, при което да се вземе предвид аспектът на енергийната бедност, именно за да се избегне забавяне на енергийната рехабилитация на жилищата на най-бедните наематели и собственици, което би увеличило енергийната бедност и би попречило на постигането на целите в областта на климата;

45. настоятелно призовава държавите членки да транспонират в националното си законодателство актуализираната ДЕХС⁽²⁾ във възможно най-кратък срок и най-късно до март 2020 г., тъй като подобряването на енергийните характеристики на съществуващия сграден фонд в ЕС е пряко свързано с пълното прилагане на съществуващата законодателна рамка;

Значението на Конвента на кметовете

46. приветства факта, че Конвентът на кметовете за климата и енергетиката постави въпроса за енергийната бедност в третия стълб, като по този начин изигра роля на движеща сила за запазването на този въпрос в дневния ред и търсенето на решения; подчертава ценната роля на Конвента на кметовете за разпространяването на знания и опит и в подкрепата и методологичните насоки за европейските местни и регионални власти и други участници;

⁽²⁾ Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 75.)

47. подчертава, че Конвентът на кметовете може да продължи да разчита на неговата подкрепа, като се има предвид голямата стойност на неговата активна роля и на дълбоката му социална обвързаност за европейските граждани;
48. призовава европейските местни и регионални власти и техните лидери да се присъединят към Конвента на кметовете и други мрежи за действия в областта на климата и да участват активно в дейностите им, като акцентират по-специално върху обмена на добри практики на местно равнище;
49. припомня, че група членове на Комитета на регионите действат като посланици на Конвента на кметовете и имат за задача да популяризират неговите дейности и да насърчават присъединяването на възможно най-голям брой членове и счита, че посланиците трябва да бъдат подобавашо подкрепяни в техните усилия;

Обсерватория на енергийната бедност

50. подчертава, че определението и точното измерване на явлениято „енергийна бедност“ са безусловно необходими за планирането и изпълнението на подходящи решения и мерки в областта на публичната политика;
51. изразява съжаление, че две трети от държавите членки не следят развитието на енергийната бедност въз основа на количествени показатели;
52. отбелязва, че до момента функционирането на създадената от Европейската комисия Обсерватория на енергийната бедност съответства напълно на поставените при създаването ѝ цели;
53. тъй като предвиденият срок на съществуване на обсерваторията приближава своя край, призовава Европейската комисия да разгледа условията за продължаване на нейната дейност, да разшири нейния предмет на дейност и задачи, доколкото това е оправдано, и да разработи възможности за събиране и оценка на данните, тъй като събраната от обсерваторията информация ще продължи да бъде необходима за целесъобразното изготвяне на публичните политики в бъдеще.

Брюксел, 27 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Подготвителни актове)

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

135-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА КР, 26.6.2019 Г. – 27.6.2019 Г.

Становище на Комитета на регионите — Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика

(2019/C 404/11)

Докладчик:	Michele EMILIANO (IT/ПЕС), председател на Изпълнителния съвет на област Пулия
Отправен документ:	Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка – Чиста планета за всички – Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика
	COM(2018) 773 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Изпълнение на дългосрочната стратегия до 2050 г.

1. приветства съобщението „Чиста планета за всички“ и подкрепя целта на ЕС за постигане на неутралност по отношение на парниковите газове (нулеви нетни емисии) до 2050 г.; за да бъде постигната тази цел, призовава Европейската комисия да разработи още по-амбициозна пътна карта, като приеме мерки за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5 °C в сравнение с равнищата от прединдустриалния период и даде приоритет на най-амбициозните и осъществими сценарии; също така призовава Комисията да оцени въздействието на различните сценарии в областта на климата, здравето, околната среда, биологичното разнообразие, икономическите и социалните аспекти и да предложи съответна цялостна регулаторна рамка, основаваща се на тази оценка и в съответствие със стратегията за прилагане на Целите за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН; във връзка с това приветства и текущата работа на равнище ЕС във връзка с документа за размисъл относно устойчива Европа, включително в Комитета на регионите, за това как да се включат местните и регионалните власти в основните трансформационни процеси;
2. подчертава необходимостта от инвестиране в образование и повишаване на осведомеността по свързаните с климата въпроси на гражданите като цяло и особено на младежите, които все повече се интересуват от това, което те считат за твърде бавен напредък в справянето с това предизвикателство; подчертава, че на местните и регионалните власти, в сътрудничество с образователните институции и организациите на гражданското общество, се пада важна роля в насърчаването на този ангажимент и в даването на отговор на очакванията на младите хора;
3. отново призовава държавите членки и Европейската комисия да създадат многостепенна платформа за постоянен диалог относно енергетиката, както е посочено в регламента относно управлението на енергийния съюз, включително и аспектите, свързани с климата и околната среда, за да се подкрепят местните и регионалните власти (МРВ), организациите на гражданското общество, предприятията и други заинтересовани страни в енергийния преход⁽¹⁾; в този контекст заявява желанието си да създаде, ако бъде поискано от Европейската комисия, структура за технически обмен за прилагане на пакета за чиста енергия на местно или регионално равнище;

⁽¹⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно Управление на Енергийния съюз и чиста енергия (2017/C 342/13), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52017AR0830>.

4. припомня решаващата роля, която МРВ играят в прилагането на публичните политики в областта на климата и енергетиката и в насърчаването на промените в поведението, които са необходими за ефективното прилагане на тези политики чрез подкрепа на конкретна стратегия за декарбонизация, насочена към постигане на целта за „нулеви емисии“: във връзка с това подчертава дейността, извършена от Конвента на кметовете за климата и енергетиката, и призовава Комисията да продължи да популяризира тази инициатива и да изтъква стойността на други подобни инициативи, за да се засилят действията на местно равнище и да се създаде постоянен механизъм за консултации въз основа на диалога „Таланоа“⁽²⁾;
5. привлича вниманието върху подкрепата за инициативи като Конвента на кметовете в областта на климата и енергетиката, който, чрез пряка връзка между местните власти и Комисията, дава възможност за разработването „отдолу нагоре“ на конкретен план, като този план, опирайки се на плановете за действие за устойчива енергия и климат, да се насочи към интегриран план за териториално управление за борба с изменението на климата, в сътрудничество и с други местни заинтересовани страни, участващи в националните планове в областта на енергетиката и климата (PNEC) и в подкрепа на ЦУР;
6. призовава Комисията да гарантира, че националните планове в областта на енергетиката и климата и националните дългосрочни стратегии са хармонизирани с предвиденото в Парижкото споразумение, стратегията „Европа 2050“ и ЦУР; счита, че е от съществено значение те да бъдат разработени чрез диалог на много равнища и метод на участието и да се основават на съществуващите добри практики на регионално и местно равнище; предлага също така да се намали предвиденото време за редовния преглед на тези планове и да се институционализира системата за регионално и местно определението приноси (РОП и МОП), за да бъде съчетана със системата на национално определението приноси (НОП);
7. призовава Комисията активно да вземе под внимание уязвимостта на някои територии, като например най-отдалечените региони, и на гражданите в процеса на преход към неутрална по отношение на климата Европа, за да се избегне отхвърляне на процеса на преход; освен това призовава за създаването на Европейска обсерватория за неутралност по отношение на климата, която да допринесе за изпълнението на националните задължения за докладване в рамките на управлението на енергийния съюз и да подпомогне картографирането и наблюдението на тези уязвимости, както и актуализирането на уменията в рамките на панорамата на уменията в ЕС. Тези мерки за изграждане на неутрална по отношение на климата Европа трябва да отчитат нуждите от умения на регионално и местно равнище с цел да адаптират развитието на политиките за устойчивост към нарастването на уменията за ориентирани към бъдещето качествени работни места в най-уязвимите региони, както и да улеснява ефективен обмен на най-добри практики между тези региони, като се основава и на съществуващия набор от комбинирани показатели и на други, чието определяне предстои;
8. привлича вниманието върху различните характеристики на климата, околната среда, ландшафта, мобилността и икономическата и социалната структура на европейските региони, като подчертава, че е важно прилагането на стратегията да се модулира въз основа на териториалните, геополитическите и икономически характеристики, като се преодоляват обикновените административни граници;
9. подчертава необходимостта да се гарантира цялостен подход, обединяващ инструментите и стратегиите в рамките на общите политики на ЕС по отношение на ЦУР, сближаването и кръговата икономика, но също така и конкретни действия по отношение, например, на енергийната политика, смекчаването на последиците от изменението на климата и приспособяването към него, както и прехода на възгледобивните региони;

Неутралност на енергийната система по отношение на климата

10. отбелязва ключовата роля на МРВ за прилагането с тяхно участие на политиките в областта на енергетиката и климата, признава, че ролята на публичните власти във всички сектори е да служат за пример, като се започне от управлението на обществените сгради и държавните предприятия; в този смисъл подчертава значението на плановете за подобряване на енергийната ефективност на обществените сгради, заедно с прилагането на критериите за устойчиви обществени поръчки и на системите за управление на енергията и околната среда, в съответствие с минималните екологични изисквания⁽³⁾;
11. призовава Европейската комисия да продължава да насърча енергийната ефективност на сградите като приоритет, за да се намалят емисиите от съществуващите сгради и да се гарантира, че публичните субсидии и финансовите инструменти дават възможност на собствениците да подобрят енергийната ефективност на сградите посредством мерки за саниране. Освен това необходимите инвестиции и държавни помощи би трябвало да се класифицират като капиталови разходи, за да се увеличи пространството за маневриране на местните и регионалните власти. Това допринася съществено за увеличаването на средния годишен процент на саниране на сградите;

⁽²⁾ <https://unfccc.int/topics/2018-talanoa-dialogue-platform>.

⁽³⁾ Съобщение на Европейската комисия СОМ(2008) 397 относно „План за действие за устойчиво потребление и производство и за устойчива промишлена политика“, СОМ(2008) 400 „Обществени поръчки, насочени към една по-добра околна среда“ и СОМ(2015) 614 „Затваряне на цикъла – план за действие на ЕС за кръговата икономика“, приети от Съвета на министрите на Европейския съюз.

12. припомня важността уязвимите лица да бъдат защитени от енергийна бедност и на всички европейски граждани да се гарантира равен достъп до основните енергийни услуги;
13. призовава Комисията да насърчава кръгов подход на етап проектиране, изграждане и управление на нови сгради, които трябва да бъдат устойчиви, т.е. да отчитат енергийната ефективност и използването на възобновяеми източници, като се започне с примера на инициативата Level(s) ⁽⁴⁾. За тази цел от гледна точка на жизнения цикъл трябва да бъдат определени изисквания към екологичната устойчивост и екологичните показатели на строителните продукти и методи, както и по отношение на документирането на вражданите материали, което предполага постоянни инвестиции в стандарти, изисквания за екопроектиране, екологични декларации за продуктите и информационни системи за оценка на база жизнения цикъл;
14. изразява дълбокото си убеждение, че целта за 32 % енергия от възобновяеми източници на равнището на ЕС би трябвало да бъде допълнително преразгледана в бъдеще в зависимост от технологичното развитие с оглед достигане на 40 % до 2030 г., за да се постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. и че при всички случаи е необходимо европейските региони, които са в състояние да надхвърлят този праг, да бъдат адекватно стимулирани и подкрепяни;
15. приветства официалното създаване на местни енергийни общности в пакета „Чиста енергия“ ⁽⁵⁾ и призовава държавите членки да използват своя потенциал ⁽⁶⁾, като подчертава необходимостта от създаване на целенасочени схеми за финансова подкрепа, в които се дава приоритет на териториите, изпитващи трудности, например поради изолираността на своите електросистеми или липсата на свързаност с големите европейски мрежи. Отбелязва, че на местно и регионално равнище публичните и частните енергийни дружества са важни действащи лица на енергийния преход;
16. подчертава значението на това да се създават благоприятни условия за декарбонизацията и да се преследва целта за „нулеви емисии“, както и да се приканват държавите членки да изготвят, заедно с регионите, специални пътни карти за преобразуването на съоръженията и инфраструктурата, работещи с изкопаеми горива, и на ядрените електроцентрали, чрез насърчаване използването на възобновяеми източници (например „водород“) и технологии за декарбонизация на европейския газов сектор и въз основа на справочните документи за най-добри налични техники (BREFs). Отбелязва, че едно подходящо ценообразуване на енергията от изкопаеми горива в рамките на търговията с емисии или за целите на данъчното облагане е основна предпоставка за прехода към енергия от възобновяеми източници; поради това приветства неотдавнашното съобщение на Европейската комисия относно „по-ефективен и демократичен процес на вземане на решения в политиката на ЕС в областта на енергетиката и климата“ и счита, че много от предложенията в този документ, по-специално по отношение на решаващия елемент на енергийното данъчно облагане, което трябва да бъде социално поносимо, е от съществено значение, за да се гарантира координиран, последователен и навременен отговор на огромните предизвикателства, пред които е изправен ЕС;

Планиране на земеползването и неутралност по отношение на климата

17. припомня централната роля на МРВ в прилагането на политики за устойчива мобилност на хора и стоки, включително чрез дейности за градоустройство и устройство на територията, насочени към коригиране на баланса между различните видове транспорт, намаляване използването на автомобили и намаляването на усвояването на земя;
18. отново изтъква необходимостта от неутрален по отношение на климата транспорт – единственият сектор, в който емисиите на CO₂ все още са над равнищата от 1990 г. ⁽⁷⁾, включително чрез увеличаване на финансовата и техническата подкрепа за европейските платформи, като например S3P Energy ⁽⁸⁾;
19. призовава Комисията да отпусне европейско финансиране, за да се ускори създаването на пунктове за зареждане на превозните средства, с цел да се гарантира, че съществуващата инфраструктура не възпрепятства навлизането на чиста мобилност в цяла Европа, така че да се отговори на бъдещото търсене;
20. подчертава, че е важно да се насърчава и финансира преходът към колективни, споделени, мултиmodalни и интерmodalни транспортни средства, включително чрез разработването на логистични платформи и планове за управление на мобилността на местно и регионално равнище, като се отчитат и специфичните характеристики на слабо населените, отдалечените, най-отдалечените и островните региони;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>.

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>.

⁽⁶⁾ „Модели на ангажираност с енергийните въпроси на местно равнище и ролята на местните енергийни общности в енергийния преход в Европа“ (CDR 2515/2018), <https://cor.europa.eu/BG/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2515-2018>.

⁽⁷⁾ „Европа в движение: насърчаване на решения за безпроблемна мобилност“ (CDR/2017/3560), <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-3560-2017>.

⁽⁸⁾ <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/articles/smart-specialisation-platform-energy-s3p-energy>.

21. подчертава, че е важно плановете за мобилност да съответстват на увеличаването на производството и разпространението на „зелена“ електроенергия и възобновяеми горива⁽⁹⁾, да са насочени към постигането на нулеви емисии от трафика и да бъдат интегрирани с градоустройството и устройството на територията и, когато е целесъобразно, с плановете за действие за устойчива енергия и климата, като припомня, че тези политики играят решаваща роля за подобряването на живота и опазването на здравето на гражданите;
22. подчертава необходимостта да се обърне специално внимание на възможните мерки за декарбонизация на транспортната система чрез насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници и алтернативни горива, и по този начин на изграждането на специфична инфраструктура за гарантиране на екологично и разнообразно снабдяване, по-специално чрез укрепване на местните оператори на разпределителни системи;
23. подчертава значението на взаимодействията между земеползването, смекчаването на изменението на климата и потенциала за адаптиране, както и значението на справянето с огромното въздействие на селското стопанство върху климата като основен елемент на всички стратегии за съгласуване на спазването на Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие (ЦУР) с по-добро екологично, здравно и икономическо и социално благосъстояние;
24. подчертава ролята на островните общности като потенциални лаборатории за политиките на неутралност по отношение на климата и необходимостта от мерки за декарбонизация на морския транспорт, като се вземат под внимание уязвимите територии, които зависят в много голяма степен от морския транспорт;

Неутралност на икономическата система по отношение на климата

25. подчертава ролята на устойчивите обществени поръчки за насърчаване на развитието на зелената икономика и промяната в поведението, значението на бързото преминаване към кръгови обществени поръчки, както и уместността на използването на системи за управление на околната среда в частния сектор, като се започне от пълното прилагане на Директивата относно емисиите от промишлеността (ДЕП)⁽¹⁰⁾ и на BREFs за всеки производствен сектор, както и на системата за сертифициране EMAS и ISO⁽¹¹⁾;
26. подчертава липсата на позоваване на сектора на отпадъците, на европейската йерархия на отпадъците и на принципите на кръговата икономика в стратегията⁽¹²⁾ и по тази причина предлага да се вземат мерки за бързо определяне на единни критерии за прекратяване на статута на отпадък, с цел намаляване на операциите по обезвреждане, насърчаване на оползотворяването и свеждането до минимум на замърсяващите емисии от свързаните с тези дейности промишлени процеси; изтъква, че количеството отпадъци трябва да бъде сведено до минимум включително и с помощта на изисквания за екoproектиране за химическия състав и оползотворяването на продуктите, както и с инвестиции в сортирането и оползотворяването на материали и енергия;
27. посочва, че е важно да се обърне специално внимание на регионите с енергоемки промишлености и енергийни инфраструктури, за да се гарантира бързо начало на прехода, както и неговото справедливо и приобщаващо управление, чрез ограничаване или компенсиране на социалните и екологичните въздействия, и подчертава значението на това да се гарантира, че местните и регионалните власти, както и заинтересованите граждани и НПО, стопанският сектор, университетите и научноизследователските институти участват в определянето на компенсаторните мерки за потенциалните отрицателни въздействия на енергийния преход;
28. посочва, че е необходимо да се гарантира справедливо разпределение на разходите за околната среда и здравните, екологичните, икономическите и социалните ползи за гражданите, засегнати от местоположението на енергийна инфраструктура и необходимите при прехода промени. По-специално подчертава значението на това в териториите, през които преминават големи количества енергия, наред с компетентните национални органи, в определянето на критериите за разпределение на екологичните разходи и ползи да бъдат ангажирани и местните и регионални власти, като се гарантира справедлив дял от генерираните приходи в полза на най-засегнатите граждани; подчертава също така, че всички политики на ЕС, включително търговската политика на ЕС с партньори извън ЕС, трябва да бъдат приведени в съответствие с целта за неутралност по отношение на климата;

⁽⁹⁾ „Към мобилност с ниски емисии“ (CDR 6151/2017), <https://cor.europa.eu/BG/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-6151-2017>.

⁽¹⁰⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32010L0075>.

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) 2017/1505 на Комисията от 28 август 2017 година за изменение на приложения I, II и III към Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) (ОВ L 222, 29.8.2017 г., стр. 1) — <https://www.iso.org/home.html>.

⁽¹²⁾ Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 109), Директива (ЕС) 2018/852 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 141), Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 100) и Директива (ЕС) 2018/849 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на директиви 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства, 2006/66/ЕО относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 93).

Стратегии за поглъщане и компенсирание на емисиите

29. приветства актуализацията на стратегията на ЕС за биоикономиката ⁽¹³⁾, която подкрепя разработването на производствени системи, осигуряващи намаляване на емисиите на парникови газове;
30. припомня ключовата роля на градските и селските зелени зони в борбата срещу изменението на климата, като например екологичните системи, действащи като естествени еквиваленти на въглеродните поглъщатели, по-специално в по-уязвимите региони, включително в най-отдалечените и островните; подчертава значението на подобряването на управлението на органичните почви, възстановяването на торфищата и влажните зони, както и значението на всички фермерски практики и системи за улавяне на емисии с оглед на намаляването на емисиите; подчертава също необходимостта от насърчаване и подкрепа на защитата и правилното управление на горските ресурси, както и на пълното интегриране на селскостопанската политика и политиката в областта на горското стопанство с тези в областта на управлението на хидрогеоложките и климатичните рискове;
31. призовава Европейската комисия да включи МРВ в прилагането на регламентите за разпределяне на усилията (РПУ) и за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF) ⁽¹⁴⁾, като определи цели за намаляване на емисиите за 2030 г. и реалистични инициативи за тяхното постигане;
32. подчертава правомощията на градовете и регионите при събирането на данни, необходими за извършването на инвентаризацията на емисиите на парникови газове в секторите, обхванати от LULUCF и РПУ, и препоръчва държавите членки и Комисията да им помогнат за популяризиране на капацитета, с който разполага ⁽¹⁵⁾;
33. подчертава необходимостта от по-нататъшно разработване на всички техники и технологии за пълно оползотворяване на маса и енергия в производствените системи и на всички форми на екологични компенсации за дифузни и променливи емисии, включително въглероден диоксид, който ще трябва да бъдат компенсирани с естествени екологични системи и, ако не съществуват други възможности, с използването на техники за улавяне и съхранение на въглерод (УСВ); уточнява, обаче, че тези технологии все още трябва да докажат своята ефективност и сигурност и че следователно е необходимо основен приоритет да бъде избягването на генерирането на емисии;

Финансиране на неутралността по отношение на климата

34. припомня, че е важно да се осигури достатъчно финансово покритие за постигане на икономика с нулеви емисии на парникови газове, като се увеличи процентът от БВП, ежегодно инвестиран в енергийната система и съответните инфраструктури, и приветства Плана за действие за финансиране на устойчиво развитие, публикуван от Комисията през 2018 г. ⁽¹⁶⁾;
35. отново изтъква необходимостта целта за изразходване на бюджета на ЕС за климата да се увеличи поне на 30 %, чрез пълно изпълнение на ангажиментите, поети в рамките на Парижкото споразумение, включително дългосрочно специално финансиране от страна на националните правителства ⁽¹⁷⁾;
36. подчертава, че с оглед на важните социални последици, които може да се очакват от прехода към икономика с нулеви емисии на парникови газове, ще бъде необходимо да се предвиди специален фонд за справедлив преход, който да подкрепя онези региони или сектори на обществото, които най-остро ще усетят краткосрочните последици от отказа от изкопаеми горива;

⁽¹³⁾ Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда (2018 г.).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26) — Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година относно усилията на държавите-членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26), <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use-land-use-change-and-forestry-lulucf>

⁽¹⁵⁾ Становище на Европейския комитет на регионите — „Законодателни предложения за регламент относно разпределянето на усилията и регламент относно земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF)“ (ОВ L 272, 17.8.2017 г., стр. 36), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52016AR5780>.

⁽¹⁶⁾ Съобщение на Европейската комисия COM(2018) 97 final — План за действие: Финансиране за устойчив растеж.

⁽¹⁷⁾ Програма InvestEU (CoR 2018/03766), докладчик: Konstantinos Agorastos (EL/EHP).

37. припомня, че са необходими значителни финансови ресурси за разработване на иновативни решения, включително възобновяеми енергийни източници и интегрирането им на пазара: счита, че е важно да се установи интегриран и общ подход между властите на всички равнища, за да се свържат различните източници на финансиране и да се постигне мултиплициращ ефект, повишаване на осведомеността за съществуването на различни инструменти и подобряване на общата им достъпност; подчертава също необходимостта от преразглеждане на законодателната рамка на ЕС относно енергията от възобновяеми източници и държавната помощ, така че тя да стане не само прогресивна, но и да даде тласък на разработването на нови технологии с нулеви емисии във връзка с ползите за климата и устойчивостта. Така например е необходимо да се адаптират директивата за енергийното данъчно облагане и правилата за държавните помощи, с цел да се намалят данъците върху енергията от възобновяеми източници, за да стане конкурентоспособна в сравнение с енергията от изкопаеми горива;
38. посочва, че инвестициите за устойчива от екологична гледна точка инфраструктура са високо рентабилни в дългосрочен план, тъй като могат да доведат до рязко увеличение както на БВП, така и на равнището на заетост. Освен това отбелязва, че тези инвестиции водят до финансови икономии, тъй като позволяват да се консумира по-малко енергия и да се намали вносът на изкопаеми горива;
39. отново подчертава значението на установяването на прости, ясни и единни правила за обществените поръчки и правните процедури, насочени към насърчаване на инвестициите⁽¹⁸⁾, и приветства амбицията на Комисията за опростяване на правилата за програмния период 2021—2027 г. и за уеднаквяване на регламента за ЕФРР и ЕФС (1⁹);
40. припомня значението на превръщането на неутралността по отношение на климата, екологичната устойчивост и адаптирането към изменението на климата в хоризонтални компоненти на всички фондове и програми за финансиране, които би трябвало да включват цели за неутрална по отношение на климата икономика, които да бъдат постигнати чрез определянето на специфични показатели, и приветства инициативата „Екологизиране на европейския семестър“⁽²⁰⁾, като призовава за допълнителни усилия в това отношение; в този контекст също така предлага включването на показатели, свързани с климата, в рамките на доклада на Комисията относно предупредителния механизъм;
41. препоръчва предварителните оценки на въздействието на законодателните предложения на ЕС винаги да бъдат придружавани от оценка на въздействието върху климата и на приноса за постигането на целите на Парижкото споразумение⁽²¹⁾; освен това отправя искане да се предвиди извършването на подходяща оценка на въздействието на европейските фондове, предназначени за секторите и регионите, засегнати от енергийния преход, за да се гарантира, че подкрепят този процес ефективно;
42. подчертава значението на високите равнища на съфинансиране от страна на ЕС, за да се гарантира достъпът и за малките МРВ, като подчертава необходимостта от определяне на специфични методологии и показатели, които да вземат предвид целите за неутрална по отношение на климата икономика при оценката на предлаганите за финансиране проекти;
43. подчертава ролята на застрахователния сектор в справянето със загубите и щетите, с което се укрепва устойчивостта на местно равнище;
44. приветства позоваването на очакваните икономии в сектора на здравеопазването като следствие от политиките в областта на климата и околната среда и призовава Комисията да проучи допълнително възможността за количествено определяне на такива икономии чрез определяне на специфични показатели и с участието на СЗО⁽²²⁾; във връзка с това посочва опита на структура като мрежата „Здравословни градове“ на СЗО и призовава за повече усилия за създаване на синергии между такива инициативи и други, насочени към енергийния преход и изменението на климата в градовете;
45. подкрепя целите на Плана за действие за устойчиво финансиране в подкрепа на устойчивия растеж и желанието да се даде възможност на финансовия сектор и на частните инвеститори да изиграят своята роля за постигането на амбициозните общи цели в областта на климата и устойчивостта на околната среда; признава, че мобилизирането на частен капитал изисква дългосрочно планиране и регулаторна стабилност на равнището на ЕС и на национално равнище, но също така и на местно и регионално;

⁽¹⁸⁾ Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за възлагане на договори за концесия (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 1) – Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 1) — Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

⁽¹⁹⁾ „Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд“, докладчик: Michiel Rijsberman (NL/АЛДЕ).

⁽²⁰⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/green_semester/index_en.htm.

⁽²¹⁾ Становище относно „Финансирането на борбата с изменението на климата: основен инструмент за изпълнението на Парижкото споразумение“, COR2108/2017, <https://cor.europa.eu/BG/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2108-2017>;

⁽²²⁾ <https://www.who.int/publications/guidelines/en/>.

46. подчертава важноста на наличието на стабилна рамка за финансиране на научноизследвателската дейност и технологиите, имащи за цел постигането на неутралност по отношение на климата, и приветства създаването на Фонда за иновации, като призовава за бързо одобряване на регламента за прилагане ⁽²³⁾, като се установяват „свободни зони на знанието“, в които да бъдат предвидени значителни данъчни облекчения;

47. изтъква, че за МРВ е важно да разполагат с интегрирана съгласувана и управляема рамка на задълженията и най-добрите налични техники чрез портал, представящ най-добрите налични техники за всеки сектор, проектите по „Хоризонт 2020“ и инициативите на Конвента на кметовете;

Запазване на връзките с международните ангажменти и съществуващото законодателство

48. приветства амбициозната цел на ЕС да насърчава приемането на политики и действия на световно равнище за преобръщане на настоящата неустойчива тенденция на емисиите и призовава институциите на ЕС и държавите членки стабилно, трайно и последователно да привлекат МРВ за участие в изпълнението на Глобалната програма за устойчиво развитие и 17-те ѝ цели за устойчиво развитие ⁽²⁴⁾, както и в изпълнението на Парижко споразумение, включително чрез включване на КР в подготвителната работа на COP25, с цел да се гарантира подкрепа на позицията на ЕС на всички равнища на управление;

49. призовава на КР да бъде призната ролята на наблюдател във всички подготвителни дейности на органите на РКООНИК, за да се гарантира, че изискванията на МРВ и потенциалът им да допринасят с конкретни мерки са надлежно взети предвид и че те могат дадат своя принос за открита, приобщаваща и прозрачна оценка на колективната работа, извършвана в рамките на цялостното преразглеждане.

Брюксел, 27 юни 2019 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²³⁾ Предложение за делегиран регламент на Комисията от 26.2.2019 г. по отношение на функционирането на Фонда за иновации (C(2019) 1492 final).

⁽²⁴⁾ ЦУР: цели за устойчиво развитие.

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG